

Strategia de Dezvoltare Locală

Comuna SĂPATA Județul ARGEȘ 2021-2027

Cuprins

Cuvânt înainte	 5
Introducere	 6
 Capitolul I	
I.1 Context	 8
I.2 Scopul Strategiei	 8
I.3 Obiectivul Strategiei	 9
I.4 Principii	 9
I.5 Obiective	 10
I.6 Metodologie	 10
I.7 Evaluarea mediului local și a potențialului local	 11
I.8 Definirea domeniilor de analiză	 11
I.9 Colectarea datelor	 11
I. 10 Analiza SWOT	 11
 Capitolul II	
II.1 Corelarea strategiei cu strategiile la nivel european, național, regional și județean	 14
II.2. Corelarea cu Cadrul Strategic de Dezvoltare a României 2021–2027	 15
II.2.1 Obiective de dezvoltare durabilă la nivel național	 15
II.3 Reperetele procesului de programare 2021-2027	 31
II.4 Planul Național Strategic Pac Post 2020	 74
II.5 Planul Național de Redresare și Reziliență PNRR	 77
II.6 Capacitatea de Absorbție a Fondurilor Nerambursabile	 79
II.7 Corelarea cu Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Muntenia 2021-2027	81
 Capitolul III	
III.1 Prezentarea Regiunii Sud - Muntenia și a orientărilor strategice stabilite la nivel regional	 81
III.2 Caracteristici demografice și economice	 82
III.2.1 Populația și densitatea populației	 82
III.2.2 Dinamica populației pe medii (urban și rural) în Regiunea Sud-Muntenia	 83
III.2.3 Structura etnică	 85
III.2.4 Mișcarea naturală a populației	 85
III.3 Economia Regiunii Sud-Muntenia	 86
III.3.1 Produsul Intern Brut (PIB)	 87

III.4	Agricultura la nivel regional	 87
III.5	Infrastructura	 88
III.6	Potențial de dezvoltare	 94
III.7	Coordonate Județene – Județul Argeș	 96
III.7.1	Așezare geografică. Frontiere	 96
III.7.2	Populația	 97
III.7.3	Forța de muncă	 99
III.7.4	Populația pe sexe din județul Argeș	100
III. 8	Situația șomajului înregistrat în județul Argeș	102
III. 9	Spațiul Rural	103
III.9.1	Caracteristicile definitorii zonei rurale a județului	103
III.9.2	Activități agricole	 103
III.9.2.1	Structura suprafeței agricole	 104
III.9.2.2	Structura culturilor agricole	 104
III.9.2.3	Creșterea animalelor	 105
III.10	Fondul forestier	 105

Capitolul IV

IV.1.	Prezentarea localității SĂPATA – Analiza Diagnostic	 106
IV.1.1	Scurt istoric	 106
IV.1.2	Așezarea geografică	 110
IV.1.3	Suprafața	 111
IV.1.4	Rețeaua hidrografică	 111
IV.1.5	Clima	 112
IV. 1.6	Relieful	 112
IV.1.7	Flora și fauna	 112
IV.1.8	Solurile	 113
IV.2	Resurse umane	 113
IV.3	Infrastructura și utilități existente	 118
IV.4	Învățământ, sănătate, sport, cultură	 121
IV.5	Transport	 127
IV.6	Întreprinderi	 129

Capitolul V

Analiza SWOT a comunei SĂPATA, județul Argeș	 130
--	------------

CAPITOLUL VI

Strategia Locală de Dezvoltare	 144
VI. 1 Metodologie de lucru. Aspecte introductive	 144

VI. 1.1	Planificarea dezvoltării	 145
VI.1.2	Metode și caracteristici comune de planificare strategică	 146
VI.1.3	Strategii locale de dezvoltare durabilă (SLDD)	 147
VI.2	Dezvoltarea locală- un demers strategic	 148
VI.3	Planul de acțiuni.	 149
VI.4	Scopul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală	 149

CAPITOLUL VII

	Planul Local de Acțiune pentru Dezvoltare Durabilă – Viziune	... 152
VII.1	Direcțiile de dezvoltare – obiective strategice	 152
VII.2	Surse de finanțare disponibile	 157
VII.3	Fișe de proiect propuse	 171

Capitolul VIII

	Prevederi finale	
	Implementarea, monitorizarea și evaluarea SDL	 201
VIII.1	Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală	 201
VIII.2	Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală	 202
VIII.3	Evaluarea strategiei și analiza impactului	 203
VIII.4	Indicatori ai implementării strategiei	 204

SONDAJ DE OPINIE

	cu privire la Dezvoltarea Socio-Economică a comunei SĂPATA	 210
--	--	------------

CUVÂNT ÎNAINTE,

Dragi cetățeni,

Sunt Fiu al comunei și am crescut alături de dumneavoastră cetățenii localității Săpata , iar din anul 2012, împreună , am încercat să CLĂDIM VIITORUL SATULUI ROMÂNESCACASĂ la noi , acolo unde am primit VOTUL DVS. DE ÎNCREDERE!

VIZIUNEA STRATEGICĂ COMUNĂ a reprezentat temelia fiecărui PROIECT realizat de către NOI în comuna Săpata; prosperitatea economică , mediul durabil și echitatea socială sunt condiții ale dezvoltării durabile și nu pot fi realizate dacă nu atragem în localitate fonduri europene. Majoritatea dintre noi ne dorim să avem un trai decent și confortabil. Dezvoltarea locală este susținută într-un prim pas de un PLAN STRATEGIC ASUMAT concretizat în primul rând de realizarea STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ PENTRU PERIOADA 2021-2027 , integrată regional, național și European .

Pentru perioada 2021-2027 am elaborate o Strategie de dezvoltare a comunei Săpata care clarifică pe termen mediu și lung direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității.

In contextual unei analize ample s-a observant că factorul uman a fost elemental principal care a urmărit identificarea oportunităților și tocmai de aceea vreau să vă mulțumesc că m-ați sprijinit până acum și sper, că ÎMREUNĂ vom contribui la implementarea Strategiei de dezvoltare locală în perioada 2021-2027 astfel încât fiecare dintre noi să-și poată împlini gândurile și aspirațiile iar proiectele aflate în derulare cât și cele viitoare să aibă ca rezultat final îmbunătățirea calității vieții Comunei SĂPATA.

Cu respect !

Introducere

Strategia de dezvoltare locală a comunei **Săpata** are **rolul** de a sta la baza inițiativelor tuturor actorilor locali care derulează activitate pe teritoriul localității. Necesitatea realizării Strategiei apare în contextul României ca țară a Uniunii Europene și a accesării fondurilor comunitare. Acest lucru creează pe de o parte oportunitatea **dezvoltării durabile** a comunităților cu ajutorul fondurilor europene, dar în același timp se creează noi oportunități pentru competitivitatea economiei locale.

Valorificarea acestor noi oportunități cere însă alocarea unor **resurse** semnificative din partea actorilor locali, atât la nivelul **capacității** administrative necesare pentru accesarea, implementarea și monitorizarea adecvată a acestor fonduri, cât și de ordin financiar, de furnizare a cofinanțării obligatorii.

În perioada 2021 – 2027 comunitățile rurale au o nouă șansă de care trebuie să profite în numele locuitorilor, învățând din greșelile anterioare sau dimpotrivă, îmbunătățindu-și performanțele, iar punctul de pornire trebuie să fie procesul de elaborare și promovare a strategiilor de dezvoltare locală, integrat într-un demers de planificare strategică ce vizează abordarea integrată a tuturor aspectelor de natură economică, socială și teritorială precum și asigurarea finanțării multifond a priorităților stabilite în acord cu reglementările europene și naționale în domeniu, dar și cu alte documente programate și strategice la nivel european și național, cu strategiile europene orizontale/sectoriale cu impact asupra priorităților de dezvoltare și obiectivelor care trebuie atinse de Statele Membre, dintre care:

- Strategia Europa 2020, strategiile pentru creștere și ocupare etc.
- Regulamentele europene privind Politica de Coeziune, Politica Agricolă Comună și Politica Comună în Domeniul Pescuitului, Cadrul Strategic Comun, precum și regulamente specifice pentru fiecare Fond în parte, inclusiv cele pentru FEADR și FEPAM;
- Documentele de planificare și politicile relevante la nivel național, regional, județean.
- Planul de Dezvoltare Regională al regiunii Sud - Muntenia pentru perioada 2021 – 2027;
- Planul Național de Dezvoltare Rurală (Planul Național Strategic – PNS 2021 – 2027);

Strategia de dezvoltare a comunei SĂPATA pentru perioada 2021 – 2027 reprezintă un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor, un instrument de lucru al administrației publice locale, agreeat de întreaga comunitate locală, care va orienta gândirea, decizia și acțiunea către obiective superioare sau către premisele obiectivelor, fără ca pe parcurs să existe abateri datorate urgențelor ce pot interveni în anumite momente.

În aceeași măsură **Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei SĂPATA** va fi un instrument pus la dispoziție tuturor factorilor interesați în programul economico-social al comunei, iar pe de altă parte, **tiparul traseului armonios pentru orizontul de timp propus până în anul 2027.**

Strategia de Dezvoltare Locală se dorește a fi un ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, indicând totodată direcțiile de dezvoltare specifice, și în final detaliate în acțiuni punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale. Pe baza Strategiei se fundamentează și se justifică cererile de finanțare pentru atragerea de resurse financiare nerambursabile din diferite fonduri speciale.

Deși este realizată pentru administrația publică locală Strategia va sta la baza investițiilor tuturor persoanelor juridice care activează pe teritoriul comunei. Strategia, ca document, este necesară în contextul în care România ca țară a Uniunii Europene poate să acceseze fonduri europene/comunitare. Acest lucru creează pe de o parte oportunitatea dezvoltării durabile a comunităților cu ajutorul fondurilor europene, dar în același timp se creează noi presiuni asupra competitivității economice locale.

Valorificarea acestor noi oportunități cere însă alocarea unor resurse semnificative din partea actorilor locali, atât la nivelul capacității administrative necesare pentru accesare, implementare și monitorizarea adecvată a acestor fonduri, cât și de ordin financiar, de furnizare a cofinanțării obligatorii.

Astfel că, este necesară o prioritizare clară a inițiativelor de dezvoltare, fundamentată pe o analiză riguroasă a situației locale specifice, încât să fie maximizat impactul socio-economic al acestor investiții, în contextul resurselor limitate disponibile pentru mobilizare în orizontul de timp 2021 – 2027.

Capitolul I

I.1 Context

În condițiile unei autonomii administrative, administrația publică locală beneficiază de un cadru legal care îi oferă posibilitatea de a realiza și implementa planuri de dezvoltare socio-economică, culturală, de urbanism, de protecție a mediului.

Operațional, aceste planuri de bază trebuie coordonate în cadrul legislativ existent, pe baza unor analize de costuri și beneficii, a impactului programelor de dezvoltare propuse, a metodelor de monitorizare și control.

Prezentul document se constituie ca bază a coordonării investițiilor multi-anuale și a pregătirii administrației publice locale pentru absorbția fondurilor europene planificate pentru perioada 2021-2027.

- Context,
- Principii,
- Colectare date,
- Corelare cu documente strategice la nivel regional, național, european,
- Prezentarea regiunii de dezvoltare Sud Muntenia și a județului Argeș
- Prezentarea localității SĂPATA și analiza SWOT
- Viziune, Plan de acțiune și obiective strategice, direcții de dezvoltare
- Fișe de proiect propuse
- Implementare, Monitorizare și Evaluare

I.2 Scopul Strategiei

Scopul Strategiei de Dezvoltare este de a determina direcțiile de dezvoltare, ritmul și scara acestei dezvoltări, de a eficientiza activitatea autorităților publice locale în gestionarea problemelor localității, în utilizarea resurselor financiare, de a promova localitatea, de a atrage fonduri externe (investiții, fonduri europene, alte fonduri) pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

I.3 Obiectivul Strategiei

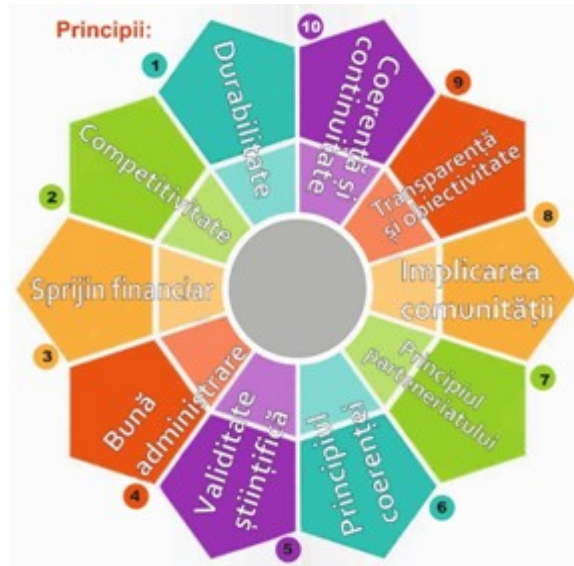
Obiectivul Strategiei este de a oferi Consiliului Local și Primăriei comunei SĂPATA un instrument metodologic și legal, pe baza căruia acesta să poată structura și planifica implementarea pachetului de politici, programe și proiecte pe termen mediu.

Beneficiarii Strategiei sunt locuitorii comunei, autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice, societatea civilă, sectorul privat.

Statutul României de Stat Membru al Uniunii Europene determină coordonarea politicilor naționale cu cele europene, fapt care exercită un impact asupra resurselor și condițiilor din țara noastră, până la nivel local. Sub influența acestui complex proces, administrația locală își reconsiderează avantajele competitive, cu scopul de a asigura o bună dezvoltare economică și o calitate corespunzătoare a vieții în comunitate.

Pentru aceasta, trebuie luate în considerare un set de principii și câteva obiective specifice.

I.4 Principii:

*1. **Durabilitate** – condiții mai bune de trai pentru populația săracă precum și un minimum de condiții necesare pentru un trai decent și pentru sănătatea și bunăstarea tuturor;*

*2. **Competitivitate** – permite dezvoltarea economiei proprii în context regional și național, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;*

*3. **Sprijin financiar** – putere financiară care să faciliteze accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare.*

*4. **O bună administrare** – reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.*

*5. **Validitate științifică** – procesul de elaborare a documentului trebuie să respecte cerințele tehnice ale planificării științifice*

*6. **Principiul coerenței** - acesta se referă la corelarea strategiei locale cu documentele de planificare de rang superior precum și cu documente locale;*

*7. **Principiul parteneriatului** – dezvoltarea unei relații de colaborare între administrație și membrii comunității locale, element deosebit de important atât în etapa de elaborare a strategiei cât și în cea de implementare;*

8. Implicarea comunității -

Procesul trebuie să fie deschis tuturor celor interesați din comunitate;

9. Transparență și obiectivitate – *procesul trebuie să fie deschis tuturor celor interesați din comunitate;*

10. Coerență și continuitate – *construcția documentului de planificare nu înseamnă finalizarea procesului strategic; acest document trebuie să rămână deschis ideilor și completărilor viitoare (adaptarea periodică a documentului în funcție de modificările care se produc la nivelul comunității)*

I.5 Obiective:

1. să direcționeze comunitatea spre dezvoltare economică cu scopul de a crea mai multe locuri de muncă;
2. să dezvolte un proces comun de organizare pentru a stabili prioritățile comunității, strategia și acțiunile sale;
3. să sprijine autoritățile publice locale în prezentarea strategiilor financiare și de investiții;
4. să determine eficientizarea managementului;
5. să asigure crearea cadrului strategic necesar pe termen mediu și lung în vederea accesării surselor de finanțare disponibile.

I.6 Metodologie

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitățile pot să-și creeze imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial și resurse și își trasează căi de realizare a acelui viitor. Din punct de vedere metodologic, etapele necesare în planificarea strategică sunt următoarele:

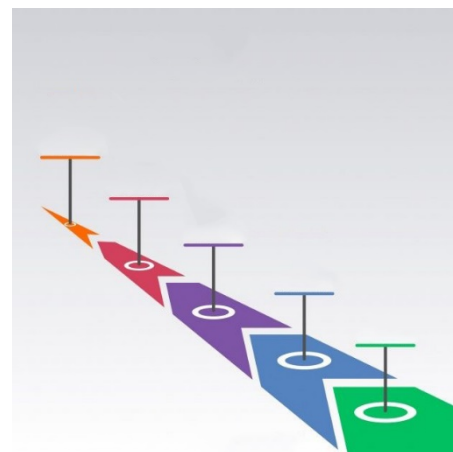
- Evaluarea mediului local în toate componentele sale și a potențialului local (studiu evaluativ sau analiza de potențial);
- Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală;
- Formularea scopurilor, obiectivelor și a strategiei realiste;
- Identificarea, evaluarea și ordonarea măsurilor și proiectelor după priorități;
- Implementarea Strategiei de Dezvoltare;
- Dezvoltarea planurilor de acțiune;
- Monitorizarea și evaluarea rezultatelor.

I.7 Evaluarea mediului local și a potențialului local

Echipa de proiect a inițiat evaluarea mediului natural și economico-social local și a potențialului existent în zonă pentru că, pornind de la acesta, să argumenteze crearea și implementarea de politici și programe adresate necesităților locale. S-a pornit de la ideea fundamentală că forțele determinante ale dezvoltării locale sunt baza economică și capacitatea de dezvoltare a acesteia, având în vedere și tendințele externe și evenimentele care pot avea impact asupra acestora.

I.8 Definirea domeniilor de analiză

Domeniile de analiză au fost grupate astfel: cadrul natural, potențialul reprezentat de acesta și riscurile asociate, resursele umane existente și perspectivele de suport, situația urbanistică, edilitară și economică, poziția geo-strategică locală și regională, infrastructura fizică și de comunicații, mediul de afaceri, patrimoniul, fiecare din aceste domenii fiind împărțit în subdomenii, pentru a cuprinde o gamă cât mai largă și reprezentativă a vieții economico-sociale a comunei SĂPATA.

I.9 Colectarea datelor

Colectarea datelor, ca factor cheie al realizării analizei economico-sociale a zonei, a fost un proces dificil, avându-se în vedere disponibilitatea și accesul la date statistice, relevante în acest scop. De aceea acolo unde nu a fost posibilă găsirea unor date statistice oficiale sau colectarea unor date de la diverse instituții și organizații de profil, s-au colectat date empirice, transmise verbal, prin interviuri și sondaje, din cunoștințele de specialitate documentate ale membrilor echipei și ale unor experți din diferite domenii. Prezentarea datelor și informațiilor prelucrate s-a făcut astfel încât acestea să fie relevante și relativ ușor de înțeles pentru factorii de decizie.

I. 10 Analiza SWOT

După colectarea și prelucrarea datelor, echipa de proiect a organizat derularea analizelor de potențial ale zonei, în vederea utilizării acestora în cadrul analizei SWOT. Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în procesul planificării strategice pentru identificarea potențialelor, a priorităților și pentru crearea unei viziuni comune a strategiei de dezvoltare. Analiza SWOT trebuie să dea în esență un răspuns la întrebarea "Unde suntem?", aceasta implicând analiza mediului intern al zonei și a mediului extern general și specific.

Pornind de la rezultatele analizei SWOT echipa proiectului a trecut la etapa a doua de realizare a planificării strategice și anume la elaborarea propriu-zisă a strategiei.

Specificul analizei SWOT este că ea studiază concomitent caracteristicile interne și influențele mediului extern, ținând cont atât de factorii pozitivi, cât și de cei negativi. În cadrul analizei SWOT se evaluează mai întâi specificul intern al entității pentru care se elaborează strategia, punctele forte și punctele slabe. Apoi se analizează influențele exterioare, efectele pozitive fiind considerate ca posibilități, iar cele negative ca pericole. Analiza SWOT este efectuată în colectiv de mai mulți agenți implicați atât în elaborarea cât și în implementarea strategiei.

Tot în această fază pot fi incluse și alte cercetări promovate de noi în cadrul elaborării strategiilor de dezvoltare, și anume un capitol intitulat de noi ***Analiza și monitorizarea agenților de dezvoltare locală***.

Prin agenți de dezvoltare înțelegem: instituții ale administrației publice locale, organizații neguvernamentale, întreprinzători privați, grupuri de inițiativă cetățenească, instituții cum ar fi biserica, școala, etc. Rolul acestor agenți în impulsivarea proceselor de dezvoltare locală este foarte important, ei fiind mai ales în mediul rural cei care au cea mai mare influență asupra procesului de dezvoltare locală. Tehnica folosită de noi pentru a stabili implicarea acestor agenți în dezvoltarea locală este cea a anchetei sociologice. Aici suntem interesați nu doar de implicarea agenților enumerați mai sus în dezvoltarea comunității în care trăiesc, dar și de imaginea pe care o au aceștia în cadrul comunității din care provin.

În urma analizei SWOT sunt identificate punctele forte și cele slabe, oportunitățile de dezvoltare, dar și pericolele existente la nivelul unei comunități. Acest tip de analiză permite identificarea direcțiilor de dezvoltare locală. Până la nivelul acestei etape culegerea și analiza datelor existente poate fi făcută doar de grupul de analiză care coordonează activitățile privind elaborarea strategiei de dezvoltare.

La acest capitol în elaborarea strategiilor de dezvoltare am inclus două puncte esențiale și anume:

a) Obiective strategice de dezvoltare

b) Obiective operaționale.

Primul punct cuprinde: enumerarea obiectivelor pentru care a fost elaborată strategia; menționarea metodologiei de elaborare și a agenților de dezvoltare locală implicați în procesul elaborării strategiei de dezvoltare, precum și identificarea câtorva domenii strategice de dezvoltare. Aceste domenii vor fi utilizate cu prioritate și în identificarea obiectivelor operaționale.

La al doilea punct al acestei faze sunt prezentate obiectivele operaționale de dezvoltare în teritoriul supus investigației. Programul operativ de dezvoltare locală trebuie gândit de către grupul de lucru ca un sistem coerent privind dezvoltarea localității/micro-regiunii/regiunii. În alegerea subprogramelor, cel mai important considerent trebuie să fie inițierea unor proiecte de dezvoltare convergente în vederea atingerii obiectivelor stabilite. Condiția de bază pentru dezvoltare locală

este păstrarea tradițiilor economice și sociale comunitare. Astfel se ajunge la situația în care, pe baza realității existente se pun bazele dezvoltării durabile a comunității.

Promovarea strategiei la nivel local, județean și regional

Un important instrument de lucru în întreaga perioadă de elaborare a Strategiei de dezvoltare durabilă a fost acțiunea de consultare a comunității locale, care a permis implicarea directă a populației și extragerea opiniilor acestora care, de fapt, reprezintă nevoile și aspirațiile locuitorilor comunei.

Printr-o serie de activități de informare, cât și de sondare a opiniei publice, urmate de activitatea de consultare prin organizarea unei dezbateri publice pe tema proiectului de strategie s-a inițiat, pe plan local, un permanent parteneriat ce va permite participarea comunității la procesul de luare a deciziilor. Acest plan de consultare a permis prelucrarea proiectului

de strategie inițial astfel încât, acesta să poată fi asumat de întreaga comunitate locală. După aprobarea în Consiliul local, autoritățile locale trebuie să promoveze Strategia de dezvoltare locală a comunei prin toate mijloacele și cu toate ocaziile la nivel local, județean și regional.

Capitolul II

II.1 Corelarea strategiei cu documentele strategice la nivel european, național, regional

Strategia de dezvoltare locala a comunei SĂPATA pentru perioada 2021-2027, va fi implementata în conformitate cu prevederile Cadrului Strategic Comun european 2021-2027, ale Regulamentelor europene aferente, precum și în corelare cu documentele strategice la nivel național, regional și județean.

Răspunsul UE la Agenda 2030 este de a integra cele 17 ODD în politicile publice ale Uniunii, în scopul sprijinirii efortului global de construire a unui viitor durabil în colaborare cu partenerii săi. Cele 17 ODD sunt deja urmărite de multe dintre politicile Uniunii Europene, iar România, ca membră a acestei comunități, își propune prin această strategie abordarea integrată aobiectivelor din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Liniile directoare strategice ale Uniunii Europene indică trei priorități:

- I. *Îmbunătățirea atractivității Statelor Membre, regiunilor și orașelor, prin îmbunătățirea accesibilității, asigurarea unui nivel și a unei calități adecvate a serviciilor și protejarea mediului înconjurător.*
- II. *Încurajarea inovării, antreprenoriatului și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, prin promovarea capacității de cercetare-inovare, inclusiv a noilor instrumente TIC.*
- III. *Crearea de noi locuri de muncă, mai bine plătite, prin atragerea de noi persoane în procesul de ocupare și în activități antreprenoriale, îmbunătățirea adaptabilității lucrărilor și a firmelor și investițiile în capitalul uman.*

Conectarea Europei – are scopul de a accelera investițiile pe termen lung, căi ferate, rețele energetice, conducte și rețele de mare viteză în bandă largă:

Ameliorarea legăturilor de transport – investiții în proiecte de infrastructură menite să faciliteze transportul de mărfuri și călători, în special între vestul și estul Europei. Investițiile se vor axa pe moduri de transport ecologice și durabile.

Conectarea rețelelor energetice – realizarea de conexiuni între țările UE, care să faciliteze furnizarea energiei – atât acelei tradiționale, cât și a energiei provenind din surse regenerabile.

Sprijinirea rețelelor digitale de mare viteză – crearea de rețele în bandă largă și furnizarea de servicii digitale paneuropene. Se vor acord subvenții pentru crearea infrastructurii necesare în

vederea introducerii serviciilor de identificare digitală, precum și a serviciilor electronice în domeniul achizițiilor publice, sănătății, justiției și operațiunilor vamale. Banii vor fi utilizați pentru a asigura conectarea și interoperabilitatea serviciilor naționale.

II.2. Corelarea cu Cadrul Strategic de Dezvoltare a României 2021 – 2027

Strategia de Dezvoltare Durabilă a României stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030,

trasează obiectivele de dezvoltare durabilă pentru perioada 2021-2027:

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD. Strategia susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

II.2.1 Obiective de dezvoltare durabila la nivel national

Ca orientare generală, strategia vizează realizarea următoarelor obiective strategice pe termen scurt, mediu și lung:

ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Sărăcia este o problemă atât la nivel local cât și la nivel regional, respectiv global. Globalizarea a contribuit la eradicarea sărăciei absolute, însă este necesară continuarea eforturilor pentru a reduce și sărăcia relativă și pentru a asigura o viață demnă pentru toți.

În acest scop, Agenda 2030 țintește segmentele periferice din societate și încurajează transformarea societății într-o direcție care să asigure cetățenilor o viață demnă și prosperă. Abordările care vizează eradicarea sărăciei, propuse pentru atingerea acestui scop, includ reducerea numărului celor care au risc ridicat de sărăcie și promovarea incluziunii sociale.

Țintele:

- 1.1. Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 \$ pe zi.
- 1.2. Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale.
- 1.3. Implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și vulnerabili până în 2030.
- 1.4. Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și toate femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, dreptul la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire, resurse naturale, tehnologii noi potrivite și servicii financiare, inclusiv de microfinanțare.
- 1.5. Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă și alte șocuri și dezastre economice, sociale și de mediu.
- 1.6. Crearea unui cadru de politici adecvat la nivel național, regional și internațional, bazat pe strategii de dezvoltare orientate către cei săraci și sensibile la aspectele de gen, pentru a susține investițiile în acțiuni de reducere a sărăciei.

ODD2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.

Agricultura este importantă pentru întreaga societate. Dacă dorim o societate mai sănătoasă, trebuie să ajungem la o agricultură sustenabilă. România deține locul al șaselea în Europa din perspectiva dimensiunii terenurilor agricole. Pentru această țară este o prioritate eficiența agricolă și limitarea deșeurilor alimentare. Agenda 2030 țintește eradicarea foametei și securitatea alimentară prin creșterea productivității agricole și prin reducerea deșeurilor alimentare.

Țintele:

2.1 Până în 2030, eradicarea foametei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului.

2.2 Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025 a Țintelor convenite la nivel internațional cu privire la greutatea și talia joasă la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale ale adolescentelor, femeilor însărcinate și celor care alăptează, cât și a persoanelor în vârstă.

2.3 Până în 2030, dublarea productivității agricole și veniturilor micilor producători agricoli, în special femei, populațiile indigene, fermieri, păstori și pescari, inclusiv prin accesul sigur și egal la terenuri, alte resurse și factori de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități pentru crearea valorii adăugate și angajarea în activități non-agricole.

2.4 Până în 2030, asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția, contribuie la menținerea ecosistemelor, consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme, secetă, inundații și alte dezastre și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului.

2.5 Până în 2020, menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante gestionate corect și diversificate la nivel național, regional și internațional, precum și promovarea accesului și un schimb corect și echitabil al beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internaționale.

2.6 Adoptarea măsurilor necesare pentru buna funcționare a piețelor de produse agro-alimentare și facilitarea accesului în timp util la informații de piață, inclusiv privind rezervele de alimente, pentru limitarea volatilității extreme a prețurilor la alimente.

ODD3: Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Îmbunătățirea accesului la servicii de asistență medicală de calitate este esențială pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Asistența medicală trebuie să fie modernă și să aibă un caracter umanist. Bineînțeles, trebuie asigurată o ambianță adecvată pentru vieți sănătoase și pentru promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă. În plus, abordarea domeniului trebuie întărită prin prevenire. Totodată, este necesară promovarea unui mod de viață sănătos, incluzând combaterea unor obiceiuri negative (ex. fumatul), încurajarea stilului proactiv și favorizarea activităților sociale. Abordarea sănătății și bunăstării trebuie să includă și abordarea bolilor psihice, boli care sunt de multe ori neglijate sau stigmatizate.

Țintele:

Îmbunătățirea accesului la servicii de asistență medicală de calitate este esențială pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Asistența medicală trebuie să fie modernă și să aibă

un caracter umanist. Bineînăeles, trebuie asigurată o ambianță adecvată pentru vieți sănătoase și pentru promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă. În plus, abordarea domeniului trebuie întărită prin prevenire. Totodată, este necesară promovarea unui mod de viață sănătos, incluzând combaterea unor obiceiuri negative (ex. fumatul), încurajarea stilului proactiv și favorizarea activităților sociale. Abordarea sănătății și bunăstării trebuie să includă și abordarea bolilor psihice, boli care sunt de multe ori neglijate sau stigmatizate.

3.1 Până în 2030, reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de nașcuți-vii.

3.2 Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite în rândul nou-născuților și copiilor până la 5 ani, toate țările având scopul de a reduce mortalitatea neonatală la cel mult 12 decese la 1.000 nașcuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 nașcuți-vii.

3.3 Până în 2030, eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate, precum și combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile.

3.4 Până în 2030, reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării.

3.5 Întărirea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzul de droguri și substanțe narcotice și a consumului excesiv de alcool

3.6 Până în 2020, înjumătățirea numărului global de decese și raniri cauzate de accidente rutiere.

3.7 Până în 2030, asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale

3.8 Realizarea acoperirii universale în domeniul sănătății, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază

3.9 Până în 2030, reducerea substanțială a numărului de decese și bolilor provocate de produsele chimice periculoase, de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului.

3.10 Creșterea considerabilă a finanțării sistemului de sănătate și recrutare, dezvoltare, instruire și menținere a personalului medical în țările în curs de dezvoltare, în special în statele mai puțin dezvoltate și statele insulare în curs de dezvoltare.

ODD4: Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.

Accesul la educația de calitate este esențial pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. În general, educația este considerată, în mod greșit, doar un proces care precede intrarea pe piața forței de muncă. Educația ar trebui să fie tratată ca un proces care se derulează pe tot parcursul vieții, indiferent de vârstă. În acest scop, pot fi încurajate inovația și meritocrația, respectiv conduita și emanciparea. Ca să ne apropiem de acest scop, trebuie redus abandonul școlar și este necesară îmbunătățirea sistemului educațional, indiferent de locația geografică și de domeniu, respectiv proveniență. Dezvoltarea durabilă înseamnă, în esență, asigurarea unor condiții bune pe această planetă pentru generațiile viitoare. Așadar, din perspectiva Agendei 2030, educația este o temă fundamentală.

Țintele:

4.1 Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții absolvă învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente pe planul învățării.

4.2 Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar.

4.3 Până în 2030, asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă.

4.4 Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care detin competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și vocaționale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.

4.5 Până în 2030, eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, a populațiilor indigene și a copiilor aflați în situații vulnerabile.

4.6 Până în 2030, asigurarea faptului că toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, atât bărbați, cât și femei, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară.

4.7 Până în 2030, asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă.

4.8 Construirea și modernizarea infrastructurii în instituțiile de învățământ astfel încât să corespundă necesităților copiilor, fetelor și băieților și persoanelor cu dizabilități și oferirea unui mediu de învățământ sigur, non-violent și incluziv pentru toți.

ODD5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor

Egalitatea între genuri poate fi considerată un indicator pentru societățile dezvoltate. Populația globală include peste 50% femei, totuși, există numeroase inegalități între persoanele de sex masculin și cele de sex feminin, de exemplu salarii mai mici, violență domestică, probleme de emancipare. Genul cu care se naște cineva nu influențează demnitatea și calitatea vieții în societățile dezvoltate.

Țintele:

5.1. Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva tuturor femeilor și fetelor de pretutindeni

5.2. Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare.

5.3. Eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor

5.4. Recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii casnice prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității partajate în gospodărie și familie, după caz la nivel național.

5.5. Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

5.6. Asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și a documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora.

ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și igienei pentru toți

Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei, respectiv sanitație pentru toți sunt aspirații fundamentale ale cetățenilor. Este responsabilitatea statului asigurarea disponibilității apei și sanitației pentru toți. Acest obiectiv include teme variate, de la protecția ecosistemelor acvatice și a Deltei Dunării, până la creșterea eficienței în domeniul managementului și aprovizionarea populației cu apă curată, potabilă.

Țintele:

6.1 Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți.

6.2 Până în 2030, realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți și eliminarea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile.

6.3 Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global.

6.4 Până în 2030, creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă și pentru a reduce substanțial numărul de persoane care suferă de deficit de apă.

6.5 Până în 2030, implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv, dacă este cazul, prin cooperarea transfrontalieră.

6.6 Până în 2020, protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, zone umede, râuri, rezervoare acvifere și lacuri

6.7 Susținerea și fortificarea participării comunităților locale în îmbunătățirea managementului în domeniul apei și sanitației.

ODD 7: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

Cerința pentru energia electrică este în creștere; noi, ca societate, trebuie să fim pregătiți și este necesar să ne adaptăm. Energia durabilă înseamnă de fapt energie regenerabilă. Conform datelor Eurostat, aportul energiei regenerabile în România a crescut de la 17,1% (2006) la 24,8 (2015); așadar, am depășit cu 5 ani ținta stabilită de UE pentru 2020. Doar prin încurajarea energiei regenerabile și a inovației în domeniu este posibil pentru societatea noastră să mențină progresul tehnologic și, în același timp, să protejeze natura, respectiv să atenueze efectele schimbărilor climatice.

Țintele:

- 7.1 Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne
- 7.2 Până în 2030, creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global
- 7.3 Până în 2030, dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice

ODD 8: Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți.

Dezvoltarea durabilă încurajează delimitarea creșterii economice de aspectele negative de mediu; În plus, ea pune accent și pe aspectele sociale. Acest scop implică o creștere economică sustenabilă și promovează munca decentă pentru toți indiferent de gen, locație geografică și descendență. În acest context, devine vitală abordarea din perspectiva "nimeni nu rămâne în urmă". Acest scop include facilitarea întreprinderilor mici și mijlocii, diversificarea economiei și extinderea procedurii la regiunile în dezvoltare.

Țintele:

- 8.1 Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea Produsului Intern Brut cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate
- 8.2 Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
- 8.3 Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare

8.4 Îmbunătățirea progresivă, până în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producție, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani al programelor privind consumul și producția durabilă, în frunte cu țările dezvoltate.

8.5 Până în 2030, angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toate femeile și toți bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală.

8.6 Până în 2020, reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare.

8.7 Măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și a traficului de ființe umane, și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale.

8.8 Protecția dreptului la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți, în special femeile migrante, și cei în locuri de muncă precare.

8.9 Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea unui turism durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale.

8.10 Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.

ODD 9: Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Epoca modernă a adus un mod de viață accelerat. În această eră pot fi competitive doar acele țări care încurajează inovația pe lângă o infrastructură rezilientă și o industrie durabilă. Aceste trei aspecte sunt, bineînțeles, interconectate între ele. Infrastructura modernă este vitală

pentru creșterea economică, adică o infrastructură durabilă constituie baza unei industrii sustenabile. Mai mult, inovația este esențială pentru o industrie eficientă și durabilă. Așadar, inovația este indispensabilă din perspectiva competitivității în secolul al XXI-lea.

Țintele:

9.1 Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți

9.2 Promovarea industrializării incluzive și durabile, până în 2030, sporirea semnificativă a ratei de ocupare și a Produsului Intern Brut în industrie, în conformitate cu circumstanțele naționale, și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate.

9.3 Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.

9.4 Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor

industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.

9.5 Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale în toate țările, în special țările în curs de dezvoltare, până în 2030; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare la 1 milion de locuitori și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare.

9.6 Creșterea semnificativă a accesului la tehnologii informaționale și comunicaționale și promovarea accesului universal la internet în țările slab dezvoltate până în 2020.

ODD 10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Inegalitatea este una dintre cele mai mari obstacole în procesul de dezvoltare al unei societăți durabile. Inegalitatea poate să apară în diferite domenii cum ar fi problemele de gen, dificultățile în educație, aspectele financiare, etc. Acest scop accentuează caracterul ideal, meritocratic al societății și totodată permite tuturor accesul la resurse.

Țintele:

10.1. Până în 2030, realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională

10.2. Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură.

10.3. Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens.

10.4. Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul realizării progresive a unei egalități sporite.

10.5. Perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări

10.6. Asigurarea reprezentării și vocii puternice pentru țările în curs de dezvoltare în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime.

10.7. Facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, reglementate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate.

ODD 11: Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.

În România, aportul populației urbane a crescut la 55 % (2016) de la 34% (1960). Acest aport este în creștere, așadar este o necesitate pentru orașe să se adapteze la această situație. Orașele trebuie să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. În plus, orașele trebuie să combată formele de înstrăinare. Trebuie să ținem cont și de comunitățile rurale, și să asigurăm cetățenilor condiții pentru o viață demnă, indiferent de ambianța aleasă de ei.

Țintele:

11.1 Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace.

11.2 Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelilor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.

11.3 Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările.

11.4 Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural mondial.

11.5 Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu Produsul Intern Brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile.

11.6 Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip.

11.7 Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități.

11.8 Stimularea conexiunilor pozitive economice, sociale și de mediu între localitățile urbane, periurbane și rurale prin întărirea planificării la nivel național și regional.

ODD 12: Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

Noțiunile de consum și producție constituie termene fundamentale în economie. Când producția și consumul devin durabile, se decuplează creșterea economică de schimbarea climatică. Acest scop include atât conștientizarea resurselor finite cât și aplicarea măsurilor sustenabile, așadar în acest mod se proiectează, pentru descendenții noștri, o ambianță similară celei actuale. Această abordare are drept consecință un comportament mai conștient, incluzând o producție mai eficientă, un management durabil al deșeurilor și, în general, activități în concordanță cu principiile protecției mediului.

Țintele:

12.1 Implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare.

12.2 Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale.

12.3 Până în 2030, înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.

12.4 Până în 2020, realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului.

12.5 Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare.

12.6 Încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare.

12.7 Promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale.

12.8 Până în 2030, oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltării durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.

*ODD 13: Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor**

Schimbarea climei este o realitate, fiind necesară luarea unor măsuri urgente pentru a limita impactul acesteia. Agenda 2030 propune și descifrarea cauzelor (antropice) în privința schimbării climei, însă, probabil cel mai important aspect rămâne să anticipăm problemele estimabile și să propunem soluții viabile pentru aceste situații. Efectele schimbării climatice se manifestă în toate domeniile vieții, incluzând aspectele de sănătate, de calitatea a vieții și pierderea accelerată a biodiversității. Doar acțiunile coordonate la nivel global pot atenua consecințele și pot avea impact semnificativ în acest sens.

Țintele:

13.1. Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale în toate țările.

13.2 Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale.

13.3 Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.

ODD 14: Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Omenirea nu depinde de mediul acvatic doar prin pescuit, comerț și transport, ci depinde fundamental de această ambianță. Majoritatea oxigenului din atmosferă (aproximativ 70%) este produsă de plantele marine, așadar, putem doar estima cât sunt de importante aceste medii acvatice pentru ecosistemul nostru, și este evidentă necesitatea protecției naturii și în acest sens. Schimbarea climei și comportamentul nedurabil constituie principalele amenințări pentru oceane și mări. Având 245 km de coastă marină, România trebuie să-și îndeplinească și în mod nemijlocit rolul în protecția mărilor și a resurselor marine.

Țintele:

14.1 Până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți.

14.2 Până în 2020, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și costale, pentru a evita impactele negative semnificative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și luarea de măsuri pentru restaurarea acestora, pentru a avea oceane sănătoase și productive.

14.3 Minimizarea și gestionarea impactului acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile.

14.4 Până în 2020, reglementarea eficientă a pescuitului și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructive, și implementarea planurilor de management bazate pe știință, pentru a restabili stocurile de pește în cel mai scurt timp posibil, cel puțin la nivelurile care ar asigura un randament maxim durabil, după cum este determinat de caracteristicile biologice ale acestora.

14.5 Până în 2020, conservarea a cel puțin 10 la sută din zonele costale și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune evidențe științifice disponibile.

14.6 Până în 2020, interzicerea formelor de subvenționare a pescuitului care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la introducerea unor subvenții noi de acest tip, recunoscând că tratamentul adecvat și eficient, special și diferențiat pentru țările cel mai puțin dezvoltate ar trebui să fie o parte integrantă a negocierii subvențiilor pentru pescuit în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului.

14.7 Până în 2030, creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului.

ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Acest scop țintește o temă vastă și ne reamintește că și noi, oamenii, facem parte din biosfera acestei planete. Pentru prima oară în istoria omenirii, am ajuns la un stadiu când oriunde ne ducem pe Pământ, ne putem da seama de impactul antropic. Oamenii de știință au propus să definim această nouă epocă geologică ca "Epoca Antropocenă", sau Era Omenirii. Societatea umană are o "urmă" imensă pe Pământ, acest impact impune și o responsabilitate sporită, un management conștientizat și activități corelate în domeniul protecției mediului. Facem parte din biosferă și trebuie să ne îndeplinim rolul în condițiile actuale din perspectiva dezvoltării durabile.

Țintele:

15.1 Până în 2020, asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri, zone umede, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale

15.2 Până în 2020, promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global

15.3 Până în 2030, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunerea de eforturi pentru a atinge o lume neutră din punct de vedere al degradării solului

15.4 Până în 2030, asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă

15.5 Luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității și, până în 2020, a proteja și preveni extincția speciilor amenințate.

15.6 Promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel internațional.

15.7 Luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate și abordarea cererii și ofertei de produse ilegale de specii sălbatice.

15.8 Până în 2020, introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradica speciile prioritare.

15.9 Până în 2020, integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii și planurile de reducere a sărăciei.

ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

Dezvoltarea durabilă nu este doar o politică modernă, inteligentă, ci este și o paradigmă nouă despre funcționarea societății. Pentru a fi o abordare funcțională, dezvoltarea durabilă trebuie să aibă o bază solidă. Această abordare implică societăți pașnice unde beneficiile dezvoltării durabile sunt accesibile pentru toți. În plus, acest context promovează accesul la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile. Dezvoltarea durabilă poate deveni o abordare funcțională doar dacă societatea își va însuși și va trata această perspectivă ca pe o viziune proprie și cuprinzătoare.

Țintele:

- 16.1. Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe, pretutindeni
- 16.2. Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor.
- 16.3. Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesului egal la justiție pentru toți.
- 16.4. Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată.
- 16.5 Reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale.
- 16.6. Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile.
- 16.7. Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile.
- 16.8. Extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală.
- 16.9. Până în 2030, asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii.
- 16.10. Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale.

ODD 17: Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Dezvoltarea durabilă poate fi considerată un proiect global. Noi, la nivel de țară, îndeplinim rolul nostru în acest proiect global. Trăim într-o lume globalizată, deci nu putem ignora ce se întâmplă în afara granițelor politice. Toate eforturile la diferite niveluri au ca scop comun schimbarea direcției dezvoltării într-un sens pozitiv. Problemele globale impun soluții globale, această abordare necesită și colaborare, respectiv finanțare internațională pentru atingerea obiectivelor din Agenda 2030. Procesul de transformare implică accesul la știința și tehnologia inovativă, dezvoltarea capacităților în concordanță cu principiile subsidiarității, modificarea comerțului și a economiei într-o direcție mai sustenabilă, și elaborarea variantei coerente privind politica dezvoltării durabile.

Țintele:

17.1. Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea națională de impozitare și colectarea altor venituri.

17.2. Țările dezvoltate își vor implementa pe deplin angajamentele privind asistența oficială de dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din AOD/PNB pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate; furnizorii AOD sunt încurajați să ia în considerare stabilirea unei ținte constând în asigurarea a cel puțin 0,20 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate

17.3. Mobilizarea resurselor financiare suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare din surse multiple

17.4. Susținerea țărilor în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriei pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriei, reducerea datoriei și restructurarea datoriei, după caz, și abordarea datoriei externe a țărilor sărace puternic îndatorate, pentru a reduce povara datoriei.

17.5. Adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate.

17.6. Consolidarea cooperării regionale și internaționale nord-sud, sud-sud și triunghiulare privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreeate de comun acord, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente, în special la nivelul Organizației Națiunilor Unite, și printr-un mecanism global de facilitare a tehnologiei.

17.7. Promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase mediului pentru țările în curs de dezvoltare în condiții favorabile, inclusiv în termeni concesionali și preferențiali, în condiții agreeate de comun acord.

17.8. Operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, a mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate, până în 2017, și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor.

17.9. Consolidarea suportului internațional pentru implementarea eficientă și ținută a activităților de consolidare a capacităților în țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini planurile naționale în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triumphiulară.

17.10. Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha.

17.11. Creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate până în 2020.

17.12. Implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cel mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurarea că normele preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață.

17.13. Sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor.

17.14. Sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă

17.15. Respectarea spațiului de politici și a autorității fiecărei țări în a stabili și implementa politici de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă.

17.16. Sporirea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, complementat de parteneriate cu multiple părți interesate care mobilizează și distribuie cunoștințele, expertiza, tehnologiile și resursele financiare, pentru a sprijini realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în toate țările, în special în țările în curs de dezvoltare.

17.17. Încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor.

17.18. Până în 2020, sporirea suportului de consolidare a capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, inclusiv pentru țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare, pentru a crește în mod semnificativ disponibilitatea datelor calitative, în timp util și fiabile, desegregate după venit, sex, vârstă, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilități, localizare geografică și alte caracteristici relevante în contexte naționale.

17.19. Până în 2030, dezvoltarea, în baza inițiativelor existente, a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care completează produsul intern brut, și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare.

II. 3 Reperetele procesului de programare 2021-2027

România se află în fața unei oportunități istorice. În perioada 2021-2027, Cadrul Financiar Multianual al UE și programul Next Generation EU vor aduce țării noastre aproape 80 de miliarde de euro, care vor fi utilizate pentru investiții în infrastructură, educație, sănătate, agricultură, mediu sau energie, precum și pentru modernizarea marilor sisteme publice. Aceste fonduri vor sprijini relansarea și transformarea economică a României. Astfel, politica bugetară se va baza și pe atragerea masivă de fonduri europene, sprijinind mărirea potențialului de creștere al economiei.

Principalele programe de finanțare care stau la baza procesului de programare 2021-2027, își propun atingerea următoarelor tipuri de obiective ce ar putea constitui oportunități de finanțare pentru comuna SĂPATA. Ne propunem, includerea tipurilor de operațiuni prezentate în cadrul următoarelor programe de finanțare ca și repere strategice sau posibile investiții propuse a se realiza la nivel local pe termen mediu și lung :

Programul Operațional

CREȘTERE INTELIGENTĂ ȘI DIGITALIZARE (POCID) 2021-2027

Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

Obiectiv Specific FEDR (I) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

Operațiuni (orientativ)
Sinergii cu programe europene Suport pentru participarea în proiectele europene ERA Programe de cooperare bilaterală și transnațională
Infrastructuri de inovare (platforme tehnologice, open data, sciencepark, Innovationhubs) Proiecte realizate de Consorții CDI pe teme majore - rezolvarea unor teme majore CDI definite de industrie (IMM, intrep. mari) și organizații CDI, inclusiv pe teme de specializare inteligentă Susținere servicii CDI de tip experiment desfasurate de către o organizație de CDI/întreprinderi
“Business Driven Innovation” – Susținerea activității de CDI în întreprinderi, pe toate fazele de la idee la piața, asociat domeniilor de specializare inteligentă naționale, Soluții la provocările mediului de afaceri oferite de organizațiile de cercetare (parteneriate organizații CDI și întreprinderi)

Axa Prioritara 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

Obiectiv Specific FEDR (I) *Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

Operațiuni (orientativ)
Mari infrastructuri CDI prioritizate prin Roadmap-ul infrastructurilor publice CDI din RO actualizat, inclusiv proiecte strategice: finanțare construcția/modernizarea/extinderea marilor infrastructuri CDI, inclusiv dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare;

Axa Prioritara 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare

Obiectiv Specific FEDR (II) *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor*

Operațiuni (orientativ)
Finanțarea Infrastructurilor critice necesare asigurării unor servicii publice esențiale (fiscalitate, pensii) Evenimente de viață cuprinse în SNADR care nu au fost finanțate în 2014-2020 (ex, Pensionarea, Obținerea cărții de identitate, Înscrierea la școală primară/liceu/universitate, etc) Proiecte de digitalizare a serviciilor publice neincluse în evenimentele de viață identificate în SNADR 2020 Securitate cibernetică, interoperabilitate la nivelul serviciilor publice digitale Proiecte care vizează procesul guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții complexe (ex: Big Data, Inteligență artificială, soluții bazate pe cloud, Supercomputer, Blockchain, Quantum Computing etc.) Proiecte care vizează dezvoltarea de platforme informatice alimentate cu datele generate de administrația publică (cf. Directiva 2019/1024, PSI) în vederea punerii lor la dispoziția publicului și a reutilizării lor (ex. : în economie)
Digitizare și interoperabilitate pentru educație, cultură și ocupare (echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale – proiecte strategice)
Achiziționarea de sisteme de tip RFID (Radio-Frequency Identification) pentru gestiunea activității de producție sau livrare servicii Crearea de website-uri adaptate activității de e-comerț și cu un grad ridicat de interactivitate Finanțarea introducerii conexiunilor în banda largă de mare viteză în interiorul firmei Finanțarea sistemelor de localizare specializate pentru activitatea firmelor (informationtrackingsystems) Aplicațiile cu rol în managementul birourilor
Finanțarea de inițiative, proiecte și infrastructuri pentru consolidarea siguranței cibernetice și creșterea încrederii în mediul on line și conținut digital
Noi tehnologii (IoT, automatizare, robotica, inteligența artificială) Design industrial Customizare de masă (imprimare 3D, manufacturare digitală directă)

Axa Prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă**Obiectiv Specific FEDR** *OP3 (I) îmbunătățirea conectivității digitale*

Operațiuni (orientativ)
Sprijinirea zonelor albe Îmbunătățirea capacității autorităților și a beneficiarilor programului. Sprijin pentru noile servicii și noile tehnologii

Axa Prioritară 5. Instrumente financiare**Obiectiv Specific FEDR** *(I) Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate și (iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor*

Operațiuni (orientativ)
Instrumente financiare

Axa Prioritară 6. Creșterea capacității administrative**Obiectiv Specific FEDR** *(IV) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat*

Operațiuni (orientativ)
Capacitate administrativă a actorilor implicați în Mecanismul de descoperire antreprenorială la nivel național Capacitate administrativă beneficiari

Programul Operațional pentru**Combaterea Săraciei 2021-2027 Multifond: FSE+, FEDR****Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității****(intervenții adresate Grupurilor de Acțiune Locală) – OP 4****Obiectiv Specific FSE+** *oricare obiectiv specific de la (I) la (X)***Obiectiv Specific FEDR (I)** *sporirea eficienței piețelor forței de muncă și facilitarea accesului la locuri de muncă de calitate prin dezvoltarea inovării și a infrastructurii sociale;***(II)** *îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;*

(III) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(IV) asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară;

Operațiuni (orientativ)
Finanțarea Strategiilor de Dezvoltare Locală plasate sub Responsabilitatea Comunității In functie de nevoile comunitatii, GAL – urile vor putea finanta (din FSE+) dezvoltarea de servicii sociale, educationale, de sanatate, de ocupare, sa favorizeze incluziunea sociala a grupurilor dezavantajate si (din FEDR) infrastructura sociala sau sportiva, educationala, de agrement sau turistica
Sprijin pregatitor pentru Beneficiarii DLRC (strategie GAL, animare etc)

Axa prioritară 2. Dezvoltare locala plasata sub responsabilitatea comunitatii – OP 5

Obiectiv Specific FEDR(I) promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane

Operațiuni (orientativ)
Finantarea infrastructurii de turism, mapare obiective turistice si patrimoniu cultural din cadrul strategiilor DLRC

Axa prioritară 3. Comunitati marginalizate – OP4

Obiectiv Specific FSE+ (VIII) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii, (IX) creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;

(X) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

(VIII) Promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii

Obiectiv Specific FEDR (III) Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Operațiuni (orientativ)
Integrarea socio-economica a 2000 de comunitati marginalizate (nr.estimat) prin implementarea unor masuri integrate: -echipe comunitare compuse din: asistent social, asistent medical, ingrijitor de batrani, mediator

scolar, consilier ocupare cu munca de teren, în funcție de nevoile comunității (populație școlară sau îmbătrânită, pre-existența sau nu a acestor specialiști în comunitate etc)
-decontare salarii, transport, formare profesională, truse suport tip FEDR prin asigurarea accesului la anumite utilități, renovări.
Sprijin pentru realizarea diagnozei sociale și identificarea nevoilor pentru autoritățile locale din 2000 comunități marginalizate.
Sprijin pentru 100 de autorități locale în vederea identificării și reglementării juridice/cadastrale a așezărilor informale
Sprijin pentru victimele calamităților
Pregătirea specialiștilor în domeniu.

Axa prioritară 4. Reducerea disparităților între copii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii - OP 4

Obiectiv Specific FEDR d (II) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

Obiectiv Specific FSE+ (VII) favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;

(IV) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare

(X) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

Operațiuni (orientativ)
Sprijin tailor-made pentru familiile monoparentale sărace, în vederea îmbunătățirii angajabilității și autonomiei părintelui singur:
- acordarea de vouchere before/after school
- Acordarea de vouchere pentru activități de weekend ale copiilor (sport, creație, artă)
- finanțarea cursurilor de recalificare pentru părintele singur cu venituri mici, care dorește schimbarea domeniului profesional
- construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare cel puțin 5 centre de zi pentru copii și adolescenții cu tulburări de comportament (violență)
- servicii terapie pentru copii și adolescenții cu tulburări de comportament (violență)
Organizarea de tabere pentru copii proveniți din familii sărace, pentru a le da posibilitatea să experimenteze învățarea prin activități culturale, sportive, recreative, să fie autonomi și să socializeze
Sprijinirea tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție specială și a celor care au părăsit sistemul, prin furnizarea de servicii integrate:
- consiliere
- orientare în carieră
- dezvoltare personală și dezvoltarea de abilități de viață independentă
- monitorizare post-intervenție în vederea asigurării sustenabilității măsurilor
asigurarea locuinței gratuite prin plată în totalitate a chiriei pentru 12 luni și continuarea tranziției prin perceperea încă 12 luni a unei chirii sub prețului pieței imobiliare

Consolidarea serviciilor destinate prevenirii separării copilului de părinți (centre de zi unde copiii în pericol de separare de părinți să poată petrece ziua, în afara școlii, iar părinții primesc consiliere și îndrumare).

Pregătirea specialiștilor care lucrează cu tinerii și copiii.

Axa Prioritară 5 - Servicii pentru persoane vârstnice

Obiectiv Specific FSE+ (ix) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)

Încurajarea incluziunii active a persoanelor în vârstă prin măsuri privind asigurarea îmbătrânirii active

1.Dezvoltarea unor programe pentru încurajareaparticipariivarstnicilor la viața socială, prevenirea izolării, precum și pentru prevenirea instituționalizării (programe intergenerationale, servicii terapie ocupațională etc)

2.Call center de urgență și dispozitive (brățări etc.) pentru asistarea persoanelor dependente (persoane în vârstă singure, persoane cu dizabilități) etc

Inițierea și dezvoltarea de noi servicii destinate varstnicilor prin subvenționarea costurilor îngrijirii și al serviciilor conexe pentru batranii singuri, din mediul urban, în situații de dependență și cu un venit lunar inferior salariului minim pe economie.

Pregătirea specialiștilor/personalului ce lucrează cu persoanele în vârstă.

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Obiectiv Specific FSE+ (VII) Favorizarea incluziunii active prin promovarea egalității de șanse și a participării active, precum și prin îmbunătățirea angajabilității

(IX) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung.

Obiectiv Specific FEDR d (II) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

Operațiuni (orientativ)

Acordarea unui pachet integrat pentru susținerea încadrării pe piața muncii SAU a creșterii angajabilității persoanelor cu dizabilități, asigurat printr-un mecanism competitiv, de către furnizori publici sau privați de servicii de ocupare:

Campanie media Informare/diseminare Identificare angajatori și persoane cu dizabilități Instrument de evaluare a abilităților profesionale și sociale, aplicat de către o echipă de specialiști (consilier vocațional, psiholog etc) Burse locuri muncă, alte evenimente Măsurile de acompaniament pre și post angajare, minim 6 luni
Măsurile pentru asigurarea asistenței juridice pentru persoanele fără capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, cu sau fără tutore legal (încadrate în grad de handicap mintal care au sau nu stabilită măsura de ocrotire prin punere sub interdicție) prin : Finanțarea a 50 (cel puțin una pe județ) echipe formate din câte 2 persoane (un jurist și un terapeut sau un consilier vocațional) care să acorde asistență, în urma unei evaluări a persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă (copii), precum și persoanelor adulte încadrate în grad de handicap mintal cu capacitate de exercițiu restrânsă sau care au sau nu stabilită măsura de ocrotire prin punere sub interdicție fără capacitate de exercițiu.
Dezvoltarea de servicii de îngrijire de zi destinate copilului cu dizabilități (fie în centre, fie mobile), în cadrul cărora să fie oferite servicii de abilitare/reabilitare, specializate pe tip de dizabilitate, în mod special a celor care provin din familii care nu dispun de resurse pentru a accesa aceste servicii Organizarea de cursuri destinate părinților copiilor cu dizabilități în vederea dezvoltării abilităților parentale specifice
Dezvoltarea serviciilor de îngrijire pe termen lung, în vederea prevenirii instituționalizării persoanelor cu dizabilități inclusiv prin: 1. Intervenții integrate pentru persoanele cu dizabilități prin finanțarea a 47 de echipe mobile (41 județe plus 6 sectoare în capitala), după modelul pilotat cu succes în județul DOLJ, unde sunt două echipe, una pentru adulți cu dizabilități și una pentru copii cu dizabilități, echipe care asigură la domiciliu serviciile specializate de abilitare/reabilitare : - echipa formată din 5 persoane dintre care un asistent social, un fizio-kinetoterapeut, un medic specialist, un psiholog și un sofer - leasing pentru 47 autoturisme - dotare medicală: instrumentar, dispozitive tehnice de prim ajutor, echipament minim pentru fizio-kinetoterapie
Creșterea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități prin asistarea lor prin tehnologie asistivă: aparate mobilitate, softuri de citire pentru nevăzători etc
Calificarea resursei umane existente și disponibile la nivel local/ în familie prin finanțarea cursurilor pentru dobândirea calificării de Asistent Personal Profesionist (360h per curs de calificare)
Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități (centre de zi, locuințe protejate etc)
Pregătirea specialiștilor în domeniu.

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Obiectiv Specific FEDR d (III) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

(II) îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii;

d (III) îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

Obiectiv Specific FSE+ (IX) Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)
Servicii integrate pentru incluziunea socio-profesională a migranților 1. pachet integrat „ ADULT” - facilitarea accesului la servicii medicale, de consiliere psihologică și de îndrumare - organizare cursuri lb. română - orientare și asistența pentru demersuri administrative - profilare, conciliere și orientare în vederea accesului la servicii de ocupare - certificarea competențelor 2. Pachet integrat „ COPIL” - facilitarea accesului la servicii medicale, de consiliere psihologică și de îndrumare - organizare cursuri lb. română - servicii educaționale 1.Reabilitarea spațiilor disponibile pentru cazare temporară, aflate în administrarea Ministerului Afacerilor Interne (MAI) sau a structurilor coordonate MAI. 2.Dezvoltarea infrastructurii centrelor de integrare din 12 orașe ale țării, reprezentative din punct de vedere al numărului de migranți, prin reabilitarea și modernizarea unor spații aflate în administrarea autorităților locale (există acte normative deja aprobate prin care autoritățile locale pot pune la dispoziția MAI cladiri neocupate, în scopul integrării migranților).
Intervenții integrate pentru victimele traficului de persoane și victimele violentei domestice: cazare în centre atât pentru victime, cât și pentru minorii aflați în îngrijire, locuințe protejate/vouchere chirie, consiliere psihologică, consiliere profesională, consiliere juridică, suport material pentru asigurarea nevoilor de bază (îmbrăcăminte, hrană, materiale de uz sanitar, medicamente, transport)
Sprijin în vederea reabilitării pentru persoanele dependente de alcool și droguri
Pachet de sprijin pentru persoanele proaspăt eliberate din sistemul penitenciar, în vederea incluziunii sociale și reducerii recidivei, precum consiliere ocupațională, subvenționare transport în comun etc
1. Intervenție personalizată destinată persoanelor fără adăpost (PFA) (Asistență medicală primară, medicamente, consiliere psihologică, hrană și produse pentru asigurarea unei minime igiene corporale, adăpost noaptea asistență socială în obținerea actelor de identitate, consiliere juridică

situații civile/penale etc). Asistența va fi acordată având în vedere metoda managementului de caz, în funcție de nevoile și opțiunile fiecărei persoane în parte.

2. Dezvoltarea rețelei de servicii sociale pentru PFA (adăposturi de noapte, de urgență, echipe mobile, cantine sociale saumasă peroți), inclusiv înființarea de echipe mobile cu auto care asigură îngrijirea personală (ex. dușuri mobile)

Pregătirea suplimentară a specialiștilor care lucrează cu victimele violenței, dependenții de alcool și droguri etc.

Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

Obiectiv Specific FSE+ (XI) Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor cele mai defavorizate, inclusiv prin măsuri de acompaniere

Operațiuni (orientativ)

- suport material (alimente, produse igienă, obiecte puericultură)
- pachet sprijin școlar (rechizite, îmbrăcăminte și încălțăminte sezon rece)
- masă caldă (masă peroți, cantine sociale)
- măsuri de acompaniament.

Programul Operațional

CAPITAL UMAN (POCU) 2021-2027

Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Obiectiv Specific FSE+ (I) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Operațiuni (orientativ)

Realizarea de către centrele /cluburile de tineret publice sau private sau alți actori interesați a unor rețele de lucrători de tineret, identificați/activați și selectați din rândul NEET și instruiți pentru furnizarea de servicii de outreach și activare a tinerilor, inclusiv NEET, și înregistrarea la furnizorii de servicii de ocupare publici sau privați, în vederea oferirii de servicii de ocupare

Înființarea/dezvoltarea de centre/cluburi de tineret care oferă activități specifice adaptate tinerilor (consiliere deschisă și individuală pentru tineri, ateliere de lucru, de creativitate, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, sociale, civice, mici stimulente pentru participare la instruiți în ocupații diverse etc.), inclusiv activități de promovare a acestora

Promovarea și furnizarea unor pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET (consiliere, inclusiv antreprenorială, mediere, prime de ocupare, subvenții angajatori, formare profesională/ucenicii/stagii, evaluare de competențe, programe de a doua șansă, prime de instruire destinate acoperirii cheltuielilor asociate instruirii - transport, masă etc., subvenționarea costurilor aferente școlii de șoferi, stimularea tinerilor pre-ocupare prin stagii scurte la diferiți angajatori pentru a lua contact cu domeniul respectiv de activitate, stimularea angajatori post-ucenicie)

Stimularea angajatorilor pentru utilizarea unor forme de muncă flexibile și pentru finanțarea investițiilor care să permită utilizarea acestor forme

Programul “**Voluntar Sâmbătă**” (acordare de granturi):

- familiarizarea tinerilor cu rigorile solicitate la un loc de muncă, cu aspectele ce țin de practicarea unei meserii;
- dezvoltarea competențelor transversale: munca în echipă, respectarea termenelor, punctualitatea, încrederea în sine etc.
- obținerea experienței în muncă

Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)

Operațiuni transversale (pentru toate nivelurile de educație)

V.3.1. Generalizarea la nivel de sistem a implementării **mecanismului de monitorizare și avertizare pentru combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii** adresat copiilor și tinerilor, care fie sunt în situație de risc de abandon școlar, fie sunt în afara sistemului educațional prin acțiuni precum:

- a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul școlii și din comunitate pentru implementarea mecanismului operațional de detectare și identificare a riscului și de prevenire, intervenție și compensare a abandonului școlar;
- b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari;
- c) implementarea planurilor de intervenție specifice stabilite la nivelul unităților de învățământ, prin intermediul unei scheme de granturi pentru unitățile care au copii / elevi / tineri în situație de risc de abandon școlar sau de părăsire timpurie a școlii.
- d) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/ național.

V.2.1.a Generalizarea implementării la nivel de sistem a **mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară**, prin:

- a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul unității de învățământ și din comunitate pentru implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și combatere a fenomenelor de segregare școlară;
- b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari;
- c) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/ național;
- d) dezvoltarea, implementarea și actualizarea instrumentelor de lucru și a bazelor de date, astfel încât să fie asigurată colectarea consecventă și profesionistă a datelor, precum și adecvarea mecanismului la condițiile specifice ale școlii/ comunității/ etc

V.2.1. Îmbunătățirea **accesului și a participării la educație a copiilor cu dizabilități și/sau CES**,

prin măsuri precum:

a) diversificarea și accesibilizarea oportunităților de dezvoltare profesională (formare inițială și continuă, peerlearning, rețele profesionale, mentorat etc) care să faciliteze individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor/copiilor/tinerilor, pentru:

- Cadrele didactice care asigură educația copiilor cu dizabilități/ CES;
- Personalul suport care asigură educația copiilor cu dizabilități/ CES;

b) formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate;

c) dezvoltarea/achiziția de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic;

d) achiziția de soft-uri, echipamente și produse asistive pentru copiii/ elevii/tinerii cu dizabilități/CES;

e) accesibilizarea clădirilor/spațiilor în care se asigură educația copiilor/elevilor/tinerilor cu dizabilități/ CES (rampe de acces, indicatoare, grupuri sanitare, mobilier etc);

f) campanii de informare și conștientizare pentru formarea unor atitudini favorabile incluziunii.

Educație timpurie

V.1.3. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC) prin diversificarea și flexibilizarea SERVICIILOR DE SUPT SOCIO-EDUCAȚIONAL (educație antepreșcolară și învățământ preșcolar), cu prioritate pentru copiii care provin din familii defavorizate:

- Elaborarea de **strategii locale** pentru educație timpurie, în parteneriat cu actorii de la nivel local implicați în educația și îngrijirea timpurie a copiilor, precum și pilotarea și/sau extinderea unor **servicii complementare** (centre de joacă, ludoteci etc.) pentru copiii de la naștere la 6 ani, în coordonarea metodologică a serviciilor standard (creșă și grădiniță);
- **Asigurarea materialelor educaționale** (ex.: produse de papetărie, jocuri educative, cărți de colorat, caiete de lucru, plastilină, acuarele etc.) pentru încurajarea participării la educație timpurie a copiilor de 5 ani care, conform noilor prevederi legale în vigoare, fac parte din învățământul obligatoriu;
- **Granturi pentru ISJ/ISMB și CCD pentru pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare, inovatoare și eficiente, în clustere;**
- **Elaborarea și editarea de ghiduri cu bune practici** pentru cele două niveluri: antepreșcolar și preșcolar pentru sprijinirea implementării noului curriculum pentru educație timpurie, **precum și pentru implementarea unor metode și tehnici inovatoare;**
- Oferirea de **sprijin suplimentar** de tipul: vouchere, îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, acoperirea/ decontarea cheltuielilor de masă etc. pentru susținerea copiilor antepreșcolari și preșcolari care aparțin grupurilor vulnerabile
- Realizarea unei analize cost-beneficiu și a unei baze de date online cu informații standard pentru APL-uri și ISJ-uri, în vederea sprijinirii deciziei acestora cu privire la înființarea/extinderea serviciilor complementare pentru copiii de la naștere la 6 ani **MASURA SISTEMICA - MEC**

V.1.7. Dezvoltarea de programe de informare, consiliere și educație parentală pentru familiile copiilor antepreșcolari și preșcolari, cu focalizare pe familiile copiilor proveniți din grupuri vulnerabile (în special pentru persoane care au în grijă copii cu dizabilități sau ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

V.2.1. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC), CU ACCENT PE GRUPURILE VULNERABILE prin **dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice din ÎETC**, inclusiv dezvoltarea mentoratului didactic, cu focalizare pe teme de interes, cum ar fi: *lucrul cu copiii cu CES/dizabilitati, tratarea diferențiată, prevenirea și combaterea segregării, echitatea în educație, drepturile copilului, comunități care educă/învață* etc. pentru susținerea procesului de promovare a principiilor educației incluzive.

- Granturi pentru instituțiile IETC pentru DEZVOLTAREA DE RUTE/ TRASEE FLEXIBILE DE FORMARE, de dezvoltare profesională la nivel de unitate (inclusiv activități de Peer Learning, activități de formare profesională continuă la nivel de unitate, microcercetare educațională etc.) pentru îmbunătățirea competențelor personalului care oferă servicii de educație și îngrijire timpurie
- Granturi județene pentru programe de mentorat didactic în comunitățile vulnerabile;
- Elaborarea și editarea unor materiale suport, inclusiv realizarea de resurse deschise pentru predare-învățare-evaluare, pentru promovarea principiilor educației incluzive (v.2.2.);
- Realizarea și implementarea unui sistem de MONITORIZARE A FORMĂRII CONTINUE și a efectelor acesteia, prin raportare la rezultatele copiilor antepreșcolari și preșcolari, îndeosebi la rezultatele copiilor din grupurile vulnerabile (cu dizabilități, de etnie romă, din mediul rural etc.) (v.2.4.) MASURĂ SISTEMICĂ – MEC

Învățământ primar și gimnazial

V.1.2. **Dezvoltarea și Extinderea Programului „ȘCOALĂ DUPĂ ȘCOALĂ”, complementar cu programul “Masă caldă”** care să includă **educație remedială** pentru asigurarea dezvoltării competențelor cheie și a succesului școlar, suport educațional (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), **consiliere și activități recreative** și de socializare, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ

V.1.4. **MĂSURI DE SPRIJIN** pentru revenirea în sistemul de învățământ, pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale, cu accent pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:

- servicii de consiliere și orientare școlară și profesională etc.
- asigurarea costurilor cu internatul, transport, burse, rechizite școlare etc.
- dezvoltarea, implementarea și monitorizarea unui program național de accesibilizare a unităților de învățământ
- asigurarea mentenanței mijloacelor de transport precum și a resursei umane care asigură transportul elevilor din mediul rural către școli.

V.1.7. Dezvoltarea de **programe de informare, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar**, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (inclusiv pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

V.3.2 Facilitarea finalizării nivelului de învățământ primar, respectiv secundar obligatoriu de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin dezvoltarea și extinderea **PROGRAMULUI A DOUA ȘANSĂ**, cu acțiuni precum:

- informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la Program;
- înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională;
- furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei, servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medice etc.);
- informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților, prin ocuparea unui loc de muncă etc.)

Învățământ secundar superior

V.1.4. Măsuri de **sprijin pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale**, cu accent pe elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:

- dezvoltarea competențelor cheie și asigurarea succesului școlar, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, prin organizarea și finanțarea orelor/programelor remediale și a măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine, prin măsuri integrate, școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ;
- asigurarea accesului elevilor la o varietate de activități și servicii de consiliere și orientare profesională, pentru dezvoltarea personală a elevilor și înzestrarea cu competențe necesare pentru un management eficient al propriei persoane/propriului parcurs educațional/propriei cariere;
- organizarea și finanțarea de programe de sprijin individualizat, ca măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru copiii expuși riscului de abandon școlar, inclusiv prin aplicarea datelor provenite din cercetare și generalizarea bunelor practici rezultate din diferite proiecte;
- finanțarea măsurilor de sprijin financiar pentru asigurarea participării la educație a elevilor proveniți din grupuri dezavantajate sau zone izolate (costuri cu internatul, transport, burse etc.);
- asigurarea resursei umane și a finanțării mentenanței mijloacelor de transport care asigură transportul elevilor din mediul rural izolat către școli/lice;

V.1.7. Dezvoltarea de **programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar**, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (în particular pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).

- prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/ generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile;

- prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acestora în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică.

V.2.1. Crearea condițiilor pentru asigurarea unui sistem incluziv de educație, prin organizarea unor oportunități variate de dezvoltare profesională: formare (inițială și continuă), peerlearning, rețele profesionale și mentorat pentru cadrele didactice, inclusiv prin furnizarea unor materiale suport pentru predare-învățare-evaluare

- dezvoltarea unor programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.;
- formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.;
- formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.;
- formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate;
- dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic.

Învățământ terțiar

V.1.6. Creșterea participării în învățământul superior a studenților din grupurile dezavantajate/ subreprezentate, prin

PREVENIREA ȘI COMBATerea ABANDONULUI UNIVERSITAR
și implementarea de activități specifice:

– **GRANTURI PENTRU INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR**, în vederea operaționalizării unor mecanisme instituționale de monitorizare a nevoilor studenților prin centrele consiliere și orientare profesională;

– **GRANTURI PENTRU DEZVOLTAREA CAPACITAȚII INSTITUȚIONALE A UNIVERSITĂȚILOR** pentru a oferi servicii de consiliere relevante, mentorat, pentru dezvoltarea și aplicarea unor chestionare specifice, survey-uri online etc

- **SPRIJIN PENTRU STUDENȚII CU RISC DE ABANDON ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR**
(burse, alte tipuri de măsuri de sprijin)

Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Obiectiv Specific FSE+iv. Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
IV.1.4.2 Dezvoltare de resurse educaționale deschise și alte resurse moderne de învățare pentru elevi, profesori și echipele manageriale cu ajutorul noilor tehnologii în special pentru elevii din grupuri vulnerabile (elevi cu dizabilități/ CES, elevi care provin din medii dezavantajate socio-economic, elevi romi)
IV.1.1.2. Întărirea capacității de monitorizare și evaluare a calității sistemului de educație, prin adaptarea și interconectarea bazelor de date și dezvoltarea competențelor resursei umane cu responsabilități în domeniu
IV.3.1. Dezvoltarea unei oferte educaționale de calitate prin sprijinirea formării profesionale inițiale și continue a personalului didactic (inclusiv prin organizarea și finanțarea de programe de conversie profesională) în domenii unde există un deficit curent și estimat de cadre didactice, cu accent pe RU din școlile din medii dezavantajate socio-economic
Învățământ secundar superior
IV.1. MASURA SISTEMICA: Asigurarea unui acces echitabil la o educație de calitate pentru toți elevii, prin: – elaborarea/revizuirea standardelor de calitate în educație și formare, pentru creșterea calității și o mai bună adaptare la evoluțiile înregistrate pe piața muncii; – creșterea relevanței, dezvoltarea și adaptarea permanentă a curriculumului național la nevoia de competențe a pieței muncii și la provocările progresului tehnologic; MASURI COMPETITIVE: – dezvoltarea de materiale suport și asigurarea accesului tuturor elevilor la resurse educaționale de învățare relevante, care sprijină dezvoltarea competențelor; – organizarea și finanțarea de programe de sprijin, inclusiv individualizat, ca măsuri de asigurare a oportunităților egale pentru toți copiii, inclusiv prin aplicarea datelor provenite din cercetare și generalizarea bunelor practici rezultate din diferite proiecte; – dezvoltarea și implementarea de programe integrate de pregătire suplimentară, care să includă suport educațional, consiliere și activități recreative și de socializare etc.; – sprijinirea formării/ dezvoltării competențelor, inclusiv a celor transversale, și asigurarea succesului școlar, prin organizarea și finanțarea măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.); – asigurarea accesului la o varietate de activități și servicii de consiliere și orientare profesională, pentru cunoașterea resurselor personale ale elevilor, dezvoltarea personală a acestora și înzestrarea cu competențe necesare pentru un management eficient al propriei persoane/propriului parcurs educațional/propriei cariere; – revizuirea și aplicarea sistematică a mecanismului de monitorizare și evaluare a calității educației la nivelul sistemului și al fiecărei unități de învățământ, inclusiv prin creșterea relevanței autoevaluării, a evaluării externe, prin implicarea în procesul de monitorizare și

Operațiuni (orientativ) - evaluare a factorilor interesați și colectarea feedback-ului acestora (elevi, părinți, cadre didactice, reprezentanți ai comunității etc.); – organizarea și finanțarea de rețele, parteneriate, proiecte și programe care să sprijine elevii în cunoașterea oportunităților de continuare a educației la niveluri superioare sau de acces pe piața muncii.
IV.1.1.2. Adaptarea și interconectarea bazelor de date în vederea monitorizării și evaluării sistemului de învățământ precum și în vederea îmbunătățirii serviciilor publice din domeniu
IV.1.4.2 Echipare, resurse educaționale deschise, și softuri educaționale, pentru elevi, studenți și cadre didactice, inclusiv pentru persoane cu dizabilități
IV.3.1. Asigurarea accesului elevilor la un proces educativ realizat în condiții de înaltă calitate de cadre didactice calificate, prin sprijinirea dezvoltării profesionale a personalului didactic, prin: – dezvoltarea unor programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.; – organizarea de trasee flexibile de formare a cadrelor didactice pentru aprofundarea sau extinderea competențelor profesionale (inclusiv prin organizarea și finanțarea de programe de conversie profesională) – dezvoltarea unor programe de formare profesională dedicate adaptării tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor cu CES/dizabilități; – formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.; – dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev, evaluarea formativă și abordarea incluzivă a demersului didactic;
IV.3.2. Sprijinirea mobilității internaționale Erasmus+ pentru învățământul preuniversitar (educație generală) prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională. <i>Notă explicativă:</i> În viitorului program Erasmus+, accesul la mobilitățile internaționale pentru elevi și personalul didactic va fi condiționat de obținerea prealabilă de către instituțiile de origine a unei acreditări (Carte Erasmus+) pentru sectorul educație școlară. La o analiză a rezultatelor celui mai recent proces de selecție Erasmus+ încheiat pentru anul 2019 și în condițiile previzionării unui buget similar alocat în prima parte a următoarei perioade programatice, Erasmus+ nu va putea acoperi întreaga cerere de finanțare a instituțiilor care vor avea acreditare. De aceea, propunem suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale de învățare și preluare de bune practici care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+. Mecanismul este unul necompetitiv, evaluarea în scopul obținerii acreditării făcându-se de către ANPCDEFP după regulile Erasmus+, apoi, fiecare instituție acreditată va putea solicita finanțare FSE+ având ca document justificativ decizia prin care i s-a acordat finanțarea Erasmus+

Obiectiv Specific FSE+ (V) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
V.1.2. Creșterea calității componentei educaționale a programului „Școală după școală”: – peerlearning și peermentoring; – dezvoltarea consorțiilor școlare; – măsuri de dezvoltare a competențelor cadrelor didactice în contexte nonformale și informale; – elaborarea de materiale de învățare; – promovarea unor instrumente de monitorizare și evaluare, precum și elaborarea unor studii și analize care să identifice noi măsuri ameliorative pentru programele SDS; diseminare exemple de bune practici SDS
Învățământ terțiar
V.1.8. Măsuri de sprijin în vederea creșterii accesului la studiile universitare: – DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR între unități de învățământ de nivel secundar superior și instituții de învățământ superior pentru oferirea unor servicii educaționale adaptate categoriilor de elevi în risc (inclusiv în aria consilierii și orientării școlare și profesionale a elevilor); Implementarea unui sistem de stimulare a instituțiilor de învățământ superior care implementează acțiuni specifice pentru atragera elevilor din grupuri defavorizate (caravane, cursuri demonstrative în școlile din mediul rural, materiale de informare cu privire la facilitățile sociale pentru studenți etc.)

Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Obiectiv Specific FSE+(IV) *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale*

Operațiuni (orientativ)
Învățământ primar și gimnazial
IV.1.n. Flexibilizarea și diversificarea oportunităților de formare și dezvoltare a competențelor cheie ale elevilor, prin: – dezvoltarea/ revizuirea/ diversificarea curriculum la decizia școlii (inclusiv a materialelor suport pentru implementarea acestuia și pentru evaluarea rezultatelor învățării); – formarea cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial în vederea facilitării dobândirii competențelor cheie, cu accent asupra competențelor digitale și a celor antreprenoriale;

Operațiuni (orientativ)
– dezvoltarea parteneriatelor între unități de învățământ și agenți economici/ organizații publice și private relevante
IV.1.4.1 Crearea și/sau furnizarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente etc.) pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor cheie ale elevilor , în mod particular a competențelor digitale și antreprenoriale, astfel încât să fie asigurate premisele formării profesionale în acord cu cerințele și tendințele manifestate în societatea contemporană.
IV.2.1. Facilitarea accesului informat și a participării active la programe de educație și formare, în acord cu interesele elevilor, cât și cu nevoile pieței muncii , prin intervenții precum:
– dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere și orientare profesională oferite de CJRAE/ CMBRAE (inclusiv prin formarea personalului propriu, suplimentarea și diversificarea resurselor umane etc.); – cooptarea angajatorilor, a partenerilor sociali, a organizațiilor nonguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională; – asigurarea dotărilor/ echipamentelor, bateriilor de teste, softurilor platformelor digitale (platformă națională de orientare și consiliere profesională) și a altor materiale necesare pentru un proces eficient de consiliere; – dezvoltarea și furnizarea serviciilor de informare, consiliere și îndrumare pentru elevii din ÎPG și familiile acestora (părinți, tutori), astfel încât să fie în mod realist identificate interesele și ariile de performanță ale elevilor, cât și opțiunile de continuare a studiilor în vederea asigurării relevanței pregătirii pentru viitorul lor socio-profesional
Învățământ secundar superior
IV.1.1.3. Dezvoltarea/ modernizarea/ implementarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților sistemului de învățământ preuniversitar
IV.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice , pentru fiecare nivel educațional (liceal, profesional-inclusiv dual, postliceal etc.), în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile, inclusiv prin:
– dezvoltarea/ revizuirea/ adaptarea programelor școlare; – programe de formare a personalului didactic, cu accent pe didactica specialității, a personalului didactic auxiliar și a tutorilor din companii; – formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ; – pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare-evaluare inovatoare și eficiente; – dezvoltarea de parteneriate între unități de învățământ și agenți economici, organizații publice și private;
IV.1.3. Adaptarea programelor de studiu și a abordărilor didactice din învățământul secundar, la nevoile societale actuale , astfel încât competențele absolvenților să fie în concordanță cu cele cerute pe piața muncii. Implementarea unui mecanism de monitorizare a evoluțiilor probabile de studenți, a absolvenților de învățământ terțiar și a nevoilor pieței forței de muncă, în vederea furnizării informațiilor necesare adaptării ofertei educaționale, la nivelul întregului sistem de învățământ universitar
IV.1.4.1 Asigurarea suportului necesar (materiale educaționale, cursuri, softuri educaționale, echipamente etc.) pentru dezvoltarea și evaluarea competențelor digitale, ale elevilor, studenților și cadrelor didactice pentru formarea profesională în acord cu tendințele manifestate

Operațiuni (orientativ)
în societatea contemporană.
IV.1.5. Modernizarea sistemului de predare-evaluare, în vederea formării competențelor cheie , precum și a celor profesionale și transferabile, pentru adaptarea sistemelor de educație și formare la nevoile pieței muncii, inclusiv prin recunoașterea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale, pentru o mai bună integrare pe piața muncii. Pilotarea unui mecanism eficient de recunoaștere a învățării în contexte non-formale și informale
IV.1.10 Sprijinirea dezvoltării și furnizării de resurse educaționale deschise (open educational resources) precum și susținerea dezvoltării de cursuri deschise online (MOOC-Massive Open Online Courses) în limba română pentru competențe cerute de către piața forței de muncă.
IV.2.1. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare, în acord atât cu interesele elevilor și studenților, cât și cu nevoile pieței muncii – implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor neguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.
IV.2.2. Asigurarea dotărilor/ echipamentelor, bateriilor de teste, softurilor platformelor digitale (platformă națională de orientare și consiliere profesională) și a altor material necesare activitatilor CJRAE/CMBRAE;
IV.3.2 Formarea și dezvoltarea competențelor elevilor conform nevoilor identificate de piața muncii , prin formarea cadrelor didactice în vederea dezvoltării abilităților digitale și antreprenoriale
IV.3.3 Sprijinirea accesului tuturor elevilor la o educație incluzivă și de calitate , la formarea și dezvoltarea competențelor cheie, prin formarea cadrelor didactice în vederea implementării unui curriculum bazat pe competențe, a adaptării acestuia la nevoile și abilitățile elevilor, luând în considerare nevoile specifice ale copiilor din grupuri și medii dezavantajate
IV.1.1.a Asigurarea dotărilor/ echipamentelor necesare – laboratoare tehnice, transport, cloudeducational (specializare inteligentă);
Învățământ terțiar
IV.1.3. ADAPTAREA PROGRAMELOR DE STUDIU și a abordărilor didactice din învățământul terțiar, la nevoile societale actuale , pentru adaptarea competențelor studenților și a absolvenților la dinamica pieței muncii.
– Implementarea mecanismelor de monitorizare a: evoluțiilor numărului studenților, a absolvenților de învățământ terțiar, a nevoilor pieței forței de muncă și a inserției absolvenților pe piața muncii, în vederea furnizării informațiilor necesare adaptării ofertei educaționale, la nivelul întregului sistem de învățământ universitar și la nivelul instituțiilor de învățământ superior. Mecanismul va include analiza și evaluarea măsurilor și acțiunilor întreprinse în perioada anterioară de finanțare și continuarea procesului de adaptare și inter-operaționalizarea bazelor de date din sistemul de învățământ superior necesare monitorizării inserției absolvenților de învățământ universitar pe piața muncii (dezvoltarea mecanismului de monitorizare a inserției absolvenților dezvoltat în proiectul comun MEC-MMPS). (MĂSURĂ SISTEMICĂ-CONDITIE FAVORIZANTĂ).
Susținerea universităților în vederea:
- realizării de rapoarte instituționale cu privire la angajabilitatea absolvenților, ținând cont de particularitățile fiecărui program de studiu.

Operațiuni (orientativ)

- adaptării programelor de studii la nevoia de competențe cerută de piața muncii (studii, analize, modificări de conținut ale procesului didactic etc.);
- dezvoltării unor mecanisme suplimentare pentru previzionarea nevoii de forță calificată de muncă la nivel local și regional;
- facilitării interacțiunii între angajatori și/sau a organizațiilor neguvernamentale și studenți, prin intermediul unor parteneriate între instituții de învățământ superior și aceste entități (mese rotunde, workshop-uri, târguri de joburi etc.)
- Dezvoltarea unui mecanism care să încurajeze dialogul dinamic și continuu între instituțiile de învățământ superior și mediul economic/parteneri sociali (**MĂSURĂ SISTEMICĂ**)
- **ASIGURAREA INSTRUMENTELOR PENTRU MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR**
- inventarierea tuturor măsurilor și acțiunilor întreprinse, precum și adaptarea și interoperaționalizarea bazelor de date existente în perioada anterioară de finanțare;
- implementarea/dezvoltarea la nivelul instituțiilor de învățământ superior a unor baze de date, servicii publice oferite comunității, comunicarea/schimb de date cu MEC, formarea personalului didactic auxiliar implicat în managementul școlarității

IV.1.8. DEZVOLTAREA ȘI IMPLEMENTAREA UNOR PROGRAME UNIVERSITARE ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN ROMÂNIA, LA SOLICITAREA AGENȚILOR ECONOMICI, pentru adaptarea ofertei universităților la solicitările pieței muncii.

Sprijinirea instituțiilor de învățământ superior:

- în procesul de dezvoltare a programelor de masterat aplicate/masterat didactic, doctorate profesionale, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă.
- pentru desfășurarea de programe de formare în parteneriat cu agenți economici locali sau regionali, în baza unor nevoi identificate în piața muncii;
- pentru atragerea de studenți/doctoranzi în domeniile relevante pentru piața forței de muncă prin diverse mecanisme: Burse, susținere mobilități etc.
- pentru susținerea excelenței, prin oferirea de burse doctorale în domeniile de specializare inteligentă;

dezvoltarea de cursuri deschise online în limba română pentru competențe cerute de către piața forței de muncă

IV.1.7. Sprijinirea mobilității internaționale ERASMUS+ pentru învățământul terțiar prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar tuturor studenților pentru granturile de mobilitate, din fonduri suplimentare FSE+, pentru dobândirea unor experiențe noi de învățare.

În scopul asigurării viitoarei sinergii Erasmus+/FSE+, mecanismul propus este unul necompetitiv; fiecare universitate care posedă Carta Erasmus+ în urma procesului de selecție derulat în Erasmus+, va putea solicita finanțare suplimentară din FSE+ având ca document justificativ decizia de finanțare Erasmus+

IV.1.9 Implementarea unui program pentru Internaționalizarea Învățământului Superior în vederea creșterii calității, eficienței și relevanței acestuia prin:

- sprijinirea atragerii de studenți din străinătate, în special în domeniile în care România are lipsă de specialiști
- Granturi pentru instituțiile de învățământ superior membre ale rețelelor de universități europene/universități care doresc să accedă la astfel de rețele (mobilități studenți, proiecte colaborative privind dezvoltarea relațiilor cu mediul economic, proiecte „twining”, etc)

Operațiuni (orientativ) – Dezvoltarea de programe de formare profesională pentru competențe lingvistice/digitale pentru cadrele didactice
IV.2.1. DEZVOLTAREA ȘI EXTINDEREA SERVICIILOR DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE PROFESIONALĂ (INCLUSIV FORMAREA PERSONALULUI DIN CENTRELE DE CONSILIERE), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare, în acord atât cu interesele studenților, cât și cu nevoile pieței muncii: – realizare de studii, analize; – creșterea accesibilizării serviciilor de consiliere profesională a studenților din anii terminali (servicii online, teste și evaluări online etc.); – creșterea calității serviciilor oferite de centrele de consiliere, materializat concret prin: dotarea cu resurse materiale, resurse software, formarea personalului din centrele de consiliere; – implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor non-guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc. – atragerea angajatorilor și/sau a organizațiilor non-guvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională.
IV.3.2. Promovarea dezvoltării programelor de studii de înaltă calitate, flexibile și corelate cu cerințele pieței muncii, prin formarea și dezvoltarea competențelor studenților conform nevoilor identificate de piața muncii: – Formarea cadrelor didactice în vederea: • îmbunătățirii competențelor specifice și transversale, inclusiv a dezvoltării competențelor profesionale specifice domeniului IT, prin participare la: programe de schimb de bune practici, peerlearning, cursuri, etc. • dezvoltării abilităților digitale și antreprenoriale; – Programe de dezvoltare a competențelor antreprenoriale (întreprinderi simulate, târguri IS, programe antreprenoriale în acord cu cerințele pieței și cu cele ale studenților, etc); Granturi pentru finanțarea unor scheme de antreprenoriat (de tipul startupstudents); – Încheierea unor parteneriate sustenabile cu sectorul privat pentru facilitarea tranziției de la educație la un loc de muncă prin instituirea unui sistem funcțional de stagii de practică la potențiali angajatori, programe de internship/programe de învățare la locul de muncă etc., adresate studenților și cursanților colegiilor organizate la nivelul instituțiilor de învățământ superior (ISCED 4-7), inclusiv prin încurajarea implicării angajatorilor în programe de învățare la locul de muncă – Asigurarea unor resurse educaționale deschise, și softuri educaționale, pentru elevi, studenți și cadre didactice, inclusiv pentru persoane cu dizabilități (max 10%): echipamente, softuri, dezvoltări și integrării în procesul didactic

Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Obiectiv Specific FSE+(V) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și*

educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți

Operațiuni (orientativ)
V.1.1 Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională prin acordarea de sprijin financiar pentru nevoile de cazare, masă și transport ale elevilor înscriși în învățământul profesional inclusiv dual (ÎP), din mediul rural și din medii defavorizate, populația romă, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau deficiențe
V.1.5.a Identificarea nevoilor educaționale specifice elevilor din grupurile vulnerabile și centrarea pe elev a demersului educațional, pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin formarea personalului didactic pentru individualizarea învățării și utilizarea de tehnici didactice inovative și adaptate la nevoile grupurilor dezavantajate/ cu dizabilități , precum și extinderea/ generalizarea intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile , prin programe de sprijin individualizat
V.1.7. Dezvoltarea de programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (în particular pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate). – prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/ generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile; – prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică.
V.1.2. Sprijin acordat elevilor din clasa a IX-a, învățământ profesional și tehnic pentru creșterea nivelului de competență în citit, matematică și științe prin programe remediale inclusiv prin: - dezvoltarea de RED pentru elevii cu competențe scăzute în citit, matematică și științe - asigurarea condițiilor derulării programelor remediale: masă caldă, transport pentru elevi, materiale didactice, etc.
VI.1. Flexibilizarea traseelor de formare profesională a elevilor din IPT și facilitarea accesului pe piața muncii prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de recunoaștere a rezultatelor învățării din învățământul secundar în învățământul terțiar non universitar
IV.1.1.1. IPT Generalizarea implementării mecanismului de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind formarea profesională la nivel de sistem, inclusiv prin formarea actorilor relevanți de la nivel regional/ județean/ local care contribuie la implementarea mecanismului și prin colectarea periodică și consecventă a datelor
– asigurarea calității programelor de pregătire practică ale elevilor prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de asigurare și monitorizare a calității învățării la locul de muncă (WBL) în IPT, inclusiv prin formarea monitorilor de calitate și prin dezvoltarea și operaționalizarea instrumentelor specifice inclusiv prin: - formarea personalului didactic din IPT, al ISJ și al operatorilor economici pentru Asigurarea calității învățării la locul de muncă - vizite de monitorizare a calității învățării la locul de muncă la operatorii economici parteneri ai unităților de învățământ care furnizează componenta de învățare la locul de muncă

Operațiuni (orientativ)
- elaborarea unui Ghid pentru personalul implicat în asigurarea monitorizării calității învățării la locul de muncă în companiile partenere - dezvoltarea și implementarea unei metodologii de acreditare a operatorilor economici implicați în pregătirea practică a elevilor din învățământul dual
- fundamentarea deciziilor de actualizări / modificări legislative/metodologice și a unor măsuri de îmbunătățire a relațiilor partenariale, prin dezvoltarea și gestionarea bazei de date electronice a contractelor de parteneriat în ÎPT/ contractelor individuale de pregătire practică a elevilor la operatorii economici
- creșterea relevanței certificării calificărilor profesionale a elevilor pentru piața muncii prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de certificare a rezultatelor învățării din formarea profesională inițială, relevant pentru piața muncii, prin implicarea activă și sustenabilă a mediului de afaceri inclusiv prin: - formarea personalului didactic, al SJ, al operatorilor economici pentru Asigurarea calității evaluării rezultatelor învățării - elaborarea unui Ghid pentru evaluarea rezultatelor învățării în vederea certificării calificărilor profesionale - asigurarea resurselor materiale necesare certificării calificărilor profesionale
- creșterea atractivității IPT pentru elevi prin dezvoltarea și implementarea unui mecanism de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare profesională inițială
- creșterea calității și a validității proceselor de predare-învățare-evaluare prin stagii de formare pentru dezvoltarea caracterului practic – aplicativ al disciplinelor/modulelor și extinderea sistemului de colaborare a personalului didactic în cadrul rețelelor partenariale între școlile din IPT
IV.1.4.3. Sprijinirea mobilității internaționale Erasmus+ pentru învățământul profesional și tehnic prin asigurarea unui sprijin financiar suplimentar față de grantul Erasmus+ pentru instituțiile cu acreditare, cu scopul satisfacerii cererii de mobilitate internațională. Notă explicativă: În viitorul program Erasmus+, accesul la mobilitățile internaționale pentru elevi și personalul didactic va fi condiționat de obținerea prealabilă de către instituțiile de origine a unei acreditări (Carte Erasmus+) pentru sectorul învățământ profesional și tehnic (VET). La o analiză a rezultatelor celui mai recent proces de selecție Erasmus+ încheiat pentru anul 2019 și în condițiile previzionării unui buget similar alocat în prima parte a următoarei perioade programatice, Erasmus+ nu va putea acoperi întreaga cerere de finanțare a instituțiilor care vor avea acreditare. De aceea, propunem suplimentarea din buget FSE+ a mobilităților internaționale de învățare și preluare de bune practici care, din constrângeri bugetare, nu pot fi acoperite din buget Erasmus+. Mecanismul este unul necompetitiv, evaluarea în scopul obținerii acreditării făcându-se de către ANPCDEFP după regulile Erasmus+, apoi, fiecare instituție acreditată va putea solicita finanțare FSE+ având ca document justificativ decizia prin care i s-a acordat finanțarea Erasmus+
IV.1.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și personalului didactic pentru fiecare nivel educațional (liceal, profesional-inclusiv dual, postliceal etc.), în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale, digitalizare etc.), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile, inclusiv prin: - dezvoltarea/ revizuirea de calificări, cu accent pe calificări noi pentru specializări din domenii de înaltă tehnologie și competitivitate (de ex. IT&C, inteligență artificială, robotica, 3d printing, etc.) și care susțin dezvoltarea sustenabilă și economia verde, solicitate de piața muncii - formarea cadrelor didactice pentru actualizarea competențelor profesionale în raport cu

Operațiuni (orientativ)
realitățile tehnologice de la operatorii economici și a tutorilor de la operatorii economici pentru dezvoltarea competențelor pedagogice, didactice și metodice în lucru cu elevi
- formarea personalului didactic asociat (specialiști de la operatorii economici, formați pe teme de metodica și didactica specialității)
- formarea managementului din unitățile de învățământ profesional și tehnic pe probleme specifice (relaționare cu piața muncii, marketingul ÎPT, management financiar și atragere de resurse)
- sprijinirea dezvoltării competențelor profesionale ale elevilor prin finanțarea stagiilor de practică;
- dezvoltarea competențelor transversale ale elevilor, cu accent pe cele de tip antreprenorial și digital, în vederea asigurării integrării socio-profesionale a acestora, inclusiv prin - formarea personalului didactic din ÎPT în domeniul dezvoltării integrate a competențelor transversale, cu accent pe cele antreprenoriale, digitale -dezvoltarea/implementarea programelor de dezvoltare a competențelor antreprenoriale la elevii din ÎPT
- asigurarea egalității de șanse la formare profesională de calitate prin elaborarea standardelor de dotare a unităților de învățământ în raport cu standardele aferente calificării
- facilitarea dobândirii de către elevi a competențelor solicitate de piața muncii prin îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și prin dotarea, prin program național, a atelierelor școală cu mijloace didactice și echipamente în concordanță cu standarde de dotare pentru calificările din formarea profesională inițială
iv.1.4.1. facilitarea dobândirii de către elevi a competențelor solicitate de piața muncii prin dezvoltarea de manuale și auxiliare curriculare în format digital, softuri educaționale, resurse educaționale deschise împreună cu mediul economic și partenerii sociali
iv.2.1. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de consiliere (CJRAE/CMBRAE inclusiv formarea personalului din centrele de consiliere, dirigenți), în vederea îmbunătățirii accesului informat la programe de educație și formare profesională, în acord atât cu interesele elevilor cât și cu nevoile pieței muncii, cu implicarea angajatorilor și/sau a organizațiilor neguvernamentale în furnizarea serviciilor de consiliere și orientare profesională, a serviciilor de dezvoltare personală etc.

Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Obiectiv Specific FSE+(I) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Operațiuni (orientativ)
1.1 Servicii de Identificare, îndrumare, sprijin și management de caz pentru persoanele din grupurile dezavantajate în vederea facilitării accesului pe piața muncii (inclusiv prin echipe mobile locale de experți formate din 1 consilier/agent de ocupare +1 asistent social + 1 mediator scolar +1 mediator sanitar), în complementaritate cu serviciile de management de caz acordate pentru comunitățile marginalizate finanțate în cadrul OS iv prin Programul Operational Combaterea Sărăciei
1.2. Pachete de măsuri personalizate și adecvate nevoilor individuale , în vederea integrării socio-profesionale a persoanelor din grupuri dezavantajate pe piața muncii, urmare a rezultatului

Operațiuni (orientativ)
profilării, prin - servicii personalizate de informare, consiliere și orientare (management de caz), - servicii de sprijin în găsirea unui loc de muncă/ mediere/plasare pe piața muncii , activare; - programe de formare profesională/ucenicie la locul de muncă/stagii/alte programe de pregătire (a doua șansă, alfabetizare etc.) în vederea îmbunătățirii nivelului de competențe - servicii de evaluare și certificare, după caz, a competențelor obținute în context informale sau nonformale; - servicii de acompaniere socio- profesională, alături de cele de ocupare, pentru categorii de persoane dezavantajate în piața muncii; - pachete de măsuri pentru stimularea mobilității forței de muncă, inclusiv stimulente financiare pentru relocare
3.1 Finanțarea de intervenții integrate, în zone cu deficit de forță de muncă calificată și migrație sezonieră, care să cuprindă cel puțin următoarele acțiuni: - identificarea dimensiunii fenomenului de deficit de forță de muncă și migrație sezonieră prin inițierea de studii; - identificarea persoanelor care se supun migrației sezoniere, motivarea acestora prin acțiuni specifice; - proiectarea serviciilor suport pentru reducerea deficitelor în parteneriat cu comunitatea locală, cu partenerii sociali și cu alte părți interesate (angajatori, etc); - furnizarea de pachete de măsuri adaptate conform intervențiilor 1.2, inclusiv stimulente financiare pentru relocare
7.2 Sprijin acordat angajatorilor pentru amenajarea unor spații destinate supravegherii și îngrijirii copiilor cu vârstă anteprescolară, în vederea asigurării echilibrului dintre viața profesională și cea de familie a femeilor angajate, (complementar cu intervențiile 1.5.3 de la Educație legate de serviciile educationale din nivelul anteprescolar și prescolar)
7.3 Stimularea angajatorilor în acceptarea unor scheme de program flexibil pentru a asigura accesul la ocupare și echilibrul dintre viața profesională și cea privată a angajaților

Axa prioritară 7 : Antreprenariat și economie socială

Obiectiv Specific FSE+(I) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Operațiuni (orientativ)
4.1."Săptămâna antreprenoriatului" - organizare de conferințe, forumuri sau reuniuni cu privire la oportunitățile de afaceri locale sau în sectoare de activitate.
4.2. Programe de sprijin antreprenorial (formare în competențe antreprenoriale, tutorat/ mentorat, asistență/ consiliere, role models etc), inclusiv prin activarea potențialului antreprenorial al unor persoane aparținând grupurilor dezavantajate
4.3. Acordarea de granturi pentru inițierea de noi afaceri (scheme de tip strat-up Student, Diaspora, Rural, Restart, etc).

Operațiuni (orientativ)
4.4. Asistență și consultanță în afaceri post înființare , inclusiv prin programe de pregătire a managerilor sau a unor măsuri de îmbunătățire a accesului IMM-urilor la diversele modalități de digitalizare a activității lor (ex.: SME Digital Start Pack)
4.5. Promovarea conceptelor de economie socială și antreprenoriat social, inclusiv a evenimentului “luna economiei sociale” – târguri de produse și servicii, conferințe, workshopuri, mese rotunde
4.6. Acordarea de granturi pentru înființarea de întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție , inclusiv în domeniul oferirii de servicii sociale
4.7. Asistență și consultanță post înființare pentru întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție, pentru o perioadă de 6 luni de la inițiere afacere, inclusiv programe de pregătire a managerilor și punerea la dispoziție a unor spații și servicii de tip co-working

Axa prioritară 8: Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+(II). *Modernizarea institutiilor și a serviciilor pietei muncii pentru a evalua și anticipa necesarul de competente și a asigura asistenta personalizata și in timp real urmarind asigurarea medierii/plasarii (matching), tranzitiei și a mobilitatii fortei de munca*

Operațiuni (orientativ)
5.1 Îmbunătățirea mecanismelor de monitorizare a inserției absolvenților programelor de educație și formare profesională, de anticipare a nevoii de competențe, de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind măsurile active și formarea profesională sau adăugarea de noi dezvoltări privind: - colectarea, prelucrarea, analiza datelor și diseminarea informațiilor relevante pentru piața muncii, în baza protocoalelor/parteneriatelor cu actorii relevanți - elaborarea prognozelor pe termen scurt, mediu și lung privind nevoia de competențe - adaptarea programelor de formare/educație la nevoia de competențe identificate - creșterea capacității instituțiilor relevante de a monitoriza și evalua politicile publice și de a utiliza sistemele informatice suport prin formarea de specialiști, seminarii, instruire, formare continuă - evaluarea politicilor și revizuirea în consecință
6.1 Consolidarea parteneriatului pentru formarea profesională continuă prin dezvoltarea capacității administrative a Comitetelor Sectoriale , inclusiv prin formarea profesională a specialiștilor
6.2 Furnizarea de pachete integrate pentru partenerii sociali în scopul modernizării și îmbunătățirii funcționării dialogului social pentru piața muncii prin: - Sprijinirea partenerilor sociali pentru a colecta și analiza informații cu privire la tendințele manifestate la nivel de național, de sector sau regional, în legătură cu aspecte precum: evoluții economice, condiții de muncă, organizarea muncii, necesar de formare, negocieri colective, etc.

Operațiuni (orientativ)

- Sprijinirea partenerilor sociali în a încheia acorduri de cooperare bipartite la nivel de grup de unități, sectorial sau național, prin organizarea unor sesiuni de dezbateri / workshop-uri / conferințe, inclusiv în context European, pentru a identifica teme ce pot constitui baza revitalizării contractelor colective de muncă sectoriale.
- Creșterea calității reprezentării de către partenerii sociali prin furnizarea de programe de formare sau crearea unor oportunități pentru schimb de informații la nivelul partenerilor sociali, atât la nivel național, dar și inter-sectorial sau regional.
- Îmbunătățirea calității expertizei partenerilor sociali reprezentativi pentru a furniza servicii de calitate membrilor săi, precum și pentru a îmbunătăți implicarea efectivă a acestora în dialogul social, indiferent de nivel.
- Consolidarea expertizei partenerilor sociali în acord cu tematicile europene și naționale cu care se operează în contextul Semestrului European și Pilonului European al Drepturilor Sociale, inclusiv prin derularea unor activități de cercetare relevante.
- Dezvoltarea și implementarea de acorduri transnaționale și preluarea unor bune practici în ceea ce privește dialogul social și piața muncii la nivel European.
- Acțiuni de creștere a capacității partenerilor sociali pentru a contribui eficient la dezvoltarea și implementarea politicilor de ocupare (instrumente de lucru / procedurarea și standardizarea activității, consolidare expertiză în acord cu tematicile europene, adaptare tematici europene în dialogul social național).

6.3. Sprijin acordat partenerilor sociali pentru **implementarea acordurilor europene cadru încheiate de partenerii de dialog social europeni** (*frameworkagreements*)

6.4. **Crearea și asigurarea transparenței unei baze de date naționale care să conțină informații privind rezultatele dialogului social** (structurile partenerilor sociali, organizațiile sindicale și patronale reprezentative, contractele colective de muncă încheiate la diferite niveluri, acordurile bipartite).

Obiectiv Specific FSE+(III bis) *Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, întreprinderilor și antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, precum și a unui mediu de lucru sănătos și adaptat care să reducă riscurile la adresa sănătății*

Operațiuni (orientativ)

- 8.1 **Stimularea angajatorilor** în general și în și în mod special a celor de tip IMM **pentru crearea unor condiții de muncă menite să le asigure lucrătorilor confortul fizic, psihic și social**
- 8.2 **Campanii de promovare pentru conștientizarea lucrătorilor cu privire la rolul activităților de SSM**, în contextul apariției noilor forme de muncă, fenomenului îmbătrânirii forței de muncă, riscurilor noi și emergente și prevenirii accidentelor de muncă și a bolilor profesionale
- 8.3 **Finanțarea serviciilor de susținere a îmbătrânirii active prin implicarea lucrătorilor vârstnici de peste 60 de ani în programe de tip shadow/tutelă/tutoriat pentru formarea lucrătorilor noi**
- 8.4. **Stimularea / încurajarea inițiativelor de voluntariat în rândul vârstnicilor** (în școli, instituții de cultură etc.)

Axa prioritară 9 Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

Obiectiv Specific FSE+(IV) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

Operațiuni (orientativ)
IV.1.1.3. Dezvoltarea/modernizarea/ implementarea mecanismului de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților sistemelor de FPI și FPC
Dezvoltarea/modernizarea/implementarea mecanismului de anticipare a nevoii de competențe pe piața muncii
Adaptarea ofertelor educaționale postuniversitare (programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare) la solicitările pieței muncii, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă
9.1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în formarea profesională a adulților, atât la nivel de sistem, cât și la nivel de furnizor, prin: - dezvoltarea și implementarea sistemelor interne de asigurare a calității de către furnizorii de formare profesională a adulților autorizați - dezvoltarea/îmbunătățirea capacității de monitorizare și raportare a datelor privind formarea profesională a adulților - formarea specialiștilor pentru asigurarea calității în formarea profesională a Adulților - îmbunătățirea programelor de formare și a instrumentelor de evaluare; 9.2 Dezvoltarea capacității Comisiilor județene pentru autorizarea furnizorilor de formare profesională și a infrastructurii necesare monitorizării și raportării situației privind formarea profesională a adulților în România, inclusiv prin formarea Profesională a personalului, specialiștilor și evaluatorilor de furnizori și programe; 9.3 Formarea continuă a formatorilor / Instructorilor /coordonatorilor de ucenicie din formarea profesională continuă pentru dezvoltarea și furnizarea de programe de formare de calitate și flexibile, prin: - programe de actualizare/dezvoltare a competențelor profesionale ale formatorilor/instructorilor în domeniul de activitate în care lucrează, prin efectuarea de stagii la angajatori din domeniul respectiv - programe de formare în domeniul pedagogiei, andragogiei, tehnicilor de formare pentru coordonatorii de ucenicie; 9.4 Actualizare/revizuire/dezvoltare de noi standarde ocupaționale /calificări profesionale conform noilor cerințe ale pieței muncii

Obiectiv Specific FSE+(V) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți

Operațiuni (orientativ)
V.1.1. Creșterea accesului și participării adulților la programe de formare pentru dezvoltarea/ creșterea nivelului competențelor cheie care să le asigure dezvoltarea personală și îmbunătățirea calității vieții, inclusiv prin: – finanțarea participării (acoperirea taxelor & costurilor de participare) la programe LLL, în special a celor de formare pentru creșterea nivelului competențelor digitale; – finanțarea evaluării și recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale.
V.3.2. Facilitarea dobândirii unei calificări profesionale de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin acțiuni precum: – informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la programe A doua șansă; – înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională; – furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei, servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medicale etc.); – informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin ocuparea unui loc de muncă, prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților etc.)

Programul Operațional

Dezvoltare Durabilă 2021-2027

Obiectiv Specific FEDR/FC (I) Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
Operațiuni
-Proiecte demonstrative și de eficiență energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente.
-Proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente.
Obiectiv specific FEDR/FC (III) Dezvoltarea de sisteme inteligente de energie, rețele și stocare în afara TEN-E.
Operațiuni
-Echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice
-Implementarea de soluții digitale pentru izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban
-Digitalizarea stațiilor de transformare și soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare stații în SCADA-
-Măsuri de creștere a adecvanței rețelei naționale de energie electrică
-Creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier
-Implementarea de soluții privind stocarea energiei.

Axa Prioritară 2**- Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară**

Obiectiv specific FEDR/FC (V) Promovarea managementului durabil al apei
Operațiuni
Continuarea acțiunilor integrate de dezvoltare a sistemelor de apă, respectiv: reabilitarea și construcția de stații de tratare, transport și distribuire a apei destinate consumului uman și apă uzată, respectiv: construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/modernizare (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e., acordându-se prioritate aglomerărilor cu peste 10.000 l.e.), inclusiv prin consolidarea suplimentară și extinderea operatorilor regionali. Investițiile vor viza în proporție preponderent mai mare sectorul privind apa uzată. Totodată, se vor continua investițiile în managementul nămolului rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate/tratare a apei potabile Pe langa continuarea investițiilor integrate regionale PODD va finanța: - proiecte noi investiții – cu dimensiuni mai mici, și care adresează în proporție mai mare apa uzată - proiecte de investiții de mici dimensiuni /, care susțin consolidarea regionalizării în contextul extinderii/fuziunii OR (ex. SCADA integrat) - sisteme individuale – începând cu 2025-2027, ulterior implementării noului cadru metodologic pregătit de MMAP De asemenea, se are în vedere finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, astfel încât să se eficientizeze procesul de realizare a planurilor de investiții pentru conformare.
Obiectiv specific FEDR/FC (VI) Promovarea tranziției către o economie circulară.
▪ Extinderea schemelor de gestionare a deșeurilor la nivel de județ, inclusiv îmbunătățirea sistemelor integrate existente de gestionare a deșeurilor, pentru a crește reutilizarea și reciclarea, pentru a preveni generarea deșeurilor și devierea de la depozitele de deșeuri, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD-uri, respectiv: • extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile • extinderea capacităților de sortare și reciclare • extinderea sistemului de colectare separată a biodeșeurilor • realizarea de capacități de compostare pentru deșeurile verzi • realizarea de instalații de digestie anaerobă • instalații TMB cu bioușcare ▪ Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri. ▪ întărirea capacității de pregătire pentru implementarea economiei circulare la nivelul autorităților publice (MMAP, ANPM, UAT)

Axa Prioritară 3**- Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate**

Obiectiv Specific FEDR/FC (VII) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

Operațiuni**Biodiversitate**

Prin PODD se vor realiza investiții în rețeaua Natura 2000, respectiv: elaborarea, revizuirea și implementarea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii; măsuri de menținere și de refacere a siturilor Natura 2000 pentru specii și habitate, precum și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate.

Totodata, se au în vedere acțiuni de completare a nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor și realizarea de studii științifice, precum și masuri și investiții în infrastructura verde și investiții în consolidarea capacității administrative a autorităților și entităților cu rol în managementul rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate.

Calitatea aerului

- dotarea RNMCA cu echipamente noi, prin înlocuirea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE
- achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental cu respectarea prevederilor directivelor europene.

Decontaminarea siturilor -

decontaminarea și ecologizarea siturilor contaminate și potential contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calitatii factorilor de mediu, în vederea protejării sănătății umane

Axa Prioritară 4**- Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor**

Obiectiv specific FEDR/FC (IV) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor

Operațiuni

- Managementul inundațiilor și reducerea impactului acestora și ale celorlalte fenomene naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice asupra populației, proprietății și mediului
- Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidro-meteorologice severe
- Reducerea impactului manifestării secetei și furtunilor asupra populației, proprietății și mediului
- Măsuri de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere
- Măsuri pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională.

Programe Regionale 2021-2027

Axa Prioritară 1.

O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Obiectiv Specific FEDR: Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;

Operațiuni (orientativ)
Participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, intervenții aliniate la KIC-urile (KnowledgeInnovationCommunity)
Aderarea, afilierea, apartenența la rețele de inovare europene pentru IMM sau alte organizații
Specializare inteligentă la nivel regional și inovare de produs, serviciu, de proces, organizațională și de model de afaceri în IMM-uri, inclusiv brevetare
Sprijinirea transferului tehnologic prin crearea / dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic și serviciilor, cooperare IMM-uri - organizații CDI
Investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI / IMM-uri
Sprijinirea ecosistemului antreprenorial de inovare care favorizează crearea și maturizarea start-up / spin-off în domenii de specializare inteligentă, inclusiv clustere
Promovarea antreprenorialului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri, parcurilor tehnologice și științifice, inclusiv parcuri smart cu impact la nivel regional

Obiectiv Specific FEDR: Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;

Operațiuni (orientativ)
Securitate cibernetică, interoperabilitate pentru proiectele de digitalizare ale serviciilor publice la nivel local, inclusiv sprijin pentru inițierea de start-up-uri / spin-off-uri în domeniul securității cibernetice
Dezvoltarea universitatilor ca poli de digital skills, inclusiv prin dotare tehnică / laboratoare
Digitizarea în mediul universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru studenți, live streaming, echipamente și infrastructură de projectionand video mapping
Adoptarea tehnologiilor și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri
Sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Inovative Digitale (DIH)

Obiectiv Specific FEDR: *Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor;*

Operațiuni (orientativ)
Facilitarea investițiilor tehnologice în IMM-uri, inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială, customizare de masă
Investiții pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a microîntreprinderilor și IMM-urilor
„Inovare bazată pe design” în vederea dezvoltării de noi produse, precum și transfer tehnologic în vederea generării noilor linii de producție pentru aceste produse
Suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare
Investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv scale-up

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor / organizațiilor de CDI / entităților implicate în procesul de descoperire antreprenorială

Axa Prioritară 2.

O regiune cu orașe Smart

Obiectiv Specific FEDR: *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor;*

Operațiuni (orientativ)
Sprijin pentru intervenții de tip smart-city (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, rețele de trafic și transport public, iluminat public, sisteme GIS, etc.) aplicabile în zone funcționale urbane
Susținerea digitalizării serviciilor publice la nivel local

Axa Prioritară 3.

O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră*

Operațiuni (orientativ)
Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse

alternative de energie
Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse alternative de energie

Obiectiv Specific FEDR: *Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării*

Operațiuni (orientativ)
Regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane.
Reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/ abandonate
Modernizarea/ extinderea spațiilor verzi existente
Achiziția de echipamente pentru măsurarea poluanților în aerului ambiental

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi)
Modernizarea/ extinderea liniilor de tramvai
Achiziționare/ modernizare material rulant (tramvaie), Achiziționare troleibuze/autobuze
Dezvoltarea unor culoare de mobilitate
Infrastructuri pentru combustibili alternativi
Calitatea aerului și reducerea zgomotului

Axa Prioritară 4. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate

Obiectiv Specific FEDR: *Dezvoltarea sistemelor energetice inteligente, a rețelelor și a stocării la nivel local*

Operațiuni (orientativ)
Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate

Axa Prioritară 5. O regiune accesibilă

Obiectiv Specific FEDR: *Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere.*

Operațiuni (orientativ)

Legături rutiere secundare reabilite și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene, descărcări autostrada, conectivitatea la rețeaua de baza – CORE TEN-T)

Axa Prioritară 6. O regiune educată

Obiectiv Specific FEDR: *Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii*

Operațiuni (orientativ)

Construire / reabilitare / modernizare / extindere / echipare infrastructura pt. nivel antepreșcolar și preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar

Construire / reabilitare / modernizare / dotare centre de educație și formare **profesională / învățământ dual**, inclusiv pentru accesibilitatea elevilor cu dizabilități (sistem de educație incluzivă)

Axa Prioritară 7. O regiune atractivă

Obiectiv Specific FEDR: *favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane;*

Operațiuni (orientativ)

Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a *patrimoniului cultural și servicii culturale*

Îmbunătățirea infrastructurii de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros;

Dezvoltarea turismului balnear și balneo-climateric

Investiții în infrastructura din domeniul cultural, în mediul urban

Cresterea securității spațiilor publice

Tabere de elevi și preșcolari

Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a *patrimoniului cultural și servicii culturale*

Obiectiv Specific FEDR: *favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane;*

Operațiuni (orientativ)

Infrastructura de turism, în special în zone care dispun de un potențial turistic valoros

Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului natural

Dezvoltarea infrastructurilor integrate cu rol în administrare, protejare, informare și exploatare turistică sustenabilă

Tabere de elevi și preșcolari

Axa Prioritară 8. Asistență Tehnică**Obiectiv 1:** *Creșterea capacității beneficiarilor*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea capacității administrative a actorilor implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea strategiilor de specializare inteligentă și a Mecanismului de Descoperire Antreprenorială (MDA)
Crearea unui one-stop-shop regional
Dezvoltarea capacității de internaționalizare a structurilor de cercetare inovare
Sprijin pentru întărirea capacității administrative de a invatasolutii de „smartcity”, de a elabora și monitoriza strategii investiționale pentru ”smartcity”, inclusiv de a elabora/dezvolta proiecte care utilizează tehnologii ”smart”
Sprijin pentru creșterea eficienței operatorilor locali de transport
Suport pentru consolidarea relațiilor dintre sistemele de învățământ și mediul economic și social mai larg

Obiectiv 2: *Asigurarea funcționării sistemului de management*

Operațiuni (orientativ)
Dezvoltarea capacității administrative și asigurarea instrumentelor necesare pentru coordonarea și managementul POR
Sprijin pentru structurile de guvernanta ITI

Programul Operational**SĂNĂTATE (POS) 2021-2027****Axa Prioritară 1.****Continuarea investițiilor în spitalele regionale**

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Obiectiv Specific FEDR (IV) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)
Construcția și dotarea spitalelor regionale de urgență – Etapa II (inclusiv contractarea de servicii de supervizare, asistență tehnică, servicii auxiliare (financiar, audit)

Obiectiv Specific FSE (IX) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)
Elaborarea și implementarea planului de formare a personalului
Finanțarea elaborării și implementării planului de tranziție (de exemplu)
Modelul de finanțare al spitalelor regionale (care trebuie să fie reflectat în Contractul-cadru de servicii de sănătate și normele de aplicare corespunzătoare), inclusiv, fără a se limita la tarifele și standardele de costuri pentru serviciile spitalicești, de zi și ambulatorii
Politica de admitere și fluxurile de pacienți, reclassificarea spitalelor în funcție de nivelurile de îngrijire (printr-un ordin al ministrului)
Sprijin în elaborarea actelor normative necesare în implementarea și asigurarea funcționării la parametri optimi a spitalulelor regionale (Hotărâri ale Guvernului pentru stabilirea spitalelor regionale (ex. buget, resurse, transferuri de personal), Hotărârea Guvernului pentru implementarea planului de restructurare, Modificări ale cadrului legal (de exemplu, protocoale de admitere, modificări organizatorice etc.), Ordinul ministrului pentru crearea Comitetului director pentru spitalele regionale; Ordinul privind măsurile de punere în aplicare a transferurilor de personal și de recrutare a personalului suplimentar)
Operaționalizare incluzând, dar fără a se limita la: inventarul echipamentelor noi și tehnologiei și echipamentelor transferate din spitalul vechi, planul de transfer (Resurse umane, Echipamente și mobilier, Activități), Planul de gestionare a spitalului, planul de gestionare a facilităților, strategia IT la nivelul spitalelor regionale, proceduri interne pentru spitale regionale
Sprijin acordat echipei de implementare în vederea îndeplinirii sarcinilor care trebuie întreprinse la nivel local, ca parte a planului de proiect și a căii critice pentru tranziție)
Sprijin pentru echipa de implementare a proiectului
Alte măsuri necesare

Axa Prioritară 2.

Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Obiectiv Specific FEDR (IV) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară

Operațiuni (orientativ)
Dotarea și/sau modernizarea infrastructurii:
cabinetelor medicilor de familie
centrelor unde se desfășoară activitate de asistență medicală comunitară, inclusiv centre de

permanență
• pentru medicina școlară (inclusiv asistența stomatologică școlară) - Infrastructură de calitate pentru asigurarea accesului copiilor și tinerilor la servicii de sănătate în unitățile de învățământ • dezvoltarea unei infrastructuri de calitate în școli, cu prioritate pentru mediul rural și pentru școlile cu infrastructură precară
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDERE/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
• unităților sanitare/ altor structuri care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu

Obiectiv Specific FSE (IX) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)
Asigurarea continuității îngrijirilor din asistența medicală primară și integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară
• remodelarea pachetului de servicii de asistență medicală primară, cu creșterea ponderii serviciilor de prevenție primară, secundară și terțiară pentru adulți și copii – inclusiv pentru cei din comunități/grupuri vulnerabile - diagnosticul, monitorizarea și tratamentul precoce al pacientului cronic (ex. HTA, diabet) în comunitate • redefinirea pachetului de asistență medicală primară și introducerea mecanismelor de plată bazată pe criterii de performanță • dezvoltarea de metodologii/standarde și a procedurile de „parcurs terapeutic” pentru cele mai frecvente patologii cu care se confruntă MF • dezvoltarea serviciilor de asistență medicală comunitară, concomitent cu dezvoltarea competențelor și a paletelor de servicii oferite, prin introducerea specializării de asistent medical comunitar
Asigurarea distribuției teritoriale echitabile a serviciilor de asistență primară inclusiv prin identificarea și implementarea de intervenții sustenabile de atragere și reținere a medicilor în special în mediul rural, cu participarea financiară a autorităților locale
Dezvoltarea serviciilor medicale (în special cele preventive) furnizate în comunitate
• Dezvoltarea de standarde de calitate și cost, proceduri și protocoale de lucru în sistem integrat pentru asistența medicală comunitară cu medicina de familie în localitățile rurale și urbane slab dezvoltate cu populație aparținând grupurilor vulnerabile din punct de vedere medical, social și economic
Asigurarea continuității serviciilor oferite în regim ambulatoriu: remodelarea costurilor serviciilor medicale oferite în ambulatoriu dezvoltarea serviciilor oferite în ambulatoriu
Dezvoltarea rețelei de medicină școlară, inclusiv a celei stomatologice, ca parte a asistenței medicale primare adresate copiilor și tinerilor, atât din mediul urban, cât și din mediul rural
• Definirea cadrului strategic și de reglementare pentru asigurarea asistenței medicale în

unitățile de învățământ, care include: definirea viziunii pe termen lung privind asigurarea sănătății copiilor și tinerilor în unitățile de învățământ; Evaluarea și completarea cadrului de reglementare (inventarul legislației actuale, asanarea, revizuirea, completarea acestora, dezvoltarea de norme actualizate privind condițiile de mediu din unitățile de învățământ, dezvoltarea unui pachet minimal de servicii pentru unitățile de învățământ în funcție de numărul de copii, costificarea pachetului de servicii); Dezvoltarea instrumentelor de practică pentru a asigura sănătatea copiilor și tinerilor în unitățile de învățământ (dezvoltarea de curbe de creștere naționale, baremuri și instrumente de examinare).
• Infrastructură de calitate pentru asigurarea accesului copiilor și tinerilor la servicii de sănătate în unitățile de învățământ ○ inventarierea situației actuale în școlile cu și fără personalitate juridică din urban și din rural ○ asigurarea accesului la servicii de sănătate preventive (inclusiv de stomatologie) pentru copii și tineri în centrele comunitare – pentru mediul rural – localități în care școlile au număr redus de elevi
Asigurarea de personal suficient din punct de vedere numeric și al pregătirii, pentru furnizarea echitabilă a serviciilor de sănătate în unități de învățământ, cu accent pe grupuri vulnerabile și pe mediul rural. ○ definirea categoriilor profesionale implicate în furnizarea asistenței medicale în unitățile de învățământ, definirea responsabilității și a complementarității cu pachetul de servicii de bază pentru copii, furnizat de medicul de familie ○ definirea modalităților de furnizare și a modalităților de plată ○ evaluarea necesarului de servicii medicale pentru unitățile de învățământ ○ pregătirea personalului și asigurarea graduală a nevoii de servicii
Dezvoltarea continuă a competențelor și a cunoștințelor și abilităților furnizorilor din asistența medicală primară și asistența medicală comunitară în funcție de evoluția practicii medicale și a noilor tehnologii, în acord cu măsurile de transformare de la nivelul serviciilor din sistemul de sănătate

Axa Prioritară 3.

Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și a profilului epidemiologic al morbidității

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Obiectiv Specific FEDR (IV) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară

Operațiuni (orientativ)
DOTAREA/ EXTINDEREA/ MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
• unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, inclusiv rețeaua balneară pe profile de patologie de recuperare (inclusiv centre de recuperare medicală, recuperare neurologică și

post-traumatică), paliative și îngrijiri pe termen lung
unități sanitare acuite în vederea transformării acestora în unități sanitare care furnizează servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen

Obiectiv Specific FSE (IX) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ)
Elaborare de politici publice ca și cadru normativ privind organizarea, funcționarea și finanțarea unitarilor sanitare care acorda asistența medicală de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung
Măsuri FSE de consolidare a capacității, inclusiv pregătire specifică a personalului
Dezvoltarea și implementarea de standarde de organizare și funcționare, metodologii, ghiduri de practică și proceduri de „parcurs terapeutic”, etc

Axa Prioritară 4.

Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

Obiectiv de Politică 4 - Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale

Obiectiv Specific FEDR (IV) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară

Operațiuni (orientativ)
A. Investiții prioritare în infrastructură
DOTAREA/ EXTINDEREA/ CONSTRUIREA/ MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
a. UNITĂȚILOR SANITARE:
- traseul pacientului critic (ex. unități pentru tratarea accidentelor vasculare cerebrale, unități pentru tratarea pacientului cardiac în stare critică), blocuri operatorii, ATI (inclusiv stațiile de oxigen care deservește aceste structuri) mari arși, neonatologie-prematuți; - structuri de imagistică medicală (ex. CT, angiografe etc.). - laboratoare de analize medicale - rețeaua de genetică medicală, oncologie, tratament personalizat al cancerului, boli rare, screening prenatal etc)
b. altor structuri publice implicate în controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv a infecțiilor asociate actului medical;
c. altor entități sau actori relevanți din domeniul sănătății

d. laboratoarelor de anatomie patologică, toxicologie, antropologie; genetică medico-legală etc.

Obiectiv Specific FSE (IX) *Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung*

Operațiuni (orientativ)

A. Investiții prioritare în infrastructură

Dezvoltarea și implementarea de programe de screening populațional pe termen mediu și lung (ex: afecțiuni cardiovasculare, cancer, boli transmisibile, netransmisibile, etc.)

Implementarea de **programe de schimbare a stilului de viață și aplicarea de politici de încurajare a unei vieți sănătoase**, inclusiv implementarea de măsuri de prevenție (inclusiv sănătate orală în zone defavorizate sau greu accesibile și mintală);

Asigurarea **accesului universal la diagnostic și tratament de calitate**, inclusiv la transplant de țesuturi și celule, conform standardelor internaționale

Diagnostic pre/postnatal al bolilor genetice, de consiliere genetică; instituționalizarea la nivel național a **screening-urilor pentru boli cu potențial de depistare neonatală**

Remodelarea circuitelor funcționale ale unităților sanitare pentru respectarea normelor privind reducerea riscului de transmitere a infecțiilor (AT+măsuri FSE de consolidare a capacității)

Remodelarea circuitelor de depozitare și transport a deșeurilor medicale în unitățile medicale

Actualizarea ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/ europene)

Măsuri de întărire a capacității, inclusiv prin asigurarea de personal medical competent și compensarea deficitului numeric de personal

Obiectiv Specific FEDR (IV) *Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară*

Operațiuni (orientativ)

B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice B

DOTAREA/MODERNIZAREA infrastructurii:

laboratoarelor de microbiologie din cadrul spitalelor evidențiate ca potențiali beneficiari în cadrul documentelor programatice naționale sau ale altor institutii

DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDERE/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:

- laborator de referință/ laboratoare de lucru regionale
- altor laboratoare / dotări specifice ex. tehnologii inovative de eliminare a infecțiilor nosocomiale

Obiectiv Specific FSE (IX) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ) B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice B
Actualizare a ghidurilor, definițiilor de caz și/sau procedurilor/ protocoalelor (conform necesităților și standardelor internaționale/europene)
Asigurarea competențelor necesare personalului medical și alt personal care va lucra cu infrastructura reabilitată
Efectuarea de studii/ analize pentru îmbunătățirea supravegherii și controlului infecțiilor nosocomiale, a bolilor transmisibile, etc.

Obiectiv Specific FEDR (IV) Asigurarea accesului egal la asistență medicală prin dezvoltarea infrastructurii, inclusiv la asistență medicală primară

Operațiuni (orientativ) C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmelor
DOTAREA/REABILITAREA/CONSOLIDAREA/EXTINDEREA/CONSTRUIREA/MODERNIZAREA clădirilor/ infrastructurii:
- Sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmelor - centre de transfuzie sanguină (ex Institutul Național de Hematologie și centrele de transfuzii care să permită controlul sângelui, inclusiv al bolilor rare) - infrastructura de prelevare, testare a sângelui și/sau procesare a plasmelor

Obiectiv Specific FSE (IX) Creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung

Operațiuni (orientativ) C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmelor
Îmbunătățirea cadrului legislativ/ normativ în concordanță cu cerințele directivelor europene în domeniu și a procedurilor de operare/ asistență tehnică pentru definirea cadrului strategic de reorganizare și optimizare a sistemului național de transfuzii;
Definirea instrumentelor de lucru (norme, proceduri),
Inițierea procesului de autorizare a instituțiilor din sistemul transfuzional conform cerințelor

comunitare

Creșterea capacității tehnice a resursei umane prin asigurarea competențelor necesare personalului medical și nemedical care va lucra cu infrastructura reabilitată, precum și prin dezvoltarea de instrumente și metodologii adecvate de pregătire

Axa Prioritară 5.

Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Obiectiv de politică 1- *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FEDR (I) *dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate*

Operațiuni (orientativ)
Cercetare medicală, inovare și digitalizare a sectorului medical prin implementarea de soluții SMART în domeniului medical
Programe dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. producție de plasma sau derivate, producție de vaccinuri (modernizarea, reluarea producției de vaccin și dezvoltarea de noi produse farmaceutice în Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Medico-Militară „Cantacuzino”)
Cercetare în domeniul bolilor transmisibile/ netransmisibile
Infrastructură de cercetare în domeniul genomicii (Ex: Institutul Național de Genomică)

Axa Prioritară 6.

Informatizarea sistemului medical

Obiectiv de politică 1- *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FEDR (ii) *Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor*

Operațiuni (orientativ)
Refacere și modernizare sistem informatic (CNAS)
Observatorul național pentru date în sănătate
Soluții digitale în infrastructura din sănătate (digitizare internă și externă a instituțiilor medicale)
Uniformizarea fluxurilor informaționale

Axa Prioritară 7.**Măsurile FSE care susțin cercetarea, informatizarea și utilizarea de metode de investigare, intervenție, tratament**

Obiectiv de politică 1- *O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente*

Obiectiv Specific FSE *Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională*

Operațiuni (orientativ)
Măsurile de tip FSE pentru implementarea operațiunilor în domeniul cercetării medicale la toate nivelurile, inclusiv medicina personalizată a cancerului (inclusiv pilotarea rezultatelor cercetării)
Măsurile de tip FSE pentru implementarea operațiunilor care vizează Informatizarea sistemului medical
Măsurile de formare/ specializare - utilizare echipamente medicale
Utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

II.4 PLANUL NAȚIONAL STRATEGIC PAC POST 2020

definește viziunea cu privire la domeniile în care România ar trebui să investească cu prioritate (politica națională de investiții).

Obiective tematice privind PLANUL NAȚIONAL STRATEGIC PAC POST 2020**PRINCIPALELE ELEMENTE ALE PAC**

– conform propunerilor de regulamente

➤ Simplificarea și modernizarea politicii;

- Reechilibrarea responsabilităților între Bruxelles și statele membre;

- Sprijin mai bine orientat, bazat pe rezultate și pe performanță;
- Distribuirea mai echilibrată a plăților directe;
- Creșterea așteptărilor în materie de mediu și climă.

OBIECTIVE COMUNE ALE PAC

– conform propunerii de regulament

- Siguranța alimentară și bunăstarea animalelor
- Dezvoltarea zonelor rurale
- Sprijinirea reînnoirii generaționale
- Conservarea peisajelor și a biodiversității
- Managementul durabil al resurselor
- Combaterea schimbărilor climatice
- Reechilibrarea lanțului alimentar

- Creșterea competitivității
- Venituri echilibrate pentru fermieri

DIRECȚII DE ACȚIUNE

- Sprijinirea veniturilor agricole viabile și reziliența în întreaga Uniune pentru a spori siguranța alimentară;
- Orientarea spre piață și creșterea competitivității, inclusiv un focus mai mare pe cercetare, tehnologie și digitalizare;
- Îmbunătățirea poziției fermierilor în lanțul valoric;
- Atragerea și susținerea tinerilor agricultori și facilitarea dezvoltării afacerilor în mediul rural;
- Promovarea ocupării forței de muncă, creșterea economică, incluziunea socială și dezvoltarea locală în mediul rural, inclusiv bio-economia și silvicultura durabilă.

BUGETUL PAC 2021 – 2027

Propunerea Comisiei pentru cadrul financiar multianual aferent perioadei 2021-2027 include 365 miliarde EUR pentru PAC (în prețuri curente). Acest quantum corespunde unei propoziții medii de 28,5 % din bugetul general al UE pentru perioada 2021 – 2027.

Pentru România este propusă după de 20,5 miliarde EUR din care 13,3 miliarde este destinată plăților directe, 363 mil EUR alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA), iar 6,7 miliarde EUR alocate pentru dezvoltarea rurală.

ALOCĂRILE MINIME/MAXIME OBLIGATORII PENTRU FEADR

În ceea ce privește alocările minime și maxime prevăzute pentru FEADR se propun următoarele:

- cel puțin 5% din total FEADR – LEADER;
- cel puțin 30% intervenții adresate obiectivelor specifice de mediu și climă;
- maximum 4% din total FEADR – finanțarea acțiunilor de asistență tehnică necesare pentru managementul eficient și implementarea Planului Strategic.

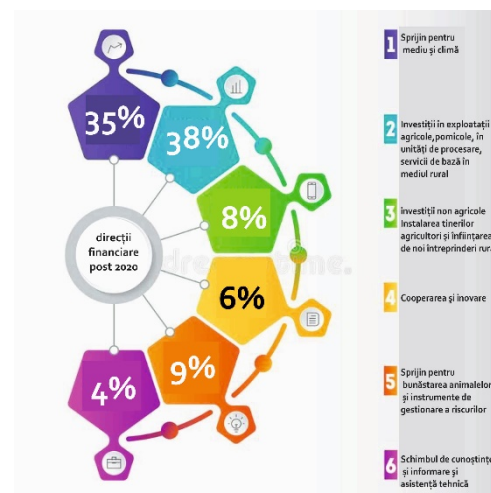
REZULTATE AȘTEPTATE ALE IMPLEMENTĂRII PAC POST 2020

- Creșterea productivității și competitivității sectorului agroalimentar;
- Creșterea gradului de rezistență a exploatațiilor agricole la factorii climatici și asigurarea securității alimentare;
- Sporirea valorii adăugate a produselor agricole;
- Diminuarea dependenței fermierilor de veniturile obținute din producția agricolă prin realizarea unor producții integrate în fermele agricole în vederea reducerii variabilității veniturilor agricole;
- Creșterea veniturilor agricultorilor și populației din mediul rural;
- Atragerea tinerilor în agricultură;
- Sporirea gradului de asociere;
- Creșterea rolului cercetării în obținerea producției agricole în contextul schimbărilor climatice și utilizarea eficientă a resurselor din agricultură;
- Creșterea calității vieții în mediul rural.

PROPUNERI PENTRU DIRECȚII DE ACȚIUNE

ÎN EXERCITIUL FINANCIAR POST 2020

- Sprijin pentru mediu și climă: 35%
- Investiții în exploatații agricole, pomicole, în unități de procesare, servicii de bază în mediul rural, investiții non agricole: 38%
- Instalarea tinerilor agricultori și înființarea de noi întreprinderi rurale: 8%
- Cooperarea și inovare: 6%
- Sprijin pentru bunăstarea animalelor și instrumente de gestionare a riscurilor: 9%
- Schimbul de cunoștințe și informare și asistență tehnică: 4%

Necesitatea stimulării cercetării și inovării în domeniul alimentației, agriculturii, dezvoltării rurale și al bioeconomiei cercetării și inovării agricole, printr-o colaborare mai bună a statelor avansate în cercetarea agronomică cu alte state membre care nu au investit în cercetare și înregistrează decalaje în acest domeniu.

Plafonarea obligatorie a plăților directe va afecta grav fermele mari, care respectă standardele de mediu și care vor pierde în competitivitate în raport cu importurile din țările terțe.

II.5 PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR)

Ce este Mecanismul de Redresare și Reziliență?

Uniunea Europeană a decis să înființeze un instrument financiar temporar - #NextGenerationEU, în valoare de 750 de miliarde euro, separat de bugetul pe termen lung al UE, Cadrul Financiar Multianual (CFM), pentru perioada 2021 -2027. Scopul principal al acestuia este să ofere sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de Criza Covid19 și consecințele sale economice. Mecanism de redresare și reziliență (MRR) este pilonul principal al #NextGenerationEU și are alocat un buget total de 672,5 miliarde euro.

Care este scopul Mecanismului de Redresare și Reziliență?

Scopul Mecanismului de Redresare și Reziliență este de a oferi sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE. La finalul perioadei de investiții, economiile și societățile europene vor fi mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

De unde vin banii?

Din cele 750 miliarde de euro destinate „NextGeneration EU”, Comisia Europeană a alocat 672,5 miliarde de euro instrumentului temporar MRR în vederea finanțării planurilor de redresare și reziliență pe care le elaborează statele membre UE. Bugetul MRR este constituit din: A. granturi în valoare de până la 312,5 miliarde euro B. împrumuturi de până la 360 miliarde euro

Câți bani primește România prin Mecanismul de Redresare și Reziliență?

Din alocarea totală de 672,5 miliarde de euro pentru **Mecanismul de Redresare și Reziliență** (MRR) la nivel european, România poate beneficia de aproximativ 30,5 miliarde de euro, compuse din 13,8 miliarde de euro sub formă de granturi și 16,7 miliarde de euro sub formă de împrumuturi. Regula stabilită prin propunerea de Regulament (aflată încă în negociere la nivel european) este ca 70% din granturi să fie angajate până la finalul anului 2022, termenul limită pentru accesarea diferenței de 30% din granturi fiind 31 decembrie 2023. În plus, plățile pentru proiectele care vor fi incluse în programele naționale de redresare și reziliență trebuie făcute până în decembrie 2026.

Ce este Planul Național de Redresare și Reziliență?

Pentru utilizarea instrumentului de finanțare MRR fiecare stat membru al UE trebuie să elaboreze propriul **Plan de Redresare și Reziliență** (PNRR) prin care își stabilește domeniile prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență. România se află în această etapă. Planul de Redresare și Reziliență pe care România îl elaborează acum se constituie într-un Document Strategic ce stabilește prioritățile investiționale și reformele necesare pentru redresare și creștere sustenabilă, corelate tranziției verzi și digitale avute în vedere de CE.

Cum este structurat PNRR?

PNRR se referă la un pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020. Aceste reforme și proiecte de investiții publice trebuie puse în aplicare până în 2026. PNRR are la bază 6 piloni principali:

1. Tranziția spre o economie verde;
2. Transformarea digitală;
3. Creșterea economică inteligentă, sustenabilă și incluzivă;
4. Coeziunea socială și teritorială;
5. Sănătate și reziliență instituțională;
6. Copii, tineri, educație și competențe.

Cum se elaborează PNRR?

Procesul de elaborare a PNRR a fost stabilit prin <https://sgg.gov.ro/new/wp-content/uploads/2021/01/MEMO-11.pdf> Memorandumul cu tema „Mecanismul pentru elaborarea poziției Guvernului României cu privire la Planul Național de Redresare și Reziliență” aprobat în ședința Guvernului din 20 ianuarie 2021. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) este coordonatorul național al procesului de elaborare și negociere a PNRR cu Comisia Europeană. În scopul unei abordări unitare a acestor procese și pentru promovarea unui document care să răspundă în mod real consecințelor economice și sociale ale crizei sanitare, MIPE colaborează cu ministerele de linie în domeniul cărora sunt prevăzute investiții și reforme în cadrul PNRR. De asemenea, în elaborarea PNRR, vor fi implicate Administrația Prezidențială, Guvernul și vicepremierul coordonator, Secretariatul General al Guvernului și Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Guvernului.

Ce tipuri de proiecte se finanțează?

MRR sprijină financiar investițiile și reformele cu impact real și de durată asupra economiei și societății. Măsurile propuse răspund provocărilor identificate în contextul Semestrului european, susținând tranziția verde și transformarea digitală, precum și creșterea economică, reziliența socială și economică și crearea de locuri de muncă. PNRR trebuie să intervină cu reforme și investiții în următoarele domenii: Transportul Mediul, schimbările climatice, energia, eficiența energetică și tranziția verde Dezvoltarea localităților urbane, valorificarea patrimoniului cultural și natural și turism Agricultură și dezvoltarea rurală Sănătate Educație Mediul de afaceri Cercetare, inovare, digitalizare Îmbunătățirea fondului construit Reziliență în situații de criză.

Care este termenul limită pentru finalizarea proiectelor cuprinse în PNRR?

Statele membre au ca termen de finalizare a proiectelor finanțate din Mecanismul de Redresare și Reziliență anul 2026.

II.6 CAPACITATEA DE ABSORBȚIE A FONDURILOR NERAMBURSABILE

Un subiect foarte dezbătut în legătură cu fondurile europene se referă la capacitatea de absorbție. S-au făcut numeroase analize în această direcție, încercându-se să se măsoare capacitatea de absorbție și să se compare cu gradul de absorbție al altor state.

Unul dintre studiile realizate pentru Directoratul pentru Politică Regională al Comisiei Europene DG Regio arată că există trei factori care influențează în mod decisiv capacitatea de absorbție:

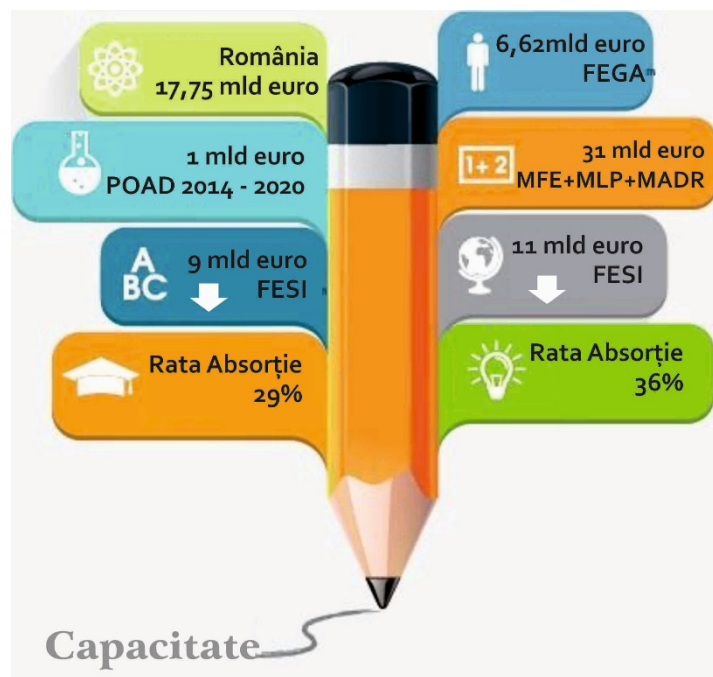

- ✓ Situația macroeconomică;
- ✓ Situația cofinanțării;
- ✓ Capacitatea administrativă.

Considerăm că un al patrulea indicator al capacității de absorbție este *maturitatea întregii societăți în ceea ce privește managementul proiectelor, al programelor și al portofoliilor de proiecte*. Am putea sesiza la finalizarea implementării proiectelor, că avem o absorbție de 100%, dar impactul preconizat nu este cel așteptat, iar dezvoltarea la nivel comunitar nu este așa cum ne-am propus. Situația ar fi cea mai costisitoare în sensul că ar crea o aparență de succes și ar exercita o povară asupra cheltuielilor publice (prin necesitatea asigurării cofinanțării).

În total, în actualul ciclu financiar multianual, România a primit de la Uniunea Europeană fonduri europene de peste **17,75 miliarde de euro**.

Din acești bani, peste **6,62 miliarde de euro** au venit din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), adică plățile directe la hectar, pentru fermieri. Aceste fonduri sunt ușor de absorbit, pentru că intră automat în țară, nefiind nevoie de proiecte. Aici gradul de absorbție a ajuns la circa 60% din totalul alocat României din această categorie de fonduri (FEGA).

De asemenea, **aproape 1 miliard de euro** vin din alte fonduri, în perioada de programare 2014-2020. Aici intră fonduri cum ar fi cele din care se asigură alimente pentru persoanele cu posibilități materiale foarte reduse (Programul de Asistență POAD), precum și alte intervenții ale UE în statele membre.

Provocările cele mai mari în absorbția fondurilor europene de către România sunt la **Fondurile Europene Structurale și de Investiții (FESI)**, gestionate de autoritățile de management din cadrul a 3 ministere-cheie: Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației,

precum și Ministerul Agriculturii. Aici, Uniunea Europeană a alocat României aproape 31 de miliarde de euro, în perioada de programare 2014-2020. România poate să absorbă acești bani prin proiecte de investiții și lucrări până la 31 decembrie 2023.

În acest moment, **România a obținut din fondurile FESI aproximativ 11 miliarde de euro**, cu tot cu prefinanțările pe care Uniunea Europeană le acordă din oficiu statului membru, potrivit raportărilor oficiale ale Comisiei Europene. Aceasta înseamnă o **rată de absorbție de 36% pentru fondurile FESI, sub media UE, care este de 39%**.

Dacă scădem **prefinanțările**, mai rămânem cu circa **9 miliarde de euro**, rambursări de cheltuieli acordate de Comisia Europeană României, în baza facturilor corecte. Adică, **29% din alocarea rezervată României din FESI**. Aceasta este de fapt **rata de absorbție efectivă**, care reflectă cel mai bine performanța absorbției fondurilor europene.

II.7 CORELAREA CU PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ

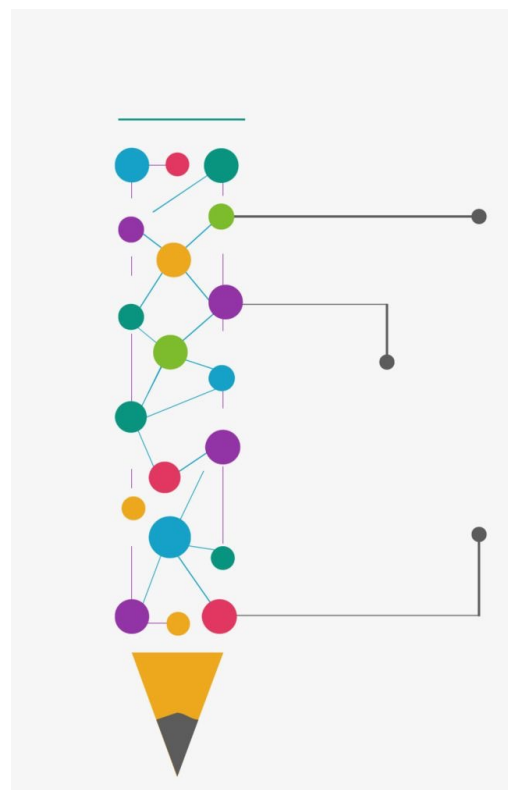
A REGIUNII SUD MUNTENIA 2021-2027

PDR reprezintă instrumentul prin care regiunea, plecând de la analiza socio-economică regională și având drept cadru obiectivele tematice, prioritățile de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene, își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic, social etc., reprezentând în același timp contribuția regiunii la elaborarea *Strategiei Naționale de Dezvoltare*.

ADR Sud - Muntenia împreună cu reprezentanți ai organizațiilor relevante în domeniul dezvoltării regionale, elaborează Planul de Dezvoltare Regională (PDR) ca bază bună pentru fundamentarea strategiei naționale de dezvoltare regională și a documentelor de programare necesare pentru următoarea perioadă de programare 2021-2027

Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2021-2027 al regiunii Sud - Muntenia va fi un instrument care să susțină includerea în strategiile naționale a obiectivelor de investiții ce vor contribui la dezvoltarea socio-economică a regiunii, să fundamenteze domeniile de intervenție și necesarul de finanțare din fonduri europene în perioada următoare de programare și să cuprindă un *portofoliu de proiecte strategice cu impact regional și local*.

Procesul de planificare a dezvoltării la nivel regional oferă o bază strategică esențială pentru includerea măsurilor și a proiectelor implementate la nivel regional în viitoarele programe de finanțare indiferent de sursele de finanțare ale acestor programe:

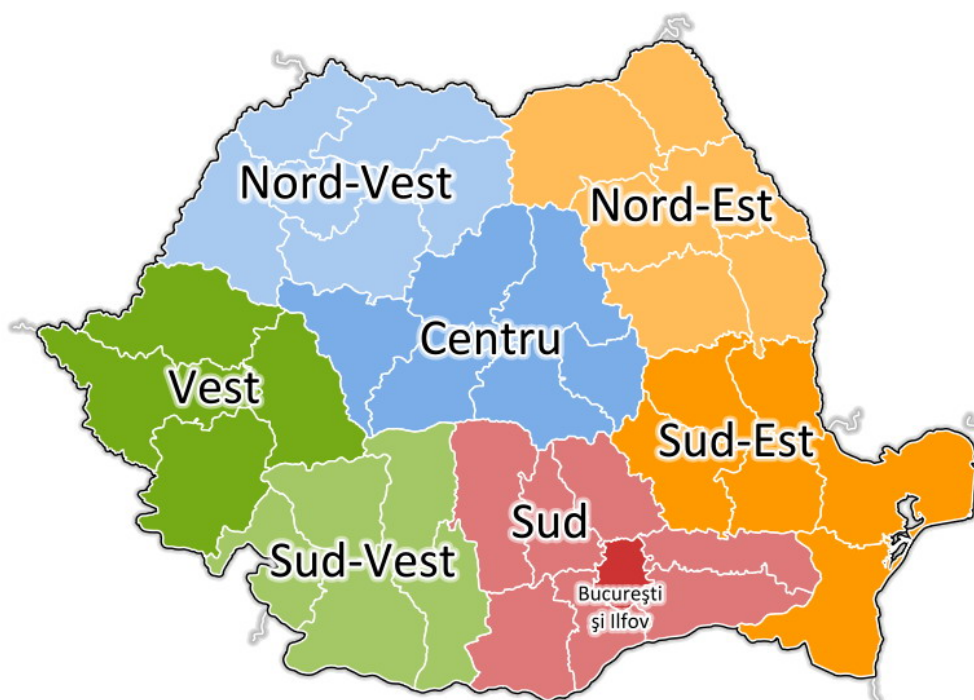
Procesul se desfășoară în contextul intenției regionalizării politice;

Viziune de dezvoltare adoptată în decursul procesului anterior de planificare, care acoperă intervalul rămas până în 2027;

Accent mai mare pe politici integrate și dezvoltarea/finanțarea unor planuri integrate.

Capitolul III

III.1 Prezentarea Regiunii de dezvoltare Sud - Muntenia și a orientărilor strategice stabilite la nivel regional

III.2 Caracteristici demografice și economice

Planificarea dezvoltării economice în raport cu creșterea demografică creează numeroase provocări, inclusiv la nivel teritorial, iar schimbările demografice pot deveni factori de risc pentru implementarea politicilor de dezvoltare locală. Astfel, evoluția populației este unul din indicatorii care prezintă situația curentă și perspectiva economică a unei localități. Dacă dinamica populației înregistrează o creștere și evoluția economică a localității este pozitivă, populația este atrasă să rămână în localitate.

Dacă acestea au tendințe negative, capitalul uman se pierde, ceea ce conduce inevitabil la stagnare. Integrând evoluția fenomenelor demografice împreună cu alte preocupări privind creșterea competitivității, dezvoltarea durabilă, mediul ambiant, consumul, producția, protecția socială într-o politică coerentă, se poate miza pe dezvoltare socio-economică teritorială sau locală,

în care contextul demografic sau comportamentul uman, reprezintă factorul-cheie pentru a înțelege și a anticipa schimbările.

Numărul populației indică numărul de locuitori de pe un anumit teritoriu la un moment dat. Acesta își etalează valoarea atunci când este însoțit de repartizare teritorială și de structuri, fiind un indicator fundamental pentru determinarea intensității fenomenelor demografice.

La 1 iulie 2017, populația regiunii Sud Muntenia era de 2.984.992 de persoane, reprezentând din punct de vedere procentual 15,24% din populația României (19.591.668), fiind a doua regiune ca mărime din punct de vedere demografic. Numărul ridicat al populației generează, pe termen lung, o serie de avantaje, printre care o rezervă de forță de muncă mai mare care să susțină creșterea economică. O relație pozitivă între numărul ridicat al populației și dezvoltarea economică, stimulează și promovează atât dezvoltarea economică, cât și creșterea nivelului de trai. Analizând distribuția populației regiunii Sud Muntenia, la nivel NUTS 3, se poate observa faptul că, la mijlocul anului 2017, 24% din populația regiunii Sud Muntenia era concentrată în județul Prahova, în timp ce în județul Giurgiu era de 9% și în Ialomița (9%), din populația regiunii.

Analizând dinamica populației între 2011-2017 pe medii de rezidență, la nivelul regiunii Sud Muntenia s-a manifestat o puternică tendință de scădere a populației atât în mediul urban, cât și în rural, așa cum se poate observa în tabelul de mai jos:

Evoluția populației din cadrul județelor regiunii Sud Muntenia (2011-2017, UM: număr)

Județ	Total	Urban	Rural
Argeș	- 16.481	-9.183	-7.298
Călărași	-10.779	-4.526	-6.253
Dâmbovița	-10.510	-7.055	-3.455
Giurgiu	-7.414	-2.932	-4.482
Ialomița	-10.007	-3.999	-6.008
Prahova	-26.022	-16.363	-9.659
Teleorman	-29.862	-9.633	-20.229

III.2.1 Populația și densitatea populației

Populația Regiunii Sud-Est este concentrată în 7 județe, 567 unități administrativ teritoriale după cum urmează: 48 de localități urbane (municipii și orașe) și 519 comune. Cele 519 comune reunes 1.972 de sate, fiecărei comune revenindu-i, în medie, 3,8 sate față de 4,4 sate/comună, la nivel național.

Numărul de comune din regiunea Sud Muntenia a crescut cu un procent de 0,02%, în intervalul 2004-2011, de la 509 la 519, pe fondul reînființării (prin desprinderea de orașele și comunele existente) a 10 comune, care fuseseră desființate de regimul comunist la reforma administrativă din 1968. Așadar, regiunea Sud Muntenia se remarcă printr-o pondere mai mare a așezărilor rurale, astfel că ponderea populației în anul 2017 era de 42,8% în mediul urban și 57,2% în mediul rural.

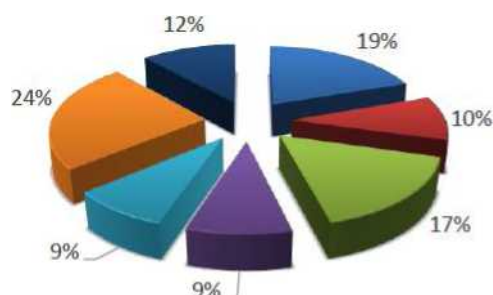
În anul 2017, la nivelul regiunii Sud Muntenia, exista o singură localitate de rang I în județul Prahova, 14 localități de rang II, cele mai numeroase fiind în Argeș, Ialomița și Teleorman, 33 de

localități de rang III, cele mai multe în Prahova și Dâmbovița și 519 localități de rang IV, predominante în județele Argeș și Teleorman.

La 1 iulie 2017, populația regiunii Sud Muntenia era de 2.984.992 de persoane, reprezentând din punct de vedere procentual 15,24% din populația României (19.591.668), fiind a doua regiune ca mărime din punct de vedere demografic.

Analizând distribuția populației regiunii Sud Muntenia, la nivel NUTS 3, se poate observa faptul că, la mijlocul anului 2017, 24% din populația regiunii Sud Muntenia era concentrată în județul Prahova, în timp ce în județul Giurgiu era de 9%, la fel ca și în Ialomița (9%), din populația regiunii.

Grafic - Populația pe județe, la 1 iulie 2017 (%)

III.2.2 Dinamica populației pe medii (urban si rural) in Regiunea Sud Muntenia

Scăderea constantă a populației regiunii Sud Muntenia în toată perioada analizată a determinat, pe cale de consecință, și o scădere corespunzătoare a densității populației din regiune. Astfel, în perioada analizată (2011 - 2017), suprafața administrativ teritorială a județelor a rămas constantă, singura influență asupra densității populației din regiune și asupra județelor care o compun a avut-o diminuarea populației, semnalată în toate județele care compun regiunea. În acest context, dinamica densității populației urmează strict dinamica evoluției populației din regiunea Sud Muntenia, precum și din județele componente.

Din punct de vedere al densității populației se poate afirma că partea de nord a regiunii Sud Muntenia este o zonă extrem de densă, în comparație cu alte zone din țară (densitatea este ridicată în special județele Prahova și Dâmbovița). În ceea ce privește situația județelor de câmpie, acestea prezintă zone mai dense în apropierea Bucureștiului și în jurul zonelor urbane. În rest, aceste județe au o densitate a populației pe alocuri extrem de scăzută (cazul județelor din Bărăgan: Ialomița și Călărași).

Astfel, în anul 2017, densitatea populației în regiunea Sud Muntenia a fost de 86,55 locuitori/ km², situând astfel regiunea pe locul 3 la nivelul țării, după regiunile București-Ilfov și Nord-Est, valoarea înregistrată fiind superioară mediei naționale de 82,18 loc./ km². La nivel NUTS 3, în anul 2017, cel mai populat județ al regiunii a fost Prahova, cu o densitate a populației de 154,65 loc./

km², urmat de Dâmbovița cu 123,05 loc./ km², ultimele locuri fiind ocupate de județele Ialomița cu 58,52 loc./ km² și Călărași cu 57,10 loc./ km². În ceea ce privește diferențierea pe medii de rezidență, în anul 2017, densitatea populației a înregistrat o valoare mai ridicată în mediul urban (412,80 loc./km²), în timp ce în mediul rural aceasta a fost de 52,18 loc./km². La nivel județean, densitatea populației pe medii de rezidență a atins următoarele valori:

- mediul urban - cel mai populat județ a fost Argeș cu 739,11 loc./km², iar cel mai slab populat, Ialomița cu 219,56 loc./km²;
- mediul rural - primul loc a fost ocupat de județul Prahova, cu o densitate de 97,19 loc./km², în timp ce pe ultimul loc s-a clasat tot județul Ialomița cu o valoare de 37,83 loc./km².

III.2.3 Structura etnică

În cazul componenței etnice a populației, ultimele date oficiale disponibile sunt cele aferente recensământului populației și al locuințelor din anul 2011. Deși situația este posibil să se fi modificat semnificativ în intervalul 2011 - 2017, la momentul de față nu există nici o altă sursă disponibilă pentru actualizare.

Indicatori privind componența etnică a populației se actualizează cu ocazia Recensământului populației și locuințelor care are loc odată la 10 ani. Deoarece viitorul recensământ va avea loc în anul 2021, ultimele date valide sunt aferente anului 2011.

Analiza componenței etnice a populației relevă faptul că populația regiunii Sud Muntenia este relativ omogenă. Astfel, în anul 2011, conform datelor Recensământului Populației și al Locuințelor 2011, cea mai mare pondere în structura etnică a regiunii o dețineau românii cu 90,85% (2.849.550 de persoane), urmați de populația de etnie romă 3,89% (122.232 de persoane), de maghiari cu 0,03% (1.017 de persoane), turci 0,03% (979 de persoane), ruși-lipoveni 0,02% (526 de persoane), bulgari 0,05% (1635 de persoane), și alte etnii declarate cu 0,08% (2381 de persoane), precum și 5,04% informație indisponibilă. Procentul populației de etnie romă este mai ridicat în regiunea Sud Muntenia (3.89%), comparativ cu media națională (3,09%).

Din analizarea datelor Recensământului Populației și Locuințelor din 2011, s-a observat faptul că populația de etnie română este majoritară în toate județele regiunii Sud Muntenia.

Cu toate acestea, răspândirea teritorială a celorlalte etnii este neuniformă pe teritoriul regiunii Sud Muntenia, remarcându-se zone de concentrare a populației de etnie romă în județele Dâmbovița și Călărași, a maghiarilor în județul Prahova, a turcilor în județul Călărași, iar a rușilor-lipoveni în județul Ialomița. De asemenea, se constată faptul că în județul Teleorman este concentrată cea mai scăzută pondere a populației de etnie romă, numai 9%.

III.2.4 Mișcarea naturală a populației

Alături de natalitate și mortalitate, mișcarea migratorie contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații. Migrația este determinată de factori economici, sociali și politici, putând fi de tip intern (imigrările) și de tip extern (emigrările).

Rata medie de creștere a populației furnizează o imagine de ansamblu privind dinamica și reproducerea populației. În anul 2017, comparativ cu anul 2011, rata medie de creștere a populației regiunii Sud Muntenia a fost de -4,62%, situându-se sub media înregistrată la nivel național, care a fost de -2,76%. La nivel regional, județele Argeș și Dâmbovița au înregistrat valoarea cea mai ridicată a ratei medii de creștere a populației (-3,15%), la polul opus fiind județul Teleorman (-9,5%).

III.3 ECONOMIA REGIUNII SUD MUNTENIA

Odată cu integrarea în Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 2007, România a devenit membru al unui model redistributiv, ambivalent, economic și social, care folosește politica regională pentru a reduce decalajele între regiunile europene și care joacă un rol esențial în obținerea creșterii economice, crearea de noi locuri de muncă și stabilitate demografică. Un model cu finalitate socială și cu o strategie de reglementare care, prin fondurile structurale și de coeziune acordate, difuzează prosperitatea dinspre centru spre periferie.

Pe plan economic, aderarea a adus României o creștere a Produsului Intern Brut, a schimburilor comerciale și o îmbunătățire a balanței comerciale. Efectele acestor tendințe pozitive au fost puternic contracarate însă de evoluția inflaționistă a economiei și de deprecierea monedei naționale.

La nivelul regiunii de dezvoltare Sud Muntenia, în intervalul analizat 2011 - 2017, economia a fost caracterizată printr-o evoluție fluctuantă, ușor ascendentă începând cu anul 2014, influențată în foarte mare măsură de criza economică și financiară mondială, reflectată în valorile principalilor indicatori de evaluare a creșterii economice. Un aspect important care se evidențiază pe tot parcursul analizei economiei regiunii Sud Muntenia este

legat de reunirea în cadrul regiunii a șapte județe care formează două clase extrem de diferite în caracteristicile lor economice. Astfel, cele trei județe din nord - Argeș, Dâmbovița și Prahova - dau baza industrial-regională care este impresionantă, depășind media națională și celelalte patru județe din sudul regiunii - Călărași, Giurgiu, Ialomița și Teleorman - cu tradiție, în principal, în producția agricolă și agroalimentară.

Produsul Intern Brut obținut în anul 2016 de regiunea Sud Muntenia totaliza 93.684,9 milioane lei prețuri curente (14.800 milioane euro - 1,1% din media UE-28), reprezentând 12,24% din valoarea PIB național, ceea ce a condus la ocuparea locului 2 în rândul celor 8 regiuni de

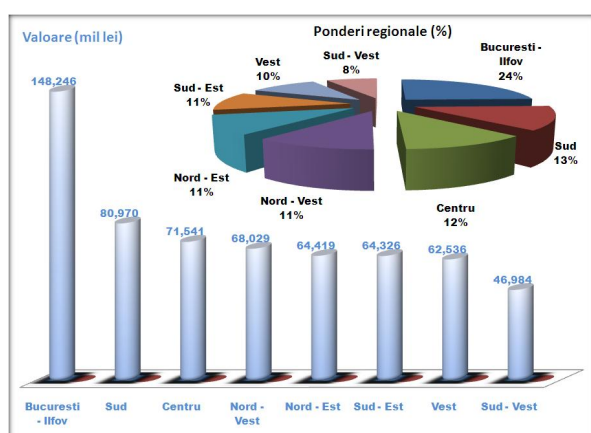
dezvoltare ale României, după București - Ilfov. Indicator macroeconomic folosit pentru a măsura activitatea și creșterea economică într-o țară sau regiune, PIB regional s-a caracterizat, în tot intervalul analizat, respectiv 2011- 2016, printr-o evoluție fluctuantă dar aproximativ stabilă în jurul valorii de 12.45% .

III.3.1 Produsul intern brut

Regiunea Sud - Muntenia a contribuit, în anul 2020, cu 13 % la formarea PIB-ului național , fiind a doua regiune din România după regiunea București Ilfov.

Comisia Națională de Prognoză preconizează, până în anul 2025, un trend de creștere a PIB-ului în același ritm cu creșterea așteptată la nivel național, care totuși nu va avea efecte consistente asupra diminuării disparităților interne. Conform previziunii, creșterea negativă din anul 2020 (-6, 1%) și 2021 (-2, 1%) va fi urmată de un trend progresiv pozitiv în 2022 (+4, 1%), în 2023 (+1, 2%) și în 2025 (+3, 8%).

PIB-ul regional pe cap de locuitor s-a ridicat în anul 2018 la 5.186 euro, reprezentând 79, 8% din media națională, Regiunea Muntenia clasificându-se pe locul 2 la nivel național conform acestui indicator.

III. 4. Agricultură la nivel regional

Condițiile naturale favorabile de care dispune regiunea Sud Muntenia, creează posibilitatea dezvoltării tuturor sectoarelor agricole, potențialul în acest domeniu fiind sprijinit și de întinsele suprafețe de câmpie acoperite cu soluri fertile din jumătatea sudică a regiunii, de pășunile și fânețele naturale situate în regiunile de podiș și dealuri subcarpatice, de pajiștile montane din nordul regiunii care favorizează dezvoltarea creșterii animalelor dar și de condițiile pedo-climatice din regiunea deluroasă deosebit de prielnică dezvoltării pomiculturii și viticulturii.

În perioada 2014-2017, suprafața agricolă a regiunii a înregistrat o tendință descrescătoare, însă cu o intensitate mai redusă față de trendul național, cu doar 0,28% față de 0,54% la nivelul țării.

Raportul dintre suprafața arabilă a țării și numărul de locuitori denotă faptul că fiecărui locuitor din România îi revin circa 0,7 ha teren arabil, valoare superioară multor țări din Uniunea Europeană și aproape dublă față de media UE 27, care este de 0,35 ha/locuitor. Astfel, în anul 2014, suprafața agricolă a regiunii Sud Muntenia era de 2.433.534 mii ha, respectiv 70,63% din suprafața totală a regiunii și 16,63% din suprafața agricolă a României, ocupând astfel prima poziție la nivel național. De asemenea, regiunea ocupă poziția de lider la nivel național și în ceea ce privește suprafața de teren arabil (1.965,2 mii ha, reprezentând 57,04% din suprafața totală a regiunii și 13,44% din suprafața terenului agricol la nivel național), cât și în cazul suprafețelor acoperite de livezi (41.176 ha, reprezentând 1,6% suprafața totală a regiunii și 20,9% din suprafața totală de livezi la nivel național).

În anul 2017, valoarea producției a fost de 6.859,5 mii de lei (18,54% din valoarea producției agricole a României), regiunea Sud Muntenia situându-se astfel pe locul 1 la nivel național. Contribuția agriculturii, silviculturii și pisciculturii în formarea Produsului Intern Brut (PIB) la nivelul regiunii se situa, în anul 2017, la 6,78%, față de 1,1% la nivelul UE.

Acțiunile specifice pentru valorificarea terenurilor neutilizate, coroborate cu relieful și clima regiunii Sud Muntenia, favorizează dezvoltarea unor sisteme de obținere a energiei regenerabile (eoliană și solară).

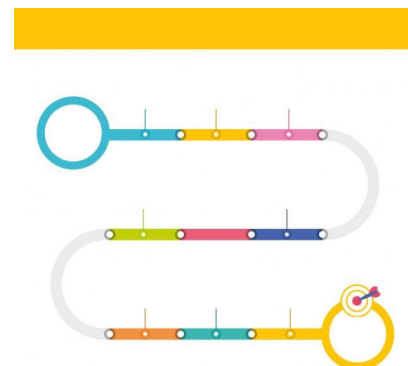
III. 5 Infrastructura

TRANSPORTUL RUTIER

În cadrul regiunii Sud Muntenia, transportul rutier, aflat în ultimii ani într-o continuă dezvoltare, tinde să devină lider în domeniu pe fondul declinului înregistrat de transportul feroviar. Astfel, la sfârșitul anului 2017, rețeaua de drumuri publice măsura 12.931 km, situând regiunea pe locul 2 din țară, cu un procent de 15,02% din total. Rețeaua rutieră asigură o bună comunicare în special între centrele urbane din regiune, facilitând totodată accesul din și înspre diverse centre importante, cum ar fi București, portul maritim

Constanța și, nu în ultimul rând, Giurgiu, punct de trecere al frontierei cu Bulgaria prin intermediul podului Prieteniei Giurgiu - Ruse (rutier și feroviar), pod ce traversează Dunărea în sectorul de graniță dintre România și Bulgaria. Din totalul drumurilor publice din regiune, 22,01% erau drumuri naționale iar 77,99% drumuri județene și comunale.

Starea tehnică a rețelei de drumuri publice, la finele anului 2017, era în general nesatisfăcătoare dar regiunea Sud Muntenia ocupa locul 2 la nivel național, după regiunea Nord-Est cu un număr de 5.479 de km modernizați. Regiunea beneficiază de avantajele oferite de autostrăzile A1 (București - Pitești), A2 (București - Constanța), A3 (București - Ploiești) și în viitor de Autostrada Sudului (București - Alexandria - Roșiori de Vede - Slatina - Craiova - Lugoj). Un alt drum important ce străbate regiunea este DN5, fiind drumul național din România, care leagă capitala București de orașul Giurgiu, aflat pe malul Dunării, la granița cu Bulgaria, fiind continuat dincolo de Giurgiu prin intermediul Podului Prieteniei Giurgiu - Ruse și pe teritoriul Bulgariei.

Regiunea Sud Muntenia este traversată de 3 axe prioritare ale rețelei europene de transport (TEN-T), coridoare care leagă centrul și nordul Europei de zona Mediteraneană și Asia, respectiv:

- Axa prioritară 7 (rutieră);
- Axa prioritară 18 (fluviul Dunărea);
- Axa prioritară 22 (feroviară).

Iar în ceea ce privește accesibilitatea regiunii la rețeaua TEN-T, aceasta se realizează prin trei tipuri de conectivitate: primară, secundară și terțiară.

Traversată și de principalele magistrale feroviare ale țării incluse în rețeaua TEN-T de bază și extinsă, regiunea are un real avantaj datorită facilității de către acestea a legăturii cu importante zone și centre urbane ale țării și asigurării unui transport rapid. Magistrala cu lungimea cea mai mare care traversează regiunea este și cea care asigură legătura cu principala poartă maritimă a țării - portul Constanța.

La acest moment, nu există o centralizare cu privire la lungimea totală a aleilor pietonale și pistelor pentru bicicliști din regiunea Sud Muntenia. Cu toate acestea, pot fi menționate cele mai importante proiecte derulate în acest sens, în ultimul deceniu:

- Pista de bicicliști Călărași - Modelu (Str. Prelungirea București, 2 km) - finanțată din PHARE CBC;
- Pista de biciclete (Str. Independenței - Castanilor: 3 km) Ploiești - finanțată din Programul PHARE;
- Pista de biciclete Pădure Trivale Pitești și Parc Chindia Târgoviște - realizate cu fonduri de la bugetul local;
- Pistă de biciclete (circa 200 km) în Oltenița, Plopeni, Lipănești, Măgurele, Răcari, Doicești, Ulmi, Prundu, Vărăști, Comana, Runcu, Târgoviște, Giurgeni, Vlădeni, Ciochina, Conțești, Făcăeni, Drăganu, Colibași - proiecte depuse spre finanțare la Administrația Națională pentru Fondul de Mediu. Aceste proiecte nu au fost încă implementate, programul fiind temporar suspendat;
- Realizare/reabilitare/modernizare trasee pietonale și pentru bicicliști în municipiile Pitești, Târgoviște, Moreni, Ploiești - prin Programul Operațional Regional 2007 - 2013 - proiecte integrate PIDU.

La nivelul regiunii Sud Muntenia, transportul public local, în anul 2017, era asigurat, în principal, de autobuze și microbuze. Transportul public asigurat prin tramvaie și troleibuze se regăsea doar în județul Prahova, având în dotare 33 tramvaie și 42 troleibuze.

ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

La nivelul regiunii Sud Muntenia, numărul localităților în care se distribuiau gaze naturale a crescut de la 158 de localități în 2011, la 171 de localități în 2017, atingând o pondere de 30,16%, nedepășind astfel ponderea medie înregistrată la nivel național de 36,46%.

Distribuția gazelor naturale era prezentă mai mult în localitățile județelor din nordul regiunii, iar în ceea ce privește cantitatea gazelor naturale distribuite, 61,12% erau folosite pentru uz industrial și doar 38,88% pentru uz casnic.

Spre deosebire de mediul urban, în mediul rural situația nu era atât de bună în 2017, unde doar 24,47% dintre localități beneficiau de acest serviciu, valori peste media națională (22,20%)

regăsindu-se doar în județele din nordul regiunii: Argeș cu 28,42%, Dâmbovița cu 50% și Prahova cu 44,44%.

ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ

în perioada analizată, numărul localităților în care se distribuia energie termică a scăzut continuu, de la 15 localități în anul 2011 la 11 localități în 2017, acest fapt fiind datorat numărului mare al locuitorilor care optează pentru instalații proprii de energie termică.

în mediul rural, distribuția energiei termice se regăsea doar la nivelul a 3 localități din județele Argeș și Prahova.

ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ

Din perspectiva producției de energie electrică, regiunea Sud Muntenia joacă un rol esențial, prin prisma capacităților și potențialului de care dispune, mai ales în sectorul energiilor regenerabile. În ultimii 10 ani, aceste capacități s-au dublat, prin construcția unei centrale pe gaze, prima de acest gen cu capital privat, de finalizarea unor amenajări hidroenergetice, a unor centrale în cogenerare și a începerii lucrărilor la proiecte din domeniul energiilor regenerabile. Rețeaua de distribuție a energiei electrice din regiunea Sud Muntenia este gestionată de 3 companii diferite, dintre care două au capital privat și una de stat:

- ELECTRICA - Filiala de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Muntenia Nord - în județele Prahova și Dâmbovița;
- CEZ DISTRIBUȚIE - în Argeș și Teleorman;
- ENEL MUNTENIA SUD și ENEL DOBROGEA - în Giurgiu, Ialomița și Călărași.

POTENȚIALUL DE ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE

Regiunea Sud Muntenia dispune de resurse însemnate de producere a energiei electrice din surse regenerabile, cu precădere hidro, solare și de biomasă agricolă și forestieră, potrivit studiului privind „Evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România”, elaborat de Ministerul Economiei.

Potențialul solar al regiunii Sud Muntenia este unul dintre cele mai ridicate din România, mai ales în partea de sud a acesteia (județele Teleorman, Giurgiu, Ialomița, Călărași, sudul județelor Argeș, Dâmbovița, Prahova), care se află în zona II de radiație solară, cu o intensitate de 1.300/1.350 k Wh/m²/an. Cea mai mare intensitate a radiației solare se înregistrează pe o mică suprafață din partea de sud-vest a județului Argeș, unde se depășesc 1.350 k Wh/m²/an.

INFRASTRUCTURA DE TELECOMUNICAȚII

în ceea ce privește activitățile de telefonie, la nivelul regiunii Sud Muntenia, la finele anului 2017, s-au înregistrat 469.200 de conexiuni de telefonie, reprezentând 12,06% din cele înregistrate la nivel național, situând regiunea pe locul 5 la nivel național.

Conform Eurostat, ponderea gospodăriilor care au acces la rețeaua de Internet din regiunea Sud Muntenia pentru anul 2017 ajungea la 76%, regiunea ocupând astfel locul 5 la nivel național.

INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE

Potrivit datelor statistice, în anul 2017, regiunea Sud Muntenia dispunea de o rețea de unități sanitare compusă dintr-un număr de 67 de spitale (46 în mediul urban și 11 în mediul rural), 28 de

dispensare, 1.509 de cabinete de medicină generală și de familie, 1.382 de cabinete stomatologice (836 în mediul urban și 251 în mediul rural), 1.179 de cabinete medicale de specialitate (877 în mediul urban și 24 în mediul rural), 1.433 de farmacii și puncte farmaceutice (632 în mediul urban și 499 în mediul rural) și 455 de laboratoare medicale (293 în mediul urban și 43 în mediul rural). În județele regiunii Sud-Muntenia nu există nici o policlinică. În regiunea Sud Muntenia, principalele unități spitalicești sunt localizate în principalii poli urbani (Ploiești, Pitești), personalul medical tinde mai degrabă să opteze pentru a profesa în aceste orașe și/sau București, decât să asigure servicii medicale într-o localitate de dimensiuni mai mici; infrastructura și dotările materiale din orașele mici și mijlocii din regiune sunt fie inexistente, fie prezintă un grad avansat de uzură tehnologică și fizică; pentru majoritatea satelor dintr-o comună funcționează doar un singur dispensar cu un singur medic, ceea ce îngreunează accesul populației la serviciile medicale de bază etc. Sub aceste aspecte, caracteristicile infrastructurii și ale serviciilor de sănătate influențează calitatea și durata vieții populației, influențează relația urban-rural (accentuând adesea discrepanțele).

La nivel de județ, cele mai multe unități sanitare erau în Argeș și Prahova, iar cele mai puține în Giurgiu și Ialomița.

INFRASTRUCTURA SOCIALĂ

În ceea ce privește infrastructura socială pentru anul 2017, în regiunea Sud Muntenia funcționau 47 de cămine pentru persoane vârstnice, numărul acestora fiind în creștere față de anul 2012, în care funcționau doar 17 cămine pentru persoane vârstnice. Din totalul de 47 de unități, în anul 2017, 10 unități funcționau în subordinea DGASPC, 9 în subordinea consiliilor locale și 28 de unități au fost administrate de furnizori privați.

Numărul căminelor pentru persoane vârstnice din regiunea Sud Muntenia, la nivelul anului 2017, reprezenta 10,30% din totalul național, regiunea ocupând locul 6 în clasamentul regiunilor.

Coborând analiza la nivel județean, cele mai multe cămine se regăseau în județele Argeș (19 cămine) și Dâmbovița (10 cămine), iar la polul opus situându-se județele Călărași și Ialomița, în fiecare județ existând 3 cămine și județul Teleorman cu 2 cămine.

Infrastructura în domeniul educației. La nivelul regiunii Sud Muntenia, în perioada analizată 2011 - 2017, numărul unităților școlare din regiune a scăzut cu 36, fapt datorat închiderii unor unități școlare, în special în mediul rural, ceea ce a impus relocarea elevilor la unități școlare aflate la distanțe mai mari față de domiciliu.

În anul 2017, numărul total de unități școlare a fost de 1.020 (din care 45,49% erau localizate în mediul urban și 54,51% în mediul rural). Cele mai multe dintre acestea au fost înregistrate în județele Prahova (236) și Argeș (213), la polul opus situându-se județele Ialomița (93) și Giurgiu (87). În perioada 2007 - 2013 au fost însă făcute eforturi pentru reabilitarea acestora din bani europeni. Astfel, în regiunea Sud Muntenia prin Programul Operațional Regional - Axa Prioritară 3 - îmbunătățirea infrastructurii sociale, au fost finanțate 44 de proiecte privind domeniul major de intervenție 3.4 Reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea și echiparea infrastructurii preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă.

FONDUL DE LOCUINȚE

Locuința reprezintă una din nevoile de bază ale populației, iar accesul la aceasta reprezintă un factor important de menținere și îmbunătățire a calității vieții, precum și o componentă esențială a societății.

Fondul de locuințe al regiunii Sud Muntenia era estimat, la sfârșitul anului 2017, la 1.359.753 de locuințe, în creștere cu 1,90% față de sfârșitul anului 2011.

Din numărul total al locuințelor, mai mult de jumătate (60,21%) se aflau în mediul rural, confirmând tipologia predominant rurală a regiunii, singura excepție fiind în județul Prahova, unde ponderea locuințelor din mediul urban era de 50,80%.

CONCLUZII:

TRANSPORTUL RUTIER

- în ceea ce privește transportul rutier, regiunea se bucură de o bună conectivitate la rețeaua europeană de transport (TEN-T), fiind străbătută de toate axele de comunicații care converg către municipiul București, iar lungimea drumurilor publice a înregistrat o evoluție crescătoare, cu o densitate peste media națională. Principalele provocări constau în starea tehnică nesatisfăcătoare a drumurilor și existența unor zone cu o slabă accesibilitate rutieră.

TRANSPORTUL FEROVIIAR

- Transportul feroviar înregistrează un declin la nivel regional, iar lungimea totală a rețelei de cale ferată are o densitate inferioară față de nivelul național. Infrastructura feroviară nu este complet electrificată (36,17%) și se află într-un stadiu avansat de degradare, ce nu permite deplasarea cu viteze mari pe anumite tronsoane. În ceea ce privește accesibilitatea feroviară, aceasta este scăzută în partea de sud și est a regiunii, generând timpi de călătorie de peste 10 ore față de anumite destinații din țară.
- Accesibilitatea (rutieră și feroviară) la nivelul regiunii este îngreunată de două bariere naturale - fluviul Dunărea și lanțul carpatic, cu o infrastructură de traversare deficitară, care afectează accesul la orașele din zona montană și la cele din Lunca Dunării.

TRANSPORTUL FLUVIAL

- Referitor la transportul fluvial, trebuie menționat faptul că regiunea este conectată la rețeaua europeană de transport TEN-T prin 4 din cele 5 porturi existente. Volumul de mărfuri transportate este însă relativ redus, ca urmare a unei infrastructuri portuare uzate fizic și moral. Cel mai greu accesibile orașe sunt Turnu Măgurele, Zimnicea și Oltenița, aflate la 40-60 km distanță față de cel mai apropiat punct de acces la rețeaua TEN-T feroviară și rutieră.

TRANSPORTUL INTERMODAL

- Dezvoltarea transportului intermodal în regiune se află într-un stadiu incipient. Astfel, există 3 terminale de transport intermodal, din care unul este nefuncțional (Ploiești - Crâng). Pentru perioada 2014 - 2020, Strategia de Transport Intermodal România 2030 propune construcția de încă 2 terminale (Pitești și Giurgiu).

TRANSPORTUL PUBLIC DE PASAGERI

• Transportul public de pasageri, realizat cu autobuze și microbuze a înregistrat o creștere din punct de vedere al numărului de pasageri transportați, în condițiile scăderii parcului de autovehicule. Această dezvoltare a transportului public rutier se datorează, în mare parte, declinului transportului public feroviar și scăderii calității serviciilor acestuia.

STRĂZILE ORĂȘENEȘTI

• Rețeaua de străzi orășenești din regiune a cunoscut o dezvoltare din punct de vedere al lungimii și măririi tramei stradale, însă din punct de vedere al stării tehnice, necesită modernizări. Problemele cele mai mari în acest domeniu se manifestă în orașele mici din sudul regiunii, care au o infrastructură tipic rurală.

INFRASTRUCTURA DE TELECOMUNICAȚII

• în ceea ce privește infrastructura de telecomunicații, se poate afirma că regiunea are o rată medie de penetrare a internetului, în schimb are un acces foarte bun la internet în bandă largă, situându-se pe locul doi la nivel național. Principalele provocări constau în faptul că regiunea deține cel mai mare procent, la nivel național, de populație care nu a utilizat niciodată internetul (37%), iar ponderea populației ce utilizează în mod regulat internetul este destul de scăzută (locul 6 la nivel național). De asemenea, în regiune, comerțul electronic înregistrează un nivel destul de scăzut. În acest sens, se impune ca în perioada 2014 - 2020, investițiile în infrastructură să fie acompaniate de măsuri cu caracter social (cum ar fi campanii de informare și educare, de formare a abilităților digitale).

INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE

• **ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE** - Deși numărul localităților racordate la rețeaua de gaze naturale a crescut în perioada analizată, există încă diferențe semnificative între mediul urban și cel rural, precum și între partea de nord și sud a regiunii. Astfel, investițiile din perioada 2014 - 2020 ar trebui direcționate cu precădere către conectarea localităților din mediul rural, din partea de sud a regiunii.

• **ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ** - Distribuția energiei termice în cadrul regiunii Sud Muntenia a înregistrat o scădere considerabilă, realizându-se doar în 2,12% din totalul localităților regiunii, acest fapt fiind datorat numărului mare al locuitorilor care au optat pentru instalații proprii de energie termică.

• **ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ** - Prin prisma capacităților și potențialului de care dispune în sectorul energiilor regenerabile, regiunea Sud Muntenia joacă un rol important în domeniul producției de energie electrică. Investițiile trebuie direcționate diferit din punct de vedere teritorial, către valorificarea potențialului solar și de biomasă din partea de sud a regiunii și către valorificarea potențialului microhidroenergetic și eolian din partea de nord.

INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE

• Deși la nivel regional s-au înregistrat, în perioada analizată, creșteri privind numărul unităților sanitare și al personalului medico-sanitar, încă există localități cu acces dificil la asistența medicală primară, acestea fiind localizate în special în mediul rural. Totodată, regiunea ocupă ultimul loc în ceea ce privește numărul medicilor și al paturilor în spitale raportat la numărul locuitorilor.

INFRASTRUCTURA SOCIALĂ

- în ceea ce privește situația infrastructurii sociale, aceasta s-a dezvoltat din punct de vedere numeric, însă este în continuare la un nivel scăzut de dezvoltare (regiunea situându-se pe locul 6 la nivel național privind căminele pentru persoane vârstnice). De asemenea, este insuficientă pentru a face față cererii venite din partea beneficiarilor.

INFRASTRUCTURA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

- în ceea ce privește infrastructura de învățământ, s-a remarcat faptul că, la nivelul regiunii Sud Muntenia, în perioada analizată s-au înregistrat scăderi semnificative în rândul personalului didactic și al numărului populației școlare. Totodată, în contextul reformelor din sistemul educațional, numărul unităților școlare a scăzut considerabil, cu preponderență în mediul rural.

FONDUL DE LOCUINȚE

- Fondul locativ existent la nivelul regiunii Sud Muntenia a crescut cantitativ și a cunoscut îmbunătățiri ale condițiilor de locuit (în ceea ce privește numărul de camere și suprafața medie locuibilă). Principalele probleme rezidă în faptul că locuințele sunt în mare parte construite din materiale ineficiente energetic, au fațadele nereabilitate și prezintă vulnerabilitate la cutremure (în special cele din sudul regiunii). În acest sens, investițiile din perioada 2014 - 2020 vor trebui direcționate către reabilitarea constructivă și energetică a locuințelor.

INFRASTRUCTURA PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ

- Majoritatea dotărilor pentru intervențiile în situații de urgență au un grad mare de uzură morală și fizică, ce se apropie de limita funcționalității. Astfel, investițiile pentru viitoarea perioadă de finanțare 2014 - 2020 vor fi direcționate către reabilitarea infrastructurii de urgență și dotarea acestora cu echipamente moderne.

- Pentru a putea răspunde eficient provocărilor cu care se confruntă regiunea în domeniul infrastructurii și pentru ca efectul intervențiilor să fie de impact, este important ca viitoarele investiții în infrastructură să fie însoțite de măsuri de tip soft, cum sunt campaniile de conștientizare, de informare, de educare, anti-discriminare. Astfel, prin aceste măsuri se va asigura accesul grupurilor defavorizate la noile obiective de investiții și totodată se va determina o creștere a nivelului de implicare civică activă și formarea sentimentului de proprietate.

Strategia de Dezvoltare Regională promovează o abordare integrată cu privire la principiile guvernării regionale, accesibilitatea și mobilitatea forței de muncă, protecția mediului, dezvoltarea economică, corelat cu obiectivele și țintele stabilite prin strategiile de la nivel european. Se asigură în acest fel sinergia măsurilor promovate la nivel național și regional cu cele de la nivel european, aceasta fiind unica modalitate în care finanțările europene pot fi utilizate corect.

III.6 Potențial de dezvoltare

Din punct de vedere al competitivității, regiunea Sud Muntenia se poziționează pe locul 247 din 268 regiuni europene, fiind a patra regiune competitivă din România, după regiunile București-Ilfov, Vest și Nord-Vest, conform Indicelui de Competitivitate Regională 2019.

Contribuția celor șapte județe la formarea PIB-ului regional evidențiază decalajul dintre performanța economică a județelor din nordul regiunii, specializate în industrie, comparativ cu cele din sudul regiunii, a căror economie este influențată semnificativ de evoluția sectorului agricol.

Astfel, cele 3 județe din nordul regiunii (Prahova, Argeș și Dâmbovița) au contribuit în total la realizarea a 70,80% din PIB-ul regional, în timp ce restul celor 4 județe din sudul regiunii (Teleorman, Ialomița Giurgiu și Călărași), județe cu o populație puțin numeroasă (în special cea ocupată civilă), au contribuit cu doar 29,20% la PIB-ul regional. Produsul Intern Brut pe cap de locuitor (raportat la puterea standard de cumpărare) realizat în anul 2018 de regiunea Sud Muntenia a fost de 15.400 Euro, plasând regiunea pe locul 6 la nivel național.

Amplasarea regiunii pe traseul unor importante coridoare de transport paneuropene, profilul diversificat al industriei, existența resurselor naturale, precum și o ofertă turistică bine conturată au atras către regiunea Sud Muntenia un procent de 6,33% din totalul investițiilor străine directe de la nivel național în 2018, în creștere față de anul precedent, ocupând astfel locul 4 la nivel național.

În concluzie, regiunea Sud Muntenia se află pe primul loc în cadrul performanțelor înregistrate la nivel național în industria prelucrătoare, iar acest lucru se datorează în special județelor Argeș și Prahova. Industriile prelucrătoare cele mai relevante în aceste două județe, dar și la nivel de regiune, sunt:

- Industria auto, reprezentată de uzinele Dacia-Renault, localizate în Mioveni, județul Argeș;

- Industria constructoare de mașini;
- Industria petro-chimică, reprezentată de rafinăriile existente în județul Prahova;
- Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal;
- Industria textilă;
- Industria alimentară.

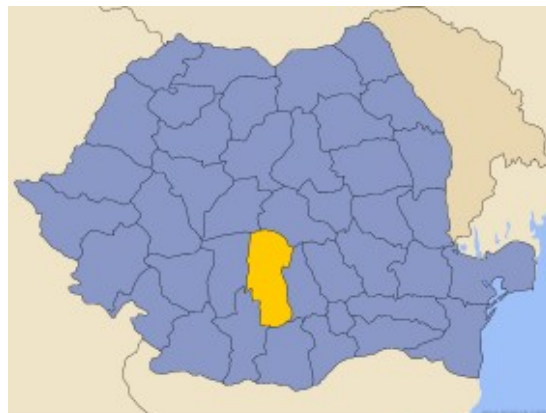
Cu excepția exporturilor aferente produselor din metal, unde locul 2 este ocupat de județul Dâmbovița, cele două județe se situează pe primul loc în toate cele 3 clasamente prezentate pentru toate cele 6 industrii evidențiate. Singurele județe care mai sunt relevante, din punct de vedere al celor 6 industrii sunt: județul Dâmbovița, județ care sprijină regiunea în special prin industria constructoare de mașini și produse metalice și județul Călărași, ce ocupă locul 3 în industria produselor metalice.

Strategia de Dezvoltare Regională promovează o abordare integrată cu privire la principiile guvernării regionale, accesibilitatea și mobilitatea forței de muncă, protecția mediului, dezvoltarea economică, corelat cu obiectivele și țintele stabilite prin strategiile de la nivel european. Se asigură în acest fel sinergia măsurilor promovate la nivel național și regional cu cele de la nivel european, aceasta fiind unica modalitate în care finanțările europene pot fi utilizate corect.

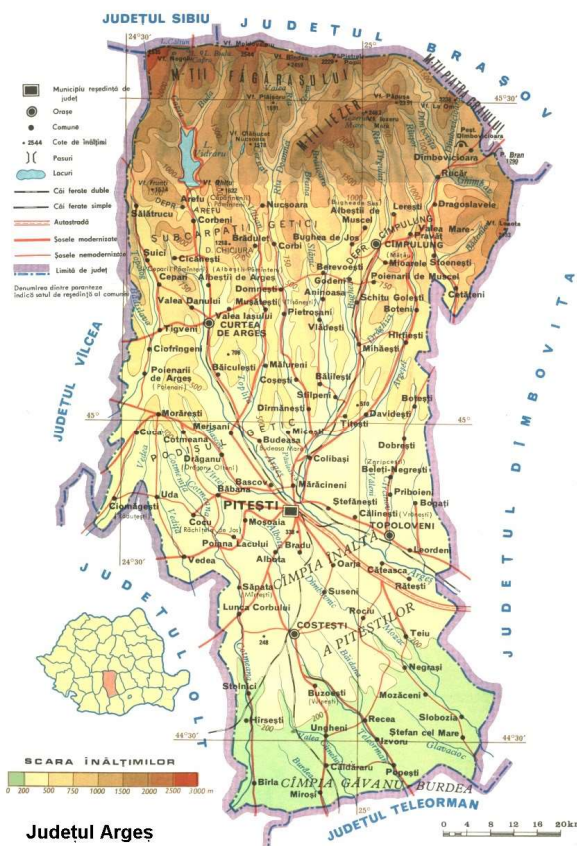
III.7 COORDONATE JUDEȚENE – JUDEȚUL ARGEȘ

III.7.1 Așezare geografică. Frontiere

Județul Argeș este situat în partea central-sudică a țării, fiind delimitat la sud de paralela de 44°22' latitudine nordică și la nord de cea de 45°36' latitudine nordică, la vest de meridianul de 24°26' longitudine estică, iar la est de cel de 25°19' longitudine estică. Suprafața județului este de 682631 ha. În partea nordică, limita județului urmărește crestele înalte ale munților Făgăraș, traversează munții Piatra Craiului și culoarul Rucăr – Bran ce desparte județul Argeș de județele Sibiu și Brașov. La est limita cu județul Dâmbovița este mult mai lungă, traversând munții Leaota, Subcarpații Getici, piemontul Cândești și câmpia Găvanu Burdea. Limita sudică dinspre județul Teleorman taie câmpia Găvanu Burdea. La sud-vest, județul Argeș se învecinează cu județul Olt, limita străbătând câmpia Română și piemontul Cotmenei, traversând văile din bazinul superior al râului Vedea. Limita vestică, dinspre județul Vâlcea, traversează valea râului Topolog.

Relieful este proporțional repartizat, coborând în trepte de la nord spre sud, cuprinzând toate unitățile geo-morfologice carpato-trans-danubiene, de la altitudinea de peste 2500 m până la 160 m. Predomină ținuturile deluroase, care ocupa 38,3% din suprafața județului, munții 29,6% și câmpiile 32,1%. În relieful său se disting trei trepte: treapta înaltă, cu orientare est-vest, se desfășoară pe o lungime de 70 Km, între valea Dâmboviței și valea Oltului și se înscrie în peisaj prin cei mai înalți muni din țară (munții Făgăraș, munții Iezer, munții Piatra Craiului, munții Leaota și munții Papușa), precum și munții de înălțime mijlocie (munții Frunții și Chițu) ca și culoarul Dragoslavele-Rucăr-Bran. În cadrul acestei trepte și îndeosebi a crestei munților Făgăraș ce se întind între Văile Dâmboviței și Oltului, se disting 140 de vârfuri ce trec de 2000 de m altitudine, 29 depășesc 2400 m, iar 6 dintre acestea depășesc 2500 m (vârful Moldoveanu 2544 m-cel mai înalt vârf din Carpații românești, aflat în întregime pe teritoriul județului Argeș; vârful Negoiu-2535m; Călțun Lespezi-2522m; Vânătoarea lui Buteanu-2508m ; Viștea Mare-2527 m și Dara -2501 m).

Vârfuri semețe și impunatoare se afla și în celelalte culmi cum sunt: Iezer-2462 m; Roșu-2469 m; Papușa-2391 m din Masivul Iezer Păpușa; Vârful La Omu-2239 m și Vârful Pietrei -2086 m din Masivul Piatra Craiului, Vârful Leaota -2333m din munții cu același nume și altele. Pantele repezi, circurile și căldările glaciare (18 lacuri glaciare), conferă zonei alpine un farmec și o strălucire aparte. Culmile sudice puternic ramificate au aspectul unor măguri împădurite până aproape de vârf, punând în evidență asimetria caracteristică munților Făgăraș.

Zona centrală a județului considerată și treapta mijlocie, este ocupată de dealuri subcarpatice, față de care munții se înalță abrupt la nord, iar la sud dealurile scad în înălțime, pierzându-se treptat în câmpie. Dealurile înalte subcarpatice, acoperite de păduri de foioase, domină spre sud un relief larg vălurit, cu spinări netede și văi largi. Piemontul Getic reprezintă a treia treaptă morfologică a reliefului județului, a cărui limită cu subcarpații este marcată de șirul depresiunilor intracolinare, spre care se termină prin creste. Pe teritoriul județului Argeș se află parțial piemonturile Căndești și Cotmeana și în totalitate piemontul Argeșului (dealurile Argeșului). Câmpia Română constituie treapta cea mai coborâtă a reliefului județului Argeș, având două subunități: Câmpia înaltă a Piteștilor (în totalitate) și Câmpia Găvanu-Burdea (parțial). Prima subunitate are un caracter piemontan având altitudinea cea mai ridicată din toată Câmpia Română. Cealaltă subunitate este mult mai netedă și este străbătută de văi largi și puțin adânci.

Structura teritoriului

Teritoriul Județului Argeș cuprinde trei zone distincte:

- a) **Zona de Câmpie** (2.190,2 kmp reprezentând 32,1% din teritoriu) se afla în sudul județului;
- b) **Zona de Deal** (2.612,2 kmp reprezentând 38,3% din teritoriu) situată în partea centrală a județului;
- c) **Zona de Munte** (2.023,9 kmp reprezentând 29,6% din teritoriu) se afla în nordul județului.

Zona de Câmpie

Reprezintă partea meridională a teritoriului județului și din punct de vedere geografic, se întinde la sud.

Zona de câmpie se împarte în două părți:

- ☐ Câmpia înaltă a Piteștilor (în totalitate) are caracter piemontan având altitudinea cea mai ridicată din toată Câmpia Română;
- ☐ Câmpia Găvanu-Burdea (parțial) este mult mai netedă și este străbătută de văi largi și puțin adânci.

Din punct de vedere geologic, în Câmpia Română apar formațiuni levantine și mai ales cuaternar-pleistocene pe interfluvii (pietrisuri de Căndești) și holocene în lungul văilor și în câmpie (pietrisuri, loess).

Clima din această zonă se caracterizează prin temperaturi ridicate și precipitații reduse, având o influență vitală pentru buna dezvoltare a culturilor agricole.

În interiorul acestei zone, așa definite, reintra teritoriile a 34 de localități. Suprafața teritorială a Zonei de Câmpie este de 2.190,2 kmp.

III.7.2. Populația

În luna iulie anul 2020, populația la nivelul județului Argeș era de 629.989 locuitori, din care 305.954 bărbați și 324.035 femei.

Dinamica populatiei in perioada 2016 – 2020 - pentru **Zona de Câmpie**:

LOCALITATE	AN 2016	AN 2017	AN 2018	AN 2019
ALBOTA	3958	3970	3982	4004
BARLA	4590	4486	4382	4290
BASCOV	10585	10686	10701	10807
BRADU	7838	8048	8215	8328
BUZOESTI	5621	5553	5473	5381
CALDARARU	2368	2330	2285	2221
CALINESTI	11193	11169	11157	11162
CATEASCA	3706	3676	3671	3625
ORAS COSTESTI	10608	10486	10353	10278
HARSESTI	2275	2236	2197	2158
IZVORU	2177	2170	2169	2121
LEORDENI	5692	5598	5557	5498
LUNCA CORBULUI	2690	2651	2592	2556
MARACINENI	5260	5308	5391	5436
MERISANI	4652	4654	4638	4601
MIROSI	2338	2291	2271	2232
MOSOALA	5790	6020	6198	6328
MOZACENI	2114	2062	2009	1977
NEGRASI	2043	1987	1943	1903
OARJA	2839	2837	2815	2775
MUNICIPIUL PITESTI	175985	175365	174573	173537
POPESTI	1986	1935	1900	1832
RACA	1111	1080	1037	1008
RATESTI	3055	3008	2961	2947
RECEA	2736	2699	2642	2565
ROCIU	2487	2454	2398	2366
SAPATA	1620	1610	1589	1598
SLOBOZIA	4755	4711	4669	4572
STEFAN CEL MARE	2357	2317	2282	2275
ORAS STEFANESTI	15370	15549	15724	15883
STOLNICI	3025	2966	2911	2832
SUSENI	3060	3041	3024	2955
TEIU	1362	1337	1313	1290
ORAS TOPOLOVENI	9419	9415	9376	9294
UNGHENI	2789	2707	2653	2562

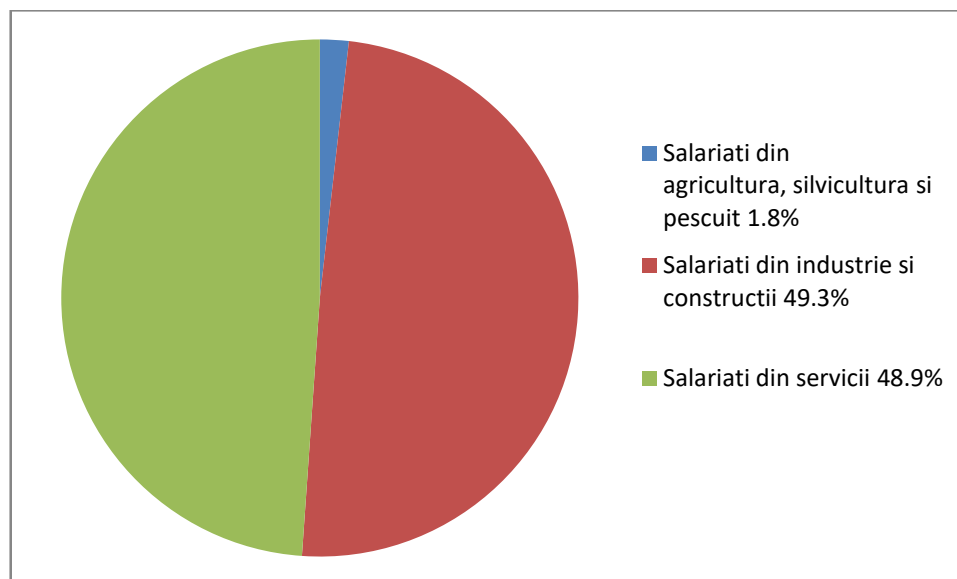
III.7.3 Forța de muncă

Crearea condițiilor pentru creșterea competențelor profesionale în scopul asigurării unui proces de producție performant, care să realizeze produse competitive, capabile să facă față cerințelor pieței, devine o prioritate.

Piața forței de muncă a avut și are un rol hotărâtor în asigurarea creșterii economice și a productivității pe termen lung.

Problemele cu care se confruntă județul Galați sunt legate, în special de scăderea populației totale, active și ocupate. Scăderea numărului total al populației, a avut repercusiuni majore și asupra pieței forței de muncă.

Efectivul salariaților la 30 septembrie 2020 în județul Argeș a fost de 159.006 persoane, în creștere cu 430 persoane (+0,3%) față de efectivul salariaților de la finele lunii august 2020. Evoluția ușor ascendentă a efectivelor de salariați comparativ cu luna precedentă s-a manifestat cu aceeași intensitate în toate sectoarele economice.

Repartizarea salariaților pe sectoare de activitate ne arată faptul că 49,3% din numărul total al acestora activează în industrie și construcții, restul regăsindu-se în servicii (48,9%) și în agricultură, silvicultură și pescuit (1,8%).

Comparativ cu finele lunii septembrie 2019, efectivul total al salariaților a scăzut cu 3.922 persoane (-2,4%) urmare a dinamicii negative înregistrate în toate sectoarele economice.

III.7.4 Populația pe sexe din județul Argeș¹

Conform datelor statistice, în luna iulie 2019, în Județul Argeș locuiau 629,989 locuitori din care 305.954 barbati și 324.035 femei.

Repartizarea populației pe sexe pe fiecare localitate era următoarea:

LOCALITATE	NUMAR PERSOANE IULIE 2019, din care	BARBATI	FEMEI
MUNICIPIUL PITESTI	172290	80356	91934
MUNICIPIUL CAMPULUNG	34849	16512	18337
MUNICIPIUL CURTEA DE ARGES	32138	15218	16920
ORAS COSTESTI	10176	5013	5163
ORAS MIOVENI	34101	16619	17482
ORAS STEFANESTI	16029	7908	8121
ORAS TOPOLOVENI	9306	4328	4978
ALBESTII DE ARGES	6009	2949	3060
ALBESTII DE MUSCEL	1465	732	733
ALBOTA	4012	2016	1996
ANINOASA	3261	1612	1649
AREFU	2266	1155	1111
BABANA	2844	1428	1416
BAICULESTI	5971	2999	2972
BALILESTI	3897	1940	1957
BARLA	4221	2118	2103
BASCOV	10888	5321	5567
BELETI-NEGRESTI	1778	931	847
BEREVOESTI	3418	1716	1702
BOGATI	4291	2127	2164
BOTENI	2273	1124	1149
BOTESTI	1073	556	517
BRADU	8573	4237	4336
BRADULET	1688	825	863
BUDEASA	4144	2071	2073
BUGHEA DE JOS	3084	1553	1531
BUGHEA DE SUS	3064	1517	1547
BUZOESTI	5312	2644	2668
CALDARARU	2162	1043	1119
CALINESTI	11158	5559	5599
CATEASCA	3650	1852	1798
CEPARI	2063	1034	1029
CETATENI	2877	1452	1425
CICANESTI	2038	1011	1027
CIOFRANGENI	2218	1074	1144
CIOMAGESTI	1076	536	540

¹ Institutul Național de Statistică – Direcția Județeană de Statistică Argeș

COCU	2141	1126	1015
CORBENI	5712	2813	2899
CORBI	3895	1946	1949
COSESTI	5212	2629	2583
COTMEANA	1794	888	906
CUCA	1944	1003	941
DAMBOVICIOARA	881	413	468
DARMANESTI	3477	1735	1742
DAVIDESTI	3113	1550	1563
DOBRESTI	1732	868	864
DOMNESTI	3089	1492	1597
DRAGANU	1987	996	991
DRAGOSLAVELE	2586	1293	1293
GODENI	2814	1405	1409
HARSESTI	2137	1075	1062
HARTIESTI	2299	1161	1138
IZVORU	2098	1032	1066
LEORDENI	5443	2725	2718
LERESTI	4404	2104	2300
LUNCA CORBULUI	2496	1225	1271
MALURENI	4649	2369	2280
MARACINENI	5448	2652	2796
MERISANI	4615	2310	2305
MICESTI	4769	2380	2389
MIHAESTI	6193	3076	3117
MIOARELE	1542	769	773
MIROSI	2190	1117	1073
MORARESTI	1712	833	879
MOSOIA	6533	3293	3240
MOZACENI	1937	963	974
MUSATESTI	3529	1731	1798
NEGRASI	1856	912	944
NUCSOARA	1342	651	691
OARJA	2749	1400	1349
PIETROSANI	5442	2696	2746
POIANA LACULUI	6315	3158	3157
POIENARII DE ARGES	965	457	508
POIENARII DE MUSCEL	3217	1603	1614
POPESTI	1782	900	882
PRIBOIENI	3442	1705	1737
RACA	985	494	491
RATESTI	2934	1428	1506
RECEA	2535	1267	1268
ROCIU	2340	1112	1228
RUCAR	5800	2950	2850
SALATRUCU	2135	1060	1075
SAPATA	1586	799	787
SCHITU GOLESTI	5133	2513	2620

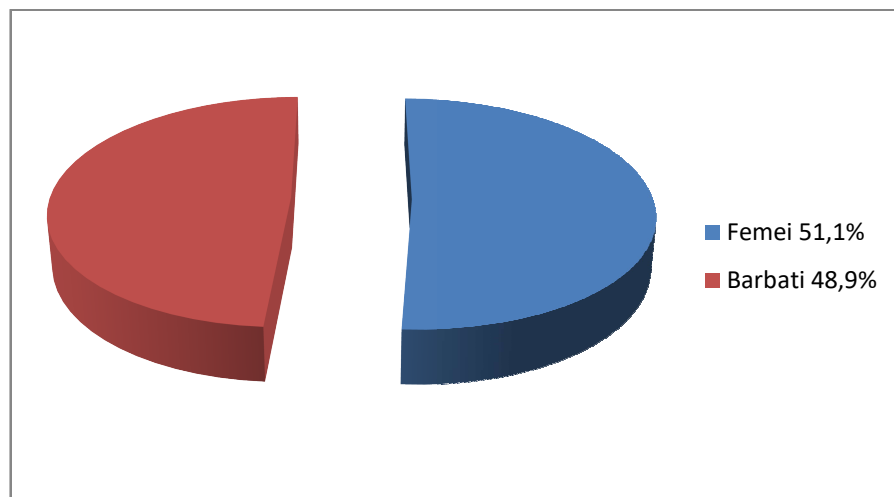
SLOBOZIA	4508	2340	2168
STALPENI	4884	2415	2469
STEFAN CEL MARE	2230	1126	1104
STOENESTI	4368	2147	2221
STOLNICI	2807	1424	1383
SUICI	2283	1155	1128
SUSENI	2941	1429	1512
TEIU	1255	621	634
TIGVENI	3411	1659	1752
TITESTI	5257	2639	2618
UDA	1759	901	858
UNGHENI	2504	1259	1245

III.8 Situația șomajului înregistrat în județul Argeș

Numărul șomerilor înregistrați la 30 septembrie 2020, potrivit Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Argeș a fost de 10070 persoane, în scădere cu 438 persoane (-4,2%) față de sfârșitul lunii august a.c. și în creștere cu 2320 persoane (+29,9%) comparativ cu luna septembrie 2019.

Structura șomerilor înregistrați pe sexe reflectă o predominare numerică a femeilor, acestea deținând o pondere de 51,1% din totalul șomerilor înregistrați.

Structura șomerilor înregistrați pe sexe la finele lunii septembrie 2020

Rata șomajului înregistrată la 30 septembrie a.c. în județul Argeș a fost de 3,9% depășind media națională (3,3%).

III. 9. Spațiul Rural

III.9.1 Caracteristicile definiției zonei rurale a județului

Agricultura constituie una din componentele principale ale economiei județului Argeș, fiind totodată una din cele mai vechi activități economice ale populației. Condițiile naturale favorabile ale județului oferă posibilitatea dezvoltării unei agriculturi complexe, care constituie o ramură importantă în economia județului participând semnificativ la realizarea produsului intern brut.

România adoptă definirea mediului rural prin componentele sale teritoriale și caracteristicile dominante. În acest context menține definiția spațiului rural utilizată în actuala perioadă de programare – comuna, ca unitate administrativ teritorială, cu satele componente. La aceasta se adaugă faptul că sistemul statistic de informații este organizat pe baza diviziunilor administrative reprezentate de comună;

Spațiul rural din România este format în prezent din suprafața administrativă a celor 2.688 de comune existente în teritoriul țării, care reunesc populația rurală a țării, conform Legii 2/1968 de organizare administrativ-teritorială. Comunele sunt formate din unu sau mai multe sate, existând în total 12.751 de sate în spațiul rural. Din punct de vedere administrativ-teritorial există 42 de județe, care reprezintă unitățile administrative de bază.

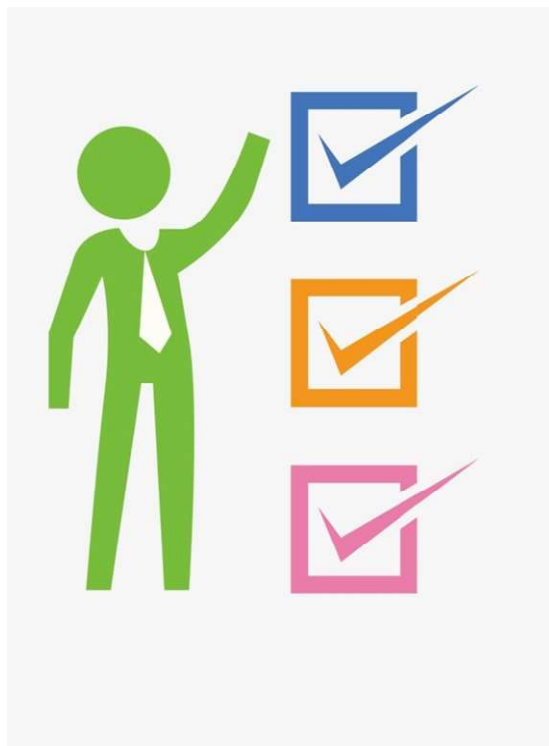
Potrivit ultimelor statistici, 45% din populația României locuiește la sate. Procentul este mai ridicat în sudul țării, acolo unde numărul celor care trăiesc în mediul rural reprezintă 58% din totalul populației.

Județul Argeș are în componența 102 localități din care 3 municipii, 4 orașe și 95 sunt în mediul rural - COMUNE cu 576 de sate componente.

III.9.2 Activități agricole

Poziția natural-geografică a județului și condițiile climaterice au permis ca succesiunea introducerii culturilor de câmp și a creșterii animalelor în practica agriculturii să se integreze și să se dezvolte intensiv.

Cele mai importante caracteristici ale activităților agricole în județul Argeș:

- diversitatea producțiilor agricole ale comunelor reprezintă caracteristica definitorie a agriculturii județului Argeș;

- exploatații agricole mici caracterizate de practicarea unei agriculturi de subzistență și diversitate în alegerea tipurilor de culturi agricole;

- surplusurile de producție sunt mici;

- resurse umane reduse datorită migrației rural – urban;

- procedura pentru comasarea terenurilor destul de anevoioasă din cauza birocrăției conduce la fărâmițarea activităților antreprenoriale în domeniul agricol;

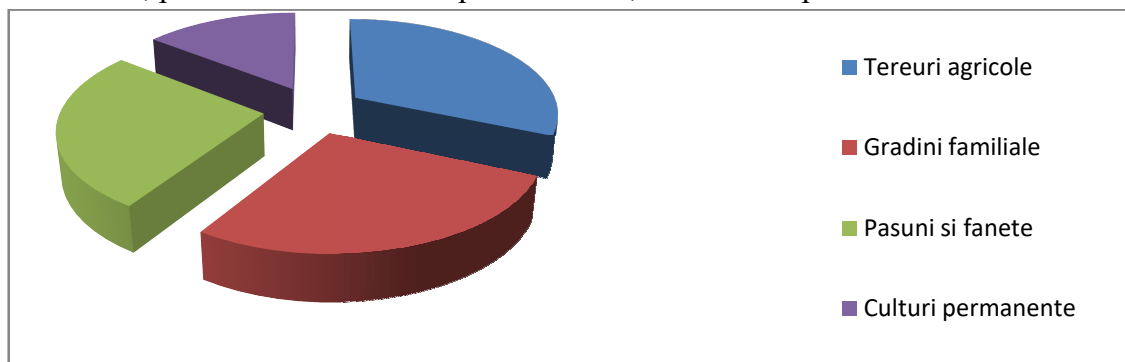
- surplusurile sunt convertite în produse necesare traiului prin intermediul piețelor agroalimentare, fiind prea mici pentru a putea fi convertite în mijloace de producție pentru a rentabiliza exploatarea agricolă;

- rentabilizarea activităților zootehnice este în

mare măsură dependentă de gradul de prelucrare pe plan local a produselor animaliere în unități industriale de capacitate mică și mijlocie.

III.9.2.1 Structura suprafeței agricole

Din ata totala agricola utilizata 103.274 Ha reprezinta terenurile arabile, 90.522 Ha sunt gradinile familiale, pasunile si fanetele ocupa 86.927 Ha, iar culturile permanente 47.340 Ha

III.9.2.2 Structura culturilor agricole

Caracterul preponderent cerealier al structurii de producție reprezintă un aspect negativ al agriculturii județene. Ponderea suprafețelor ocupate de cereale în toate zonele este ridicată, chiar dacă în unele zone acestea nu dispun de condiții agro-pedoclimatice favorabile pentru cultivare.

Anual, producția de cereale are oscilații în funcție de condițiile climatice, dar este influențată și de resursele financiare de care dispun producătorii agricoli pentru înființarea culturilor.

III.9.2.3 Creșterea animalelor

Creșterea animalelor în cadrul județului reprezintă o ramură de bază a agriculturii, această activitate deținând un procent semnificativ din valoarea totală a producției agricole din județ, având la bază o îndelungată tradiție și o importanță economică deosebită. Acesta rezidă în principal din valorificarea superioară a resurselor vegetale și a unor subproduse rezultate de pe urma industrializării. Creșterea animalelor este ocupație străveche, practică de la păstorit până la ferme moderne de creștere în stabulație.

Spre deosebire de sectorul vegetal, domeniul creșterii animalelor cunoaște o ușoară dezvoltare în ultimii patru ani, aspect vizibil în efectivele superioare de bovine, porcine, ovine, caprine și cabaline.

Această evoluție este vizibilă în special la carnea de porcine și carnea de pasăre, laptele de vacă și lână.

III.10 Fondul forestier

În ceea ce privește fondul forestier de care dispune județul Argeș, se observă că eforturile de conservare și exploatare durabilă a acestuia au avut rezultate, suprafața împădurită menținându-se constantă în ultimii patru ani.

Dotarea sectorului agricol (irigații, mecanizare, etc.)

La capitolul bază tehnico - materială, județul Argeș prezintă o dotare bună cu tractoare și mașini agricole.

Volumul total de îngrășăminte aplicate a cunoscut o creștere semnificativă în perioada de referință, cu creșteri importante observabile la îngrășămintele chimice, în timp ce la cele naturale se remarcă un regres important.

Patrimoniul cultural bogat poate constitui un punct de atracție pentru turiști (în special cei străini), dacă este exploatat în mod corespunzător. Pot fi organizate în acest sens diverse târguri ale meșterilor populari pentru prezentarea obiceiurilor și tradițiilor zonei, și nu în ultimul rând promovarea acestor tradiții la nivelul țărilor vecine. Procesul de comercializare a acestor produse ar trebuie să fie continuu și să asigure vizibilitatea constantă a culturii tradiționale a județului.

În plus, pentru a asigura perenitatea acestor tradiții și obiceiuri, sunt necesare o serie de inițiative în direcția organizării unor programe de instruire a tinerilor în practicarea meșteșugurilor tradiționale.

Capitolul IV

IV.1. PREZENTAREA LOCALITĂȚII SĂPATA – ANALIZA DIAGNOSTIC

IV.1.1 Scurt istoric

La sfârșitul secolului al XIX-lea, pe teritoriul actual al comunei funcționau, în plasa Pitești a județului Argeș, comunele Săpata de Jos și Săpata de Sus. Comuna Săpata de Jos era formată din satele Bănărești, Mărtești, Morărești și Tițiești, având în total 1133 de locuitori. În comună funcționau două biserici și o școală mixtă. Comuna Săpata de Sus avea 1081 de locuitori în satele Drăghicești, Găinușca, Lipicul și Popești; trei biserici și o școală mixtă. Anuarul Socec din 1924 consemnează cele două comune în plasa Cotmeana a aceluiași județ, comuna Săpata de Jos având 1210 locuitori în satele Bănărești, Mărtești și Săpata de Jos; iar comuna Săpata de Sus având 1948 de locuitori în satele Dealu Bradului, Drăghicești, Găinușca, Lipia, Popești și Turcești.

În 1931, cele două comune au fost pentru prima oară reunite într-o unică comună cu numele de Săpata. Ele au fost însă apoi divizate din nou. În 1950, au fost arondate raionului Pitești și apoi, temporar, raionului Vedea, ambele din regiunea Argeș. În 1968, comunele au revenit la județul Argeș, reînființat, și au fost definitiv comasate într-o singură comună.

Pana în anul 1968, când a avut loc ultima impartire administrativ - teritoriala, teritoriul comunei Sapata era format din doua localitati: Sapata de Sus, careia ii apartineau satele Lipia, Gainusa, Draghicesti, Popesti, Turcesti si Sapata de Jos, cu satele: Mărtești, Bănărești, Dealul Bradului.

Denumirea de Săpata vine de la săpăturile efectuate de români, deoarece în partea de sud a localității, aproape de hotarul cu localitatea vecină Lunca Corbului, se găsesc urmele unui Castru Roman.

Numele de Săpata nu se știe precis de unde vine. El ar proveni de la săpăturile provocate de eroziunea apelor, care au lăsat urme adânci în scoarța pământului, formându-se ravene și ogașe, care seamănă cu niște săpături făcute de oameni. Altă teorie este legată de existența castrului roman, ce se găsește pe raza comunei, despre care se spune că legiunile romane au executat săpături adânci pentru a face adăposturi, iar cea mai recentă și ultima este că locuitorii comunei Săpata, după ce au descoperit urmele castrului roman, au executat săpături pentru a scoate caramida și alte materiale pentru a fi folosite în gospodăriile lor.

Prin așezarea geografică, prin hărnicia locuitorilor, Săpata s-a ridicat mult din punct de vedere economic față de celelalte comune din jur, ce se întind pe dealurile cotmenei, astfel că în jurul anului 1820, Săpata apare ca reședință de Plasă. Probabil existența a două moșii pe teritoriul acestei comune: una a familiei Budișteanu în satul Lipia și alta a familiei Beștelei, în satul Găinușca a influențat în acea vreme ca Săpata să fie reședință de Plasă și să cuprindă comunele Morărești, Richițe, Cocu, Samara, Poiana Lacului și Păduroiu.

Cât timp s-a reținut ca reședință de plasă nu se știe. Dar evenimentele de după 1820 au contribuit ca să nu reziste prea mult. În 1850 Săpețile formau o singură comună, care se numea Săpata, mai apoi, mărindu-se numărul de locuitori și interesele lor, pentru a fi legați de moșie au apărut legile administrative.

Săpata s-a desfăcut în două : Săpata de Jos, Săpata de Sus și satele lor.

Pana in 1908 au existat trei comune: Săpata de Jos, Săpata de Sus si Dealul Bradului. Din 1908 si pana in 1927 toate reii comunele au format o singură comună cu numele de Săpata. Intre anii 1926 – 1930 sunt dezarondate în vechile denumiri, ca apoi între anii 1930 - 1932 să fie iarăși arondate.

Din 1932 si pana in 1938 - 1 decembrie sunt comune separate :Săpata de Jos cu satele Mărtești , Bănărești și Dealul Bradului și comuna Săpata de Sus cu satele Lipia ,Găinușa , Drăghicești , Popești si Turcești.

Rămân în această formă până în 1968,când,în urma aplicării legii administrative , formează comuna Săpata.

Prin măsurile luate de conducerea de partid si de stat, pentru a urbaniza localitățile rurale,s-a stabilit ca viitorul centru civic al comunei să se dezvolte pe teritoriul satelor Popești si Bănărești.Prin sistemul de modernizare aparut in proiect, comuna Săpata va fi centru civic,cu locuințe moderne,cu institutii,cu magazine,scoli,dispensar si cămine culturale,așezate pe străzi largi aliniate,dupa planuri arhitecturale, care vor face să dispară deosebirea dintre sat si oraș.

Istoricul satului Lipia.

Satul Lipia este așezat în partea de nord a comunei Săpata, vecin și legat de satul Păduroi (comuna Poiana Lacului). Este sat de clăcase, care au muncit cu mulți ani înainte de anul 1700, pe moșia Lipia ,care a aparținut, pe vremuri, unor boieri greci.

La începutul sec.XVIII-lea, moștenitori ai moșiei Lipia de pe teritoriul satului Lipia , comuna Săpata, apar boierii Budișteni.

La 1864, prin reforma agrară a domnitorului A.I.Cuza sunt împroprietăriți clăcașii de pe această moșie.

Până la 1877 și după războiul de independență, clăcașii moșiei Lipia erau așezați în pădurea seculară Lipianul, la 2 km de șosea. După reforma agrară și câștigarea independenței ,când s-a departat pericolul turcesc ,clacasii se retrag din pădure si întemeiază satul Lipia, de-a lungul raului Cotmeana. Dovada vechilor așezări omeneste din pădurea seculară Lipia, o prezintă existența bisericii Lipia, care a fost construită la începutul sec.XVIII-lea si care a intrat în ctitoria familiei Budisteanu. În jurul bisericii se aflau chilii ale calugarilor. La reforma agrară a domnitorului A.I.Cuza, biserica a fost împroprietărită cu 16 pogoane de pamant, care erau lucrate de calugari.

Această biserică este construită din lăbe de stejar, cioplită cat lungimea copacului. Are forma de navă cu streasina largă, cu turla în fața, în care se afla instalat clopotul si este învelită cu sindrila. Infatisarea exterioară seamănă mult cu ”Manastirea dintr-un lemn” din Valcea.

Nu se cunosc precis ctitorii si nici anul construcției.

În condica Manastirii Cotmeana se face mențiunea de schitul Paduroiu ca metah al Manastirii Cotmeana. Oricum, aceasta este așezată aproape de hotarul cu Paduroiu si cum în Paduroiu nu exista altă biserică mai veche cu caracteristicile acesteia, se înțelege ca este vorba de biserica Lipia.

În lucrarea sa intitulată ”Bisericele din lemn din România” Editura Meridiane din 1968, autorul Radu Crețeanu scrie la pag.8: ”Din punct de vedere istoric, cea mai interesantă este biserica din Lipia , în prezența unei pietre de mormant astfel cioplită cu inscripția slavonă din 1632...”

Aceasta biserică este redată cultului în anul 1940, în urma reparațiilor făcute de familia General Pascal, moștenitor al familiei Budisteanu.

În ea se oficiază slujbe religioase numai în sărbătorile din timpul săptămânii și numai în timpul verii, când vremea este bună, deoarece nu este drum de acces care să permită intrarea spre această biserică. Datorită acestui fapt, această, ca monument istoric, este practic nevizitată și necunoscută.

În apropierea bisericii există un stejar bătrân care a mai rămas din pădurea seculară Lipianul. Aceasta este copacul cel mai reprezentativ din comună și este declarat monument al naturii. Doar acest copac și biserică au mai rămas în prezent din vechile urme, care confirmă că aici a fost, cândva, satul Lipia.

Istoricul satului Găinușa.

Despre existența acestui sat nu se cunosc documente mai vechi de secolul XV, fiind format în același timp cu satul Lipia.

Locuitorii satului erau clacasi, unii pe moșia Budistenilor și cei mai mulți pe moșia boierului Bestelei, situată în raza de azi a acestui sat.

Se presupune că numele satului Gainusa provine de la niște păsări sălbatice care se înmulțiseră foarte mult prin desisurile pădurii.

Învățătorul pensionar Dumitru Udrescu, mare culegător de folclor al județului Argeș, spune că în jurul anului 1700, ar fi existat un oarecare Dumitru Gainusa care ar fi avut urmași pe Ene Gainusa, acesta la rândul său, pe Nicolae și Udrea Ene. Din aceștia au apărut mai târziu urmași din neamul lui Udrea, așezat pe dealul numit Udriste și neamul lui Ene, pe dealul numit Enicesti. Peste aceste neamuri de oameni Udrești și Enicesti au venit pribegind din cauza turcilor, de prin părțile Oltului, alte neamuri de oameni ca Grigore, Truta, Guta care în înțelegere cu Enicestii și Udreștii s-au așezat pe Dealul Gainusa. După îndepărtarea pericolului turcesc, urmașii acestora s-au coborât, instalându-se de-a lungul soselei, pe valea râului Cotmeana, unde este așezat satul astăzi. Se crede că Enicestii și Udreștii au acceptat așezarea celorlalte neamuri de oameni veniți dinspre Olt, pentru că aceștia din urmă să fie în calea turcilor.

Gainusenii, se crede că au fost mai înstăriți ca cei din Lipia și după reforma agrară din 1864 ei au cumpărat moșia boierului Jean Bestelei, devenind proprietari.

Istoricul satului Draghicești.

Satul Draghicești își are denumirea de la un oarecare Draghici, ai cărui urmași s-au așezat pe un deal ascuns, nu prea departe de sosea.

Urmașii lui s-au numit ai lui Draghici, apoi Draghicești. Nu se cunosc documente de când datează acest sat. Dintr-o situație statistică, un fel de recensământ al satelor din 22.09.1938, reiese că satul există răspândit pe acest deal și pe cele din jur, cum ar fi Dealul Gogului, Curături. Se spune că în timpul domniei lui Barbu Stirbei, locuitorii au început să se grupeze pe locul unde este așezat azi vatra satului.

Istoricul satului Popești.

Acest sat, așezat o parte de-a lungul soselei, iar o parte pe ulițe, pe dealurile Ciobesti, Bădicani, Dragomirești. Amintirile confirmă că satul ar fi existat în trecut pe aceste dealuri. Din porunca domnitorului Barbu Stirbei, locuitorii au coborât de pe aceste dealuri și s-au așezat unde este astăzi satul în cea mai mare parte.

Nu se cunoaste de unde poarta numele de Popești,dar se crede ca este o denumire mai noua,care dateaza de pe la sfarsitul sec.al XVIII-lea si inceputul sec.al XIX-lea,de la preotii care ar fi oficiat slujbe religioase.Un fapt semnificativ este ca o buna parte din locuitorii satului poarta numele de Popescu.

Istoricul satului Turcești.

Despre acest sat nu se gasesc documente,dar batranii povestesc ca este tot asa de vechi ca Lipia sau Gainusa si dateaza din timpul stapanirii turcesti.Se zice ca-si poarta numele de la o femeie rapita de turci,caci in acest sat,turcii infiintasera un centru unde se strangeau birurile din satele vecine.Prin istetimea sa,aceasta femeie a reusit sa scape de robia turceasca si sa ajunga din nou in sat.Satenii i-au spus turcoaica.Urmasilor ei li s-au spus turcoaicii.De aici s-a extins numele de familii”Turcu”.

Astazi ,majoritatea familiilor ce alcatuiesc acest sat poarta numele de Turcu.

Aceasta teorie este consemnata si in situatia statistica din anul 1938 de catre invatatorul Constantin J.Badescu,azi decedat.

Istoricul satului Dealul Bradului.

Acest sat,asezat in intregime pe deal,despartit de restul satelor comunei Sapata de catre Dealul Viilor si Valea Bradului.Isi poarta numele inca din anul 1500.Traditia spune ca numele vine de la Valea Bradului,care se afla in partea de est a satului.Satul a fost impartit in catune:Degerati,Pepelesti si Rosogani.Despre catunul Degerati se face mentiunea intr-un hrisov,datand din ghenarie 8 valeat 7076(1571),care relateaza:”Si-o cumparat Percul fiul sarbului de la Vladaia pe raul hotarului Degeratilor partea lui pentru 300 aspri geto”.

Un alt document scris din 1953 de logofat Ivanus,fiul Dragul,se vorbeste despre Maria de Degerati.

In 1830,actualul sat Dealul Bradului era comuna,documente existand din 1836,registre scrise cu litere chirilice.Fostul notar,Ion Vladescu,isi aminteste din datele folosite la timpul sau,ca,in acea vreme,satul nu avea case chiar asa de multe.

Valea Bajenia,care margineste satul la N-E,aminteste ca aceasta era un loc de refugiu pentru locuitorii satului,in timpul navalitorilor,care pe timpuri era acoperita cu paduri seculare.

Istoricul satului Bănărești.

Se pare ca numele satului este mai nou.Nu sunt documente care sa ateste nici denumirea noua,dar nici denumirea veche.Se crede ca denumirea satului a fost data de o familie Banari.

Istoricul satului Mârțești.

Nici pentru acest sat nu exista documente de unde-si poarta numele.Tot din amintirile batranilor,se spune ca numele satului ar veni de la un batran Dan Marta.

Satul este asezat pe partea dreapta a raului Cotmeana.In dreptul fostului castru roman,care se afla la 1km distanta pe stanga raului,pe dealul numit azi Dealul Cetatii.Spun batranii ca satul ar fi fost raspandit pe dealul din partea de vest,numit Rogoea.

Atestare documentara.

Nu se poate preciza o data fixa care sa ateste existenta comunei,insa se crede ca aceasta exista din timpul stapanirii romane.Documentele scrise nu se gasesc,dar cercetari arheologice au confirmat existenta unui castru roman.Acesta facea parte din linia de aparare a castrelor romane pe linia translutanus de la Campulung-Muscel la Turnu Magurele-varsarea Oltului in Dunare.

În anii 1930-1931 s-au făcut cercetări arheologice care au confirmat existența acestui castru roman, dar aceste cercetări au fost abandonate fără să se dea la iveală. Istoricul acestui monument ce stă și astăzi ascuns sub glie.

Castrul a fost construit din cărămidă și lemn, piatră lipsind. Pe cărămizile mari era gravată cifra V română. Acest castru a fost construit pe o colină, de unde se puteau observa și supraveghea ambele drumuri. Colina poartă numele de Dealul Cetății. Se mai poate deduce că, Săpata ar fi existat în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân, care la numai 25 km nord de Săpata a construit Mănăstirea Côtmeana. Acolo făcea popas de rugăciune, trecând spre Cozia, iar drumul de pe Valea Côtmei era cel mai scurt drum ce făcea legătura de la munte la Dunăre.

Documentele scrise despre existența comunei Săpata apar abia în timpul domniei Voievodului Mircea Ciobanul 9 aprilie 1545-1552 și 1553-1558.

„Din mila lui Dumnezeu io Mircea Voievod și domn a toată țara Ungro-Valahiei, fiul lui Mareș și preabunului Radu Voievod, da domnia mea, această poruncă sfintei și dumnezeiești mănăstiri numite Govora, unde este hramul preasfintei și binecuvântatei stăpânei noastre de Dumnezeu născătoare și pururea fecioara Maria ca să fie ocina în Nănașești la Gura Topologului, parte ei ori de câte ori se va alege și din apă și din deal și mori pentru că este cumpărată încă din zilele răposatului Voievod Călugărul și a Răposatului domniei mele Radu Voievod. Iar apoi a avut parintelui egumen Chiar Teodor cu domiciliul din Crăcești și cu Stan fiul lui Bilea din Săpata”

Numele comunei Săpata apare și în alte documente la Arhivele Statului vol. 111 (1551-1570). Actul nr. 386, pagina 344 din anul 1569 decembrie 17, în timpul domniei lui Alexandru Mircea Voievod, amintește de un oarecare Dumitru din Săpata care a scris acest act.

Despre acestea, prezentate până aici, se concluzionează că Săpata are rădăcini adânci înfipte în Istoria României, chiar satele comunei fiind formate, rând pe rând, în trecutul glorios al poporului nostru, care și-au mai schimbat numele (unele din catune disparând, fiecare din ele având istoria sa).

IV.1.2 Așezarea geografică

Amplasare

Comuna se află în sud-vestul județului, la limita cu județul Olt, pe malul râului Côtmeana. Este străbătută de șoseaua județeană DJ679, care o leagă spre nord de Poiana Lacului (unde se termină în DN67B), și spre sud de Lunca Corbului (unde se intersectează cu DN65), Stolnici, Hârșești, Bârla, mai departe în județul Olt de Tufeni, Ghimpești, Nicolae Titulescu, Văleni, Seaca, Mihăești și mai departe în județul Teleorman de Călmățui de Sus

Latitudine și longitudine. Poziționarea teritoriului în funcție de latitudine și longitudine se prezintă astfel: La Nord, 44° 43' 00" latitudine nordică, la Est

24° 45' 00" longitudine estică.

Altitudine. Datorită poziționării în cadrul câmpiei Găvanu-Burdea, localitatea are altitudini joase, tipice zonei de câmpie, respectiv de 242 m deasupra nivelului mării.

Căi de comunicații. Accesibilitatea la caile de transport reprezintă un indicator foarte important în aprecierea posibilităților de dezvoltare economico-socială a localităților rurale. Accesul direct la o infrastructură rutieră corespunzătoare asigură premisele dezvoltării unor activități economice, facilitează accesul populației la locurile de muncă și satisfacerea anumitor servicii.

IV.1.3 Suprafața

Suprafața totală a teritoriului administrativ este de 4727 ha, din care intravilanul reprezintă 12%.

Structura suprafeței comunei, pe categorii de folosință este următoarea:

NR. CRT.	FOLOSINTA TERENURILOR	Existent (ha)	Procent (%)
1.	SUPRAFATA AGRICOLA DUPA MODUL DE FOLOSINTA	3528	75%
1.1	Suprafata arabila - total	2138	
1.2	Suprafata cu livezi si pepiniere pomicole	493	
1.3	Pasuni	897	
2.	SUPRAFATA CU TERENURI NEAGRICOLE	1199	25%
2.1	Suprafata cu paduri si alte terenuri cu vegetatie	916	
2.2	Suprafata cu ape si balti	118	
2.3	Suprafata ocupata cu constructii	100	
2.4	Suprafata - cai de comunicatii si cai ferate	55	
2.5	Suprafata cu terenuri degradate si neproductive	10	
TOTAL		4811	100%

IV.1.4 Rețeaua hidrografică

Principalul curs de apă din zonă este Raul Cotmeana, cu debit permanent și cu o oarecare faună piscicolă, ceea ce indică un grad scăzut de poluare.

Raul Cotmeana, născut ca un curs intermitent în teritoriul comunei Cotmeana, județul Argeș ajunge la Sapata cu un oarecare debit permanent chiar în perioadele cele mai secetoase. Topirea bruscă a zăpezilor sau ploile abundente în cadrul marelui său bazin hidrografic produc aproape în fiecare an viituri puternice ce pot inunda întreaga luncă până sub versant. Viiturile raului sunt potențate de podurile joase existente ce nu pot prelua întreg debitul de la viituri și, mai mult, oferă suport pentru barajele formate din resturi vegetale și gunoaie.

Efectele negative ale acestor inundații sunt diminuate de durata scurtă a submersiei: în 2-3 zile viitura se retrage.

Apa freatică se găsește la adâncime mare pe câmpuri (peste 10 m), iar în luncă, ea se găsește la adâncime mică (2-3 m, local mai mică), corelată cu nivelul apei pârâului.

IV.1.5 Clima

Clima comunei Săpata este temperat continentală cu veri călduroase și cu ierni nu prea reci. Vanturile care predomina sunt crivățul care bate din E - N, în special iarna când aduce multă răceala. Uneori sulfă cu atâta intensitate că spulberă zăpada de pe ogoare, făcând să scadă umiditatea solului. Altele aduce lapovița și ninsoarea.

Austrul bate dinspre S - V în toate anotimpurile. Este un vant uscat. Iarna aduce ger, iar primăvara svanta pamantului, bate cald și topește zapada.

Baltaretul suflă dinspre sud și aduce ploi abundente toamna.

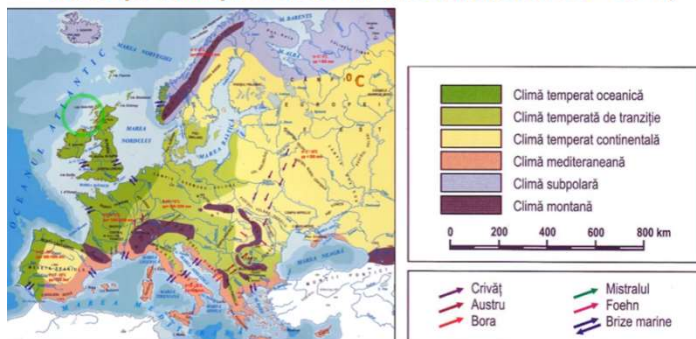
În perioada iulie-septembrie se ajunge la un deficit major de umiditate din sol, iar culturile din teritoriu necesită irigații.

În sezonul rece se produc fenomene precum ceața și chiciura, cu efecte negative asupra circulației rutiere și feroviare. Bruma este caracteristică pentru două anotimpuri - primăvara și toamna.

Temperaturile mari din sezonul cald, împreună cu lipsa precipitațiilor favorizează perioade de secetă, uneori destul de lungi, ceea ce impune nevoia irigațiilor, pentru a asigura stabilitatea recoltelor.

3.Climă temperat-continentală:

- influența maselor de aer nordice și est-continentale; rece și umed în N(500mm/an), mai cald și arid în sud (200-300 mm/an);
- veri călduroase: temp. medie lunară în sezonul cald: 20- 30 °C;
- ierni aspre : temp. medie lunară în sezonul rece: -10 - -30 °C;

IV. 1.6 Relieful

De o parte și de alta a raului Cotmeana se întind dealuri înalte, așezate în siruri succesive pe direcția N-S, despartite prin văi largi și adânci.

Pantele dealurilor prezintă înclinații peste 20 de grade, iar altele depășesc 60 de grade, în partea superioară toate se termină cu platouri netede.

Dealurile din dreapta raului Cotmeana sunt: Dealul Cotmenei, Dealul Badiciei, Coasta Lipiei, Dealul Bradului, Dealul Viilor, Dealul Ragozii, Dealul Mirghisori. Pantele sunt acoperite cu păduri de stejar și salcâmi, iar platourile fiind acoperite de culturi cu cereale și pomi fructiferi.

Pe malul stâng al raului Cotmeana sunt: Dealul Baditanilor, Dealul Dragiceștilor, Dealul Ciobestilor, Dealul Giugestilor, Dealul Stici, Dealul Mocanului și Dealul Ciresului.

IV.1.7 Flora și fauna

În zona de lunca au existat păduri întinse de stejar, carpen, frasini, salcâmi, iar de-a dreapta raului Cotmeana și-au găsit condiții optime copaci precum: plopul, salcia, arinul și rachita. Printre aceștia apar cornul, alunul, iar pe dealurile cu eroziuni excesive cresc porumbari și macesi.

Dintre animalele sălbatice menționăm: lupul, veverița, vulpea, viezurele, iar din păsări: pupaza, turturica, privighetoarea.

IV.1.8 Solurile

Solul localității se încadrează în grupa cernoziomurilor levigate, fiind prielnic agriculturii prin gradul de fertilitate, structură și porozitate. Acest tip de sol este favorabil culturii cerealelor: grâu, orz, ovăz, porumb și culturii plantelor tehnice: floarea soarelui, tutunului, inului, sfeclei, etc.

Tipul de cernoziom levigat prezintă un regim hidric mai favorabil. Deși sezonul de vară se remarcă prin deficit de umiditate, rezervele de apă din sol asigură în mare parte menținerea unei vegetații naturale de silvostepă.

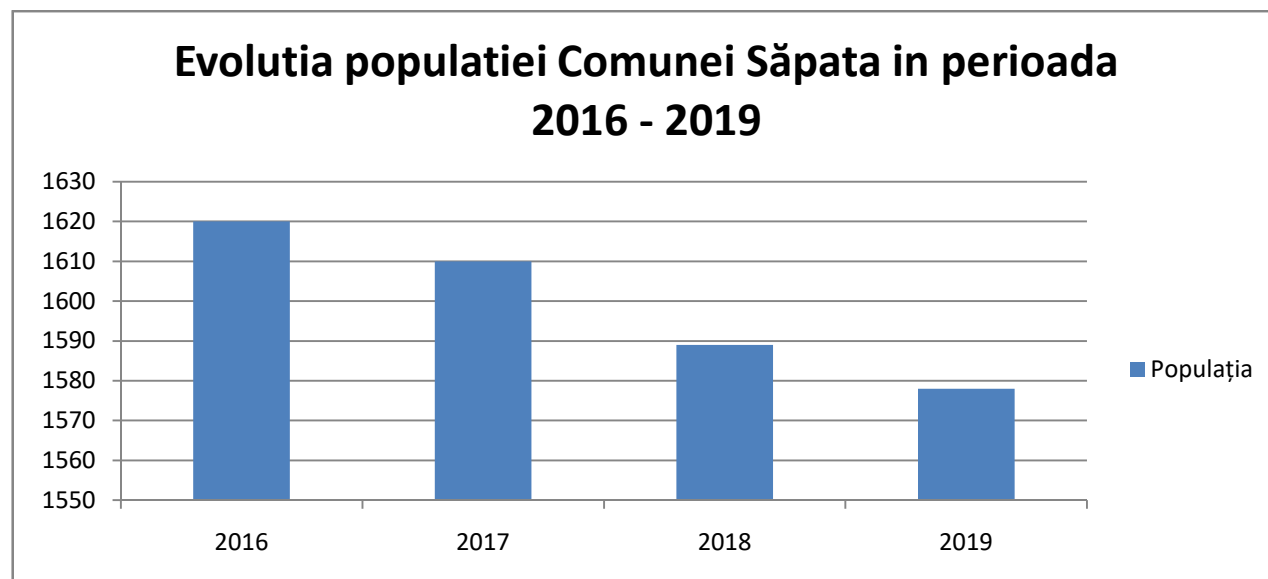
Lunca văii Burdea e acoperită cu aluviuni stratificate, care au, în general, textură mijlocie și fină. Sunt depozite stabile, dar afectate de inundarea periodică și sunt pe alocuri expuse și eroziunii laterale exercitate de pârâul Burdea.

IV.2 Resurse umane

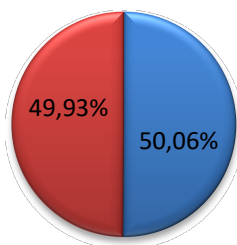
Analiza populației comunei SĂPATA în perioada 2016 – 2019 relevă un parcurs evolutiv de scădere.

Evoluția numerică a populației comunei **SĂPATA** între 2016 -2019

Anul	Populația	din care Barbați	Femei
2016	1620	811	809
2017	1610	802	808
2018	1589	797	792
2019	1578	791	787

Structura populatiei pe sexe in anul 2019

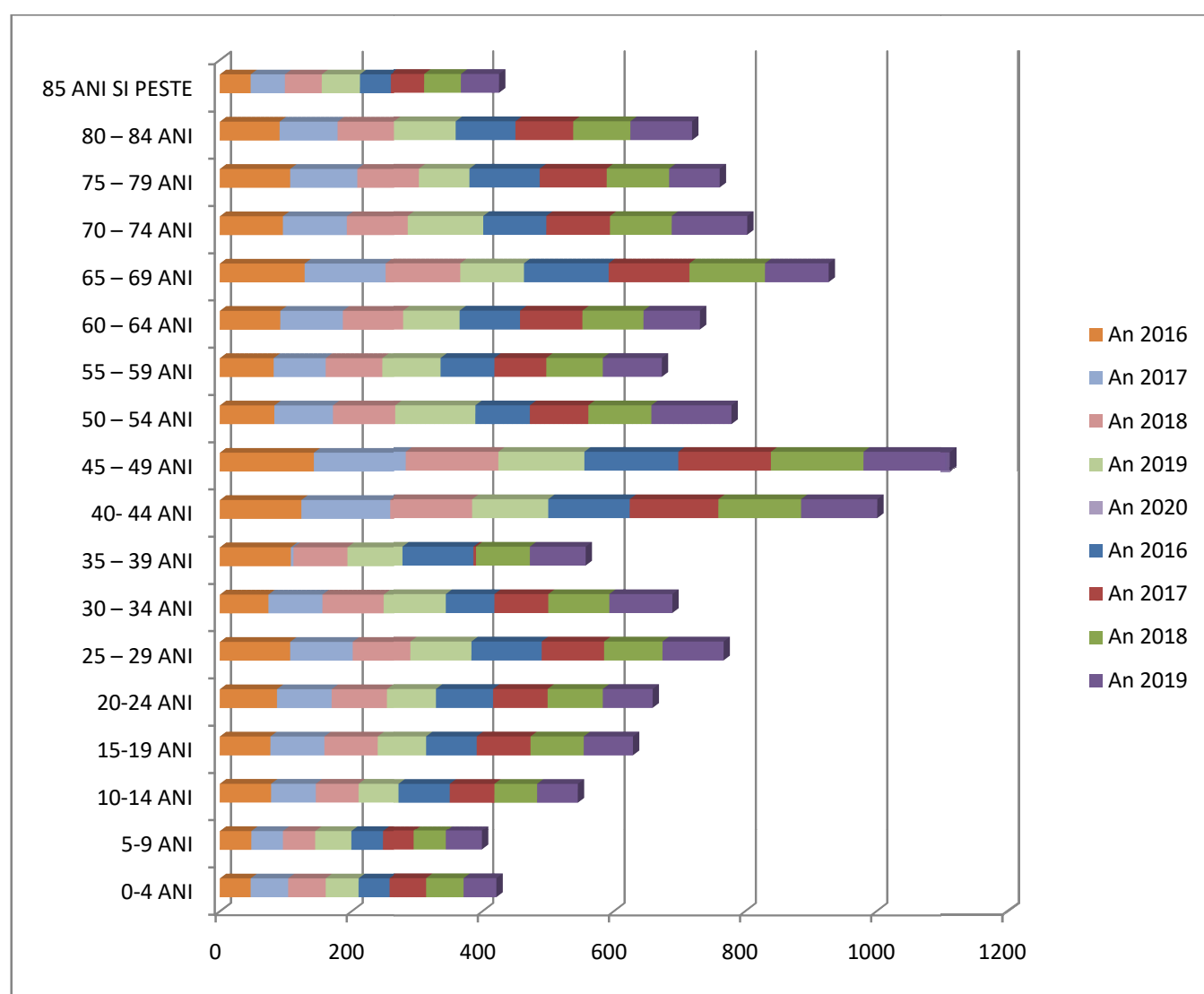

■ Barbati
■ Femei

Repartizarea pe varste a populatiei este urmatoarea:

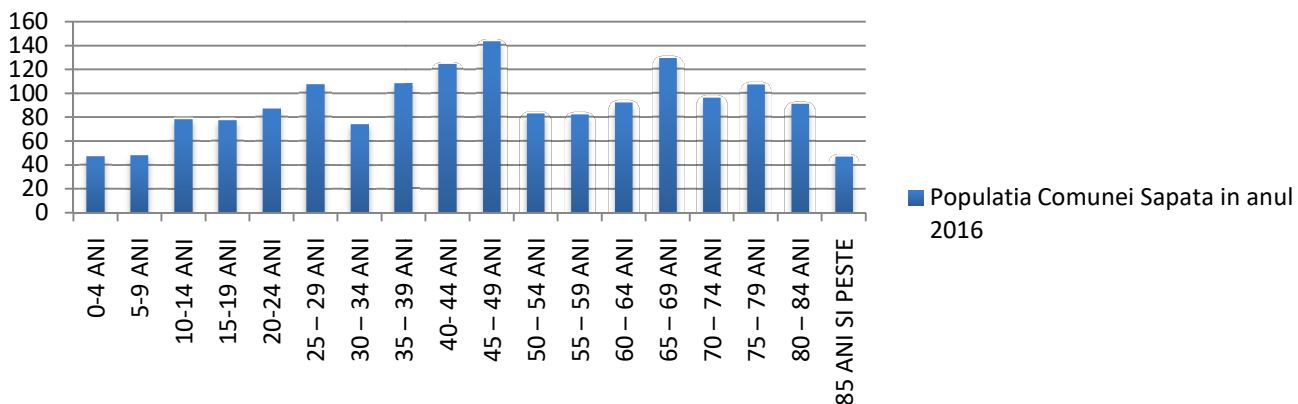
LOCALITATEA	NUMAR TOTAL PERSOANE AN 2016	NUMAR TOTAL PERSOANE AN 2017	NUMAR TOTAL PERSOANE AN 2018	NUMAR TOTAL PERSOANE AN 2019
18581 SAPATA	1620	1610	1589	1578
PE GRUPE DE VARSTA				
0-4 ANI	47	57	57	50
5-9 ANI	48	48	49	55
10-14 ANI	78	68	65	62
15-19 ANI	77	82	81	75
20-24 ANI	87	83	84	76
25 – 29 ANI	107	95	89	93
30 – 34 ANI	74	82	93	96
35 – 39 ANI	108	4	82	85
40- 44 ANI	124	135	126	116
45 – 49 ANI	143	141	141	131
50 – 54 ANI	83	89	96	122
55 – 59 ANI	82	79	86	90

60 – 64 ANI	92	95	93	86
65 – 69 ANI	129	123	115	97
70 – 74 ANI	96	97	94	115
75 – 79 ANI	107	102	95	77
80 – 84 ANI	91	88	87	94
85 ANI SI PESTE	47	52	56	58

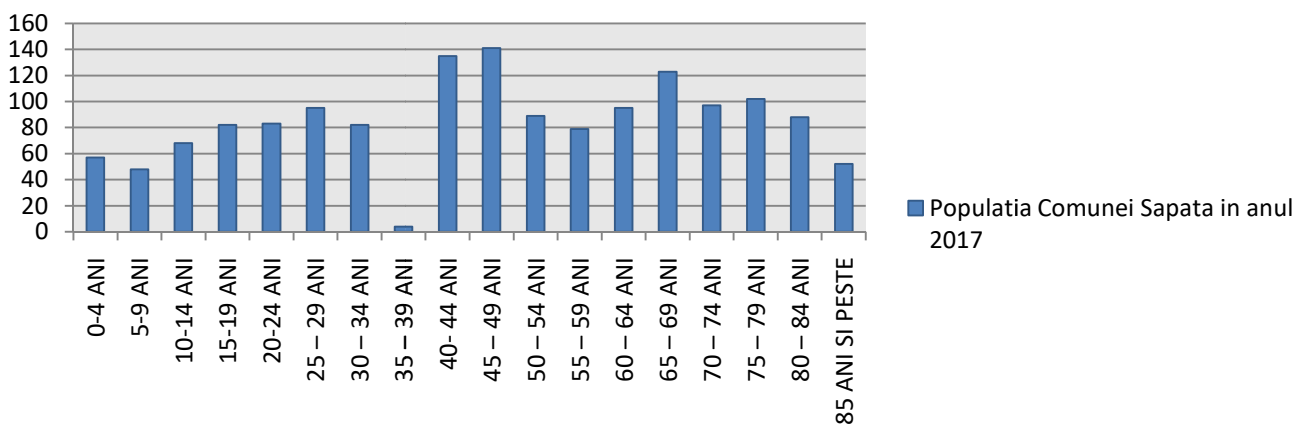

Structura populației pe grupe de vârstă în perioada 2016 – 2019

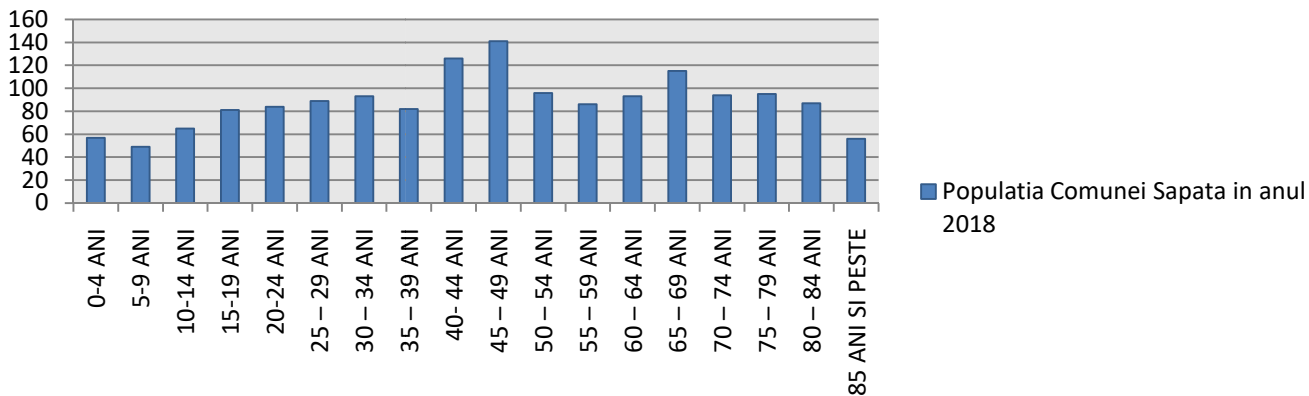
Populatia Comunei Săpata in anul 2016

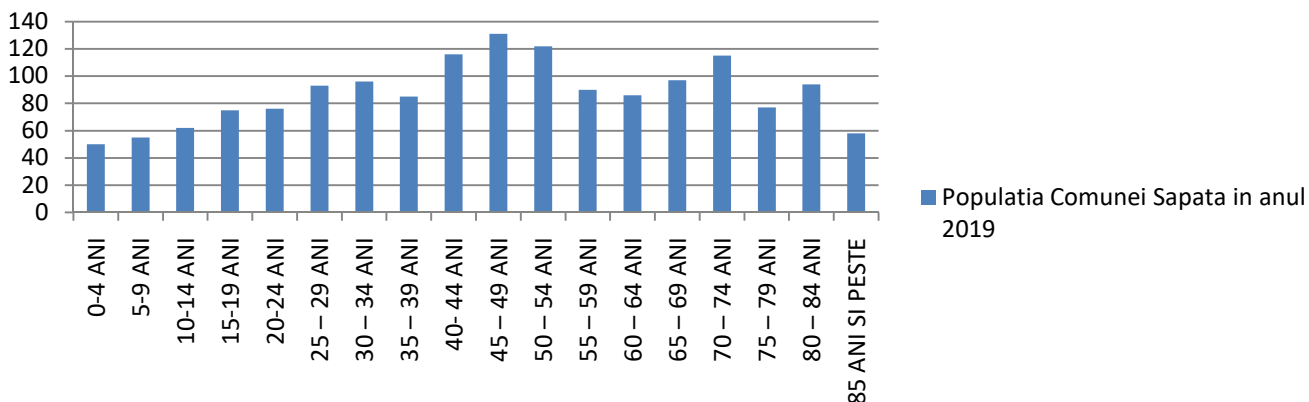
Populatia Comunei Săpata in anul 2017

Populatia Comunei Săpata in anul 2018

Populația Comunei Săpata în anul 2019

În corelație cu structura pe vârste se calculează un indicator deosebit de important, și anume raportul de dependență demografică. Acestea arată, în linii mari, presiunea exercitată de populația tineră și de populația vârstnică asupra populației în vârstă de muncă. O valoare mare a acestui raport indică probleme legate de susținerea populației dependente. Raportul de dependență demografică se calculează ca raport procentual între suma dintre numărul persoanelor cu vârstă cuprinsă între 0-14 ani și persoanele cu vârstă de peste 65 ani, pe de o parte, și populația cu vârstă cuprinsă între 15 și 64 ani, pe de altă parte, și arată câte persoane „dependente” (copii și vârstnici) revin la 100 persoane în vârstă de muncă (având între 15 și 64 ani) utilizând următoarea formulă:

$$R_{depdem} = \frac{Pop_{0-14 ani} + Pop_{65 ani și peste}}{Pop_{15-64 ani}} \cdot 100$$

Unde:

R_{depdem} – raportul total (general) de dependență demografică;

$Pop_{0-14 ani}$ – numărul populației cu vârstă cuprinsă între 0 și 14 ani;

$Pop_{65 ani și peste}$ – numărul populației cu vârstă de 65 ani și peste;

Raportul de dependență demografică al Comunei Săpata în anul 2019 a fost de 62,68 %, ceea ce înseamnă ca unui număr de 100 persoane în vârstă de muncă îi revin 62,68 persoane din grupa de vârstă 0-14 ani sau de peste 65 de ani.

Valoarea indicelui îmbătrânirii demografice în comuna Săpata a fost de 2,640,71‰ în anul 2019, ceea ce înseamnă că la 1.000 de tineri între 0-14 ani reveneau 2,640 vârstnici de peste 65 de ani.

Rata sporului natural al populației la nivelul localității (diferența dintre numărul nou născuților și numărul persoanelor decedate), pentru perioada 2008 – 2018 se menține negativă, ceea ce se poate observa din datele obținute de pe site-ul <https://arges.insse.ro/>:

LOCALITATEA SĂPATA:

PERIOADA	NUMAR PERSOANE NASCUTI VII	NUMAR PERSOANE DECEDATE	SPOR NATURAL
AN 2008	8	39	-31
AN 2009	14	32	-18
AN 2010	7	42	-35
AN 2011	9	34	-25
AN 2012	11	36	-25
AN 2013	14	36	-22
AN 2014	7	43	-36
AN 2015	9	38	-29
AN 2016	12	41	-29
AN 2017	14	31	-17
AN 2018	9	33	-24

IV. 3 Infrastructura și utilități existente

Alimentarea cu apă

Comuna Săpata beneficiază de alimentare cu apă în sistem centralizat pentru populație (satele Bănăraști, Turcești și Popești în prima fază și satele Găinușa și Lipia). Sistemul de alimentare cu apă este compus din 5 puțuri forate, 6 rezervoare de înmagazinare a apei prin intermediul căreia apa este distribuită la consumatori (existând 1030 de bransamente), printr-o rețea de apă din conducte realizate pe o lungime de 23 km.

În prezent UAT a inițiat un proiect pentru achiziție „Stație tratare apă Lipia-Găinușa,, urmând ca din bugetul anului viitor -2021-această achiziție să se realizeze.

Alimentare Cu Apa Potabila In Satele - GAINUSA & LIPIA -

Alimentare Cu Apă Potabilă / BANĂRAȘTI-TURCEȘTI-POPEȘTI

Cât despre apa din fântâni, aceasta prezintă riscul poluării cu nitriți și nitrați peste normele admise (STAS 1342-91), din cauza pesticidelor și îngrășămintelor folosite în agricultură.

Canalizarea, evacuarea și epurarea apelor uzate

Apele uzate provin din mai multe surse: ape uzate menajere, ape provenite de la agenți economici și apele pluviale.

Evacuarea apelor pluviale din zonele locuite se va face prin șanțurile de pe marginea drumurilor, care vor fi reamenajate sau prevăzute acolo unde lipsesc, astfel încât să asigure scurgerea continuă a apelor pluviale în văile învecinate. Obiectivul realist ce trebuie avut în atenție pe termen mediu și lung, având în vedere costurile pe care le presupune echiparea edilitară pentru colectarea și epurarea apelor uzate este cel privitor la identificarea surselor de finanțare pentru realizarea rețelei de canalizare și a racordurilor la gospodăriile populației.

In ceea ce privește sistemul de canalizare , pentru administrația publică rămâne la faza de idee de proiect urmand ca in perioada 2021-2027 aceasta sa se transforme într-o investiție reală .

Alimentarea cu gaze naturale

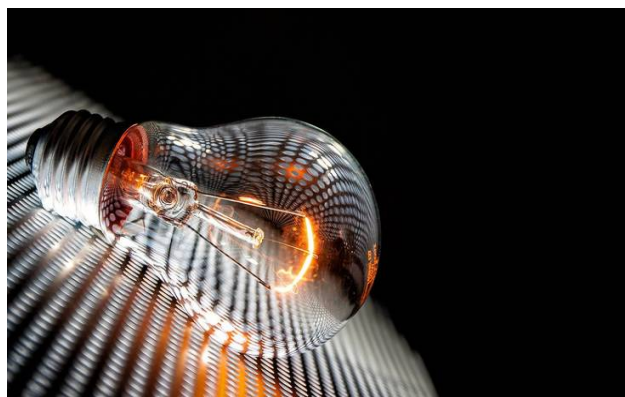
Comuna SĂPATA nu dispune de conexiune la rețeaua de distribuție a gazelor naturale. Realizarea alimentării cu gaze prin întocmirea prealabilă a unui studiu de specialitate privind condiționările tehnice și investiționale ale unui asemenea proiect se includ între obiectivele strategice pe termen mediu pentru orizontul de timp 2021-2022. Conectarea comunei la

rețeaua națională de distribuție a gazelor naturale reprezintă un deziderat pe care administrația locală îl va susține în mod direct și indirect permanent și a cărui realizare poate fi facilitată de crearea parteneriatelor locale menționate ca obiectiv strategic viitor.

Energia electrică

Extinderea și modernizarea rețelei de distribuție de joasă tensiune în localitate (având în vedere că uneori se înregistrează căderi sub normele admise) este un obiectiv pe care administrația îl poate prevedea în acord cu societatea de profil și sursele de finanțare disponibile.

În contextul unei crize energetice potențiale și în corelație cu politica regională

și națională privind asigurarea surselor de energie electrică și termică, Comuna SĂPATA are în implementare investiția Modernizare rețea iluminat public.

IV.4 Învățământ, sănătate, sport și cultură

Învățământ

În Comuna Săpata, activitatea educațională asigură școlarizarea în cadrul a 2 școli: Școala Gimnazială Dumitru Udrescu – Săpata sat Bănărești, în care învață un număr de 60 de elevi și Școala Primară Alexandru A Guță din satul Găinușa, unde învață 31 de elevi.

Sănătate

În ceea ce privește serviciile medicale, în Comuna Săpata funcționează un Cabinet Medical Individual și o Farmacie.

Consiliul Local Săpata va contribui la asigurarea tuturor condițiilor de desfășurare a activității corespunzătoare a unităților sanitare și a actului medical.

În acest sens, Consiliul Local Săpata va avea în vedere ca obiectiv, alocarea sumelor necesare pentru cheltuielile de întreținere și gospodărire, reparații, consolidare, extindere și modernizare a spațiilor medicale, în limita creditelor bugetare aprobate cu această destinație în bugetul local.

Cele mai apropiate spitale sunt cele din Orasul Pitești, care asigură asistență medicală atât pentru județul Argeș, cât și pentru județele limitrofe: Olt, Teleorman și Dâmbovița.

Reformele din domeniul sanitar au produs modificări în structura organizatorică a acestui sistem și la nivelul comunei SĂPATA, dispensarul medical care a asigurat asistența primară transformându-se în cabinet medical individual. Rețeaua publică a comunei cuprinde 1 cabinet medical individual și 1 farmacie umană.

Sarcina administrației locale va fi de a susține menținerea și dezvoltarea serviciilor medicale locale prin politica privind personalul medical, stabilirea în comună a acestuia, parteneriate cu instituțiile medico-sanitare pentru informarea populației, protecția sănătății copiilor și vârstnicilor, etc.

Deși serviciile medicale descentralizate și privatizate exonerează în mare parte consiliul local de atribuții în acest sens, totuși, strategia de dezvoltare locală a unei comunități nu se poate face în afara integrării și implicării sistemului de sănătate.

Sport

În comuna Săpata există o bază sportivă cu teren de sport și teren de sport cu iarbă naturală.

Cultura

În comună există un Cămin cultural și o bibliotecă comunală. Biblioteca funcționează în cadrul Școlii duminică din satul Udrescu din satul Bănăraști.

Căminul Cultural este realizat cu fonduri europene prin PNDR, submăsura 7.6. și prevede investiții de renovare, modernizare și dotare a așezământului cultural situat în satul Bănăraști, Comuna Săpata, Județul Argeș.

Anual în comuna Săpata se desfășoară tabără de pictură.

Școala Gimnazială „Dumitru Udrescu” Săpata, Județul Argeș, în colaborare cu Primăria Săpata și Biblioteca Comunală și Biserica, organizează ATELIERE DE PICTURĂ PE STICLĂ. Cele mai multe dintre picturile realizate de către copii sunt donate, în anul 2015 au fost donate Spitalului din Câmpulung Muscel. Se pictează și icoane pe lemn, care de asemenea sunt donate parte dintre ele.

Comuna SĂPATA intenționează să depună un proiect cu finanțare AFM (Administrația Fondului pentru Mediu), care vizează creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice.

Așa cum se arată în Strategia Națională pentru Patrimoniul Cultural, patrimoniul este un factor important pentru păstrarea identității valorilor culturale și naționale, de dezvoltare durabilă, coeziune și incluziune socială”. Conform aceleiași strategii, patrimoniul cultural se împarte în patrimoniu imobil, reprezentat de patrimoniu construit (monumente arheologice și arhitecturale), patrimoniu cultural mobil (muzee, arhive și colecții) și patrimoniu imaterial (toate acele aspecte culturale diferite ale vieții moștenite din trecut, care definesc modul de viață al diferitelor societăți).

Patrimoniu cultural imobil (patrimoniu construit)

Conform aceleiași strategii, „patrimoniul cultural imobil constituie cea mai valoroasă componentă a patrimoniului cultural, atât în ceea ce privește valoarea materială directă, cât și în raport cu posibilitatea de inserție a unor componente extraculturale (pg 16). Patrimoniul cultural imobil este reprezentat de monumentele istorice care, potrivit legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice sunt monumentele, ansamblurile și siturile istorice (așa cum fiecare dintre aceste categorii este definită în lege), clasate în două grupe: grupa A (monumente istorice de valoare națională și universală) și grupa B (monumente reprezentative pentru patrimoniul cultural local).

Patrimoniul arhitectural și cultural

Așa cum se arată în Strategia Națională pentru Patrimoniul Cultural, patrimoniul este un factor important pentru păstrarea identității valorilor culturale și naționale, de dezvoltare durabilă, coeziune și incluziune socială”. Conform aceleiași strategii, patrimoniul cultural se împarte în patrimoniu imobil, reprezentat de patrimoniu construit (monumente arheologice și arhitecturale), patrimoniu cultural mobil (muzee, arhive și colecții) și patrimoniu imaterial (toate acele aspecte culturale diferite ale vieții moștenite din trecut, care definesc modul de viață al diferitelor societăți).

Patrimoniu cultural imobil (patrimoniu construit)

Conform aceleiași strategii, „patrimoniul cultural imobil constituie cea mai valoroasă componentă a patrimoniului cultural, atât în ceea ce privește valoarea materială directă, cât și în raport cu posibilitatea de inserție a unor componente extraculturale (pg 16). Patrimoniul cultural imobil este reprezentat de monumentele istorice care, potrivit legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice sunt monumentele, ansamblurile și siturile istorice (așa cum fiecare dintre aceste categorii este definită în lege), clasate în două grupe: grupa A (monumente istorice de valoare națională și universală) și grupa B (monumente reprezentative pentru patrimoniul cultural local).

În Comuna Săpata se regăsesc 8 monumente istorice, dintre care 7 de categoria A (de importanță națională și universală) și 1 de categoria B (de importanță locală)¹ după cum urmează:

Lista monumentelor istorice din Comuna Săpata

Conform Listei Monumentelor istorice aprobată prin Ordinul nr. 2314/8 iulie 2004 al Ministrului Culturii și Cultelor

Nr. Crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
1.	AG-I-s-A-13376 (Cod RAN: Jos 18581.01)	Situl arheologic de la Săpata de Jos	sat SĂPATA, comuna SĂPATA	"Limes Transalutanus" pe dealul aflat între râurile Cotmeana și Cetățuia, între Bumbuieni și Săpata de Jos	
2.	AG-I-m-A-13376.01 (Cod RAN: 18581.01.02)	Castru	sat SĂPATA, comuna SĂPATA	"Limes Transalutanus" peromană, sec. II dealul aflat între râurile Cotmeana și Cetățuia, între Bumbuieni și Săpata de Jos	Epoca romană, sec. II - III p. Chr.
3.	AG-I-m-A-13376.02 (Cod RAN: 18581.01.04)	Canabae	sat SĂPATA, comuna SĂPATA	"Limes Transalutanus" peromană, sec. II dealul aflat între râurile Cotmeana și Cetățuia, între Bumbuieni și Săpata de Jos	Epoca romană, sec. II - III p. Chr.

4.	AG-I-m-A-13376.03 (Cod RAN: 18581.01.03)	Terme	sat SĂPATA, comuna SĂPATA	"Limes Transalutanus" perdealul aflat între râurile Cotmeana și Cetățuia, între Bumbuieni și Săpata de Jos	Epoca romană, sec. II - III p. Chr.
5.	AG-I-m-A-13376.04 (Cod RAN: 18581.01.01)	Castru de pământ	sat SĂPATA, comuna SĂPATA	"Limes Transalutanus" perdealul aflat între râurile Cotmeana și Cetățuia, între Bumbuieni și Săpata de Jos	Epoca romană, sec. II p. Chr.
6.	AG-I-m-A-13376.05 (Cod RAN: 18581.01.05)	Sectorul Limesului Transalutan	sat SAPATA, comuna SAPATA	"Limes Transalutanus" perdealul aflat între râurile Cotmeana și Cetățuia, între Bumbuieni și Săpata de Jos	Epoca romană, sec. II - III p. Chr.
7.	AG-II-m-A-13722	Biserica de lemn	sat LIPIA; comuna SĂPATA	Lunca Lipiei	înc. sec. XVIII
8.	AG-II-m-B-13688	Biserica "Sf. Nicolae"	sat GĂINUȘA; comuna SĂPATA		1802

¹ Conform listei monumentelor istorice întocmită în 2004 de către Institutul Național al Monumentelor Istorice, disponibilă la <http://www.inmi.ro/lista.html>.

Comparativ cu alte localități și zone din județ, teritoriul este destul de sărac în monumente istorice, astfel încât localitatea nu este listată de către Legea 5/2000, privind aprobarea planului de amenajarea a teritoriului național, printre unitățile administrativ teritoriale, cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit, cu valoare culturală de interes național

În ceea ce privește arhitectura populară, predominantă în teritoriu este arhitectura de câmpie, reprezentată de casa joasă cu prispă la care abundă ornamentația în tencuială colorată, reprezentată de elemente florale și geometrice, arcaturi, profile. De asemenea, este foarte prezent traforul care se aplică la pălămișoarele prispelor sau la frontoanele foișoarelor. Un element de asemenea specific zonei de câmpie este

multiplicarea foișoarelor: unul pe fațada principală, altul pe fațada laterală sau chiar posterioară. Curțile erau de obicei împrejmuite cu un gard de nuiele împletite, peste care se aplica de obicei un strat gros de lut amestecat cu paie.

Patrimoniu cultural imaterial cuprinde ansamblul de practici, reprezentări, expresii, cunoștințe, abilități, pe care comunitățile, grupurile și indivizii le recunosc ca făcând parte din moștenirea lor culturală, transmisă din generație în generație și recreată în permanență. Patrimoniul cultural imaterial se regăsește în special în următoarele domenii: tradiții și expresii orale, artele spectacolului, practici sociale, ritualuri și evenimente festive, cunoștințe și practici legate de natură și univers, artizanatul tradițional ș.a.

Obiceiurile și tradițiile locale

Principalele obiceiuri și tradiții locale sunt sintetizate în tabelul de mai jos

Obicei/ Tradiție	Descrierea
Colindețele	Începând cu noaptea de 23 spre 24 Decembrie, de la miezul nopții și până la revărsatul zorilor, ulițele satelor răsună de glasul micilor colindători, care merg din casă-n casă și strigă la ferestre luminate. Cu acest prilej, gazda le împarte colindețe: covrigi, nuci, mere, colăcei.
Sorcova, Steaua, Plugușorul	Sunt obiceiuri specifice sărbătorilor de iarnă, când copiii se duc cu sorcova, steaua și plugușorul, iar gospodarii comunei le dau bani și dulciuri în schimbul urărilor de an nou.
Iordanul	Cu ocazia Sf Ioan, pentru cei care poartă acest nume, se cântă, se urează și respectivul sărbătorit îi plătește.
Spălatul Picioarelor	În prima zi de luni după Duminica Mare, femeia cea mai vârstnică dintr-un grup de familii scoate la poartă un vas cu apă încălzită, un săpun și lâna tunsă de pe un berbec alb, toate așezate pe pelin verde. Bătrâna începea apoi să spele picioarele tuturor persoanelor, cu excepția femeilor măritate. După ritual se servea masa unde se împăcau pricinile ivite de-a lungul anului.

Sursa: Primaria Sapata

Asistență socială

Asistența socială presupune un ansamblu complex de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență pentru prezervarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale, pentru promovarea incluziunii sociale și în scopul creșterii calității vieții.

Pe plan local, rezultatele activității în domeniul asistenței sociale sunt bune, urmărindu-se cu prioritate ca toate cazurile să fie rezolvate la nivelul primăriei unde serviciul de specialitate este asigurat de un funcționar public cu studii de specialitate.

Asigurarea liniștii publice

La nivelul comunei SĂPATA, ordinea și liniștea publică sunt asigurate prin activitățile desfășurate de Postul local de Poliție.

De menționat că vulnerabilitatea comunei sub aspectul ordinii și liniștii publice vine din caracteristicile poziționale și morfostructura satelor, cu multiple căi de acces.

Supravegherea circulației rutiere este asigurată tot de Postul local de Poliție și completat de existența sistemului de supraveghere video realizat parțial la nivelul localității, investiție ce va fi finalizată în anul 2021.

IV.5 Transport

Comuna este strabatuta de:

- Drumul Judetean DJ679: Păduroi din Deal - Lipia - Popești - Lunca Corbului - Pădureți - Ciești - Fâlfani - Cotmeana - Malu - Bârla - Limita Jud. Olt;
- Drumuri comunale: DC 153 - sat Martesti, DC 57 - sat Banaresti, DC 45 - sat Banaresti , DC 36 - sat Banaresti , DC10 - sat Banaresti, DC 91 sat Turcesti, DC 851 - sat Turcesti , DC 769 - sat Popesti, DC 899 - de la Primaria Sapata la albia raului Cotmeana, DC 1769 - Continuarea drumului 899, DC 765 - sat Popesti, DC437 - sat Draghicesi, DC 437 - sat Draghicesi - Comuna Poiana Lacului, DC 395, DC 1012 - sat Gainusa - Dealul Bradului, DC 50 - de la Troita punctul „Retea” la hotarul cu Comuna Vedea, sat Badicea, DC 1679 - De la Ionescu N. Stan - la drumul comunal nr.10;
- Legatura cu DN 65 (Pitești - Slatina) care se afla la 4 km se face prin intermediul DJ 679.
- Legatura cu DN 67 B (Pitești - Dragasani) se face prin intermediul DJ 678 care se afla la 2 km.

Calitatea infrastructurii de transport este un domeniu deficitar la nivel național, iar reabilitarea și întreținerea drumurilor va fi permanent un obiectiv strategic, de care va depinde reușita altor proiecte. Este de înțeles că între obiectivele strategice ale administrației locale se includ pentru următoarea decadă următoarele:

- reabilitarea drumurilor locale, prin asfaltare sau pietruire, îmbunătățirea elementelor geometrice ale drumurilor, asigurarea fluidității traficului;

- modernizarea etapizată a străzilor interioare;

- amenajarea de șanțuri și rigole pe marginea drumurilor pentru colectarea apelor pluviale din zonele de locuit;

- reabilitarea podețelor care necesită intervenție;

Funcție de susținerea financiară și de noile orientări în domeniu prioritățile propuse pot fi substituite sau amânate, corelându-se cu celelalte programe de investiții.

La nivelul străzilor principale din comună se impune ca obiectiv local și adoptarea unui nomenclator de străzi prin atribuirea de nume conform sistemului de reglementări.

Anual în localitatea SĂPATA se derulează două campanii de pietruire a drumurilor, primăvara și toamna cu bani din bugetul local.

Modernizarea drumurilor comunale, construirea de alei pietonale în comuna, modernizarea sistemului rutier și amenajarea stațiilor de autobuze , poduri, podețe sau punți pietonale fac parte din proiectele prioritare ale comunei Săpata în perioada 2021-2027.

În prezent în comuna Săpata s-a finalizat asfaltarea a două tronsoane de drumuri locale, în lungime de 5 km, cu fonduri guvernamentale prin PNDL 2. Au fost modernizate DC 153 în satul Mârțești și satul Bănărești, iar pe lângă asfalt au fost amenajate șanțuri și podețe de-a lungul celor două drumuri .Planurile autorităților pentru modernizarea infrastructurii continuă cu realizarea studiului de fezabilitate pentru asfaltarea a 12 km de drumuri locale în satele Dealu Bradului, Găinușa, Popești, Bănărești și Mârțești.Proiectul pentru asfaltarea drumului Găinușa-Dealul Bradului a fost inclus pe lista sinteză a C.N.I.(Companiei Naționale de Investiții),cu o lungime de 6 km ce asigură legătura între cele două sate.

IV.6 Întreprinderi

În cadrul comunei Săpata, funcționează următoarele societăți:

- SC GEOMIH AGROFAM SRL;
- FLUX AMBIENT CONCEPT SRL;
- ULTIMUL DRUM PITESTI SRL;
- VIO INOX SERVICES SRL;
- SC SORI SABATINO SRL;
- SC RALYE SRL;
- SC FLORINEL SRL;
- SC PATI PANIFCOSEM ALEX L SRL;
- CARTERAS LECIS SRL;
- ANDRAION MAGAZIN SRL;
- SC FILMAR SRL;
- SC GOODWILL TRADING SRL;
- ARTICOLE UZ CASNIC CA-MA SRL;
- DENAMOB CONSTRUCT SRL;
- SC MOARA CU NOROC SRL;
- SIMI AGRO PREST SRL;
- SC CRINA EXCEPT COM SRL;
- SC MERIDIAN DIVERS 2006 SRL;
- SC FERESTEAN HOLDING SRL;
- MAX SI ARI ANIMALCOMP SRL;
- SC VIC TRANS SPEDITION SRL;
- SC BETO CONSTRUCT AG SA;
- DARIA ACTIV SPEDITION SRL;
- DOCTOR UDRISTE MIHAI SRL;
- SC ALEXCONSTRUCT SRL;
- KLD SPEDITION PARTERENER SRL;
- INAD SPEDITION LKW SRL;
- JMR SPEDITION PARTENER SRL;
- MADALINA TEAM INVEST SRL;
- MIRALECS RESTRUTTURAZIONI SRL;
- LUKDAV AGRO CONCEPT SRL;
- NED FRESH MEAT TRADING SRL;
- SC ASG CAR PARTS SRL;
- SC ROLOPLAST TEHNOCONSTRUCT SRL;
- SC NASTASE CON-DIV-INSTAL SRL;
- SC NED ELITRANS LOGISTIC SRL;
- IONUT&IULIAN SPEDITION SRL;
- ANDREILEON INVEST SRL;
- ONLY BUSINESS AG SRL;
- MIR ALEX RENOVARI SRL;
- ESCU NEW CONCEPT SRL-D;
- CLASSIC TERM DESIGN SRL;
- FARMACIA MEDICA SRL;
- VLAD AUTO CONCEPT SRL;
- AGRO SERA GIV SRL;
- SC AGRO SERA GIA SRL;
- AVEMAR TRANS LOGISTIC SRL;
- ALESOF PRO CONCEPT SRL.

Capitolul V

Analiza SWOT - comuna SĂPATA

Analiza SWOT este instrumentul cel mai renumit pentru verificarea și analiza poziției strategice de ansamblu a afacerii și a mediului său. Scopul cheie al acesteia este de a identifica strategiile care vor crea un model specific de dezvoltare, care va alinia cel mai bine resursele și capacitățile la cerințele din comunitate. Cu alte cuvinte, aceasta este fundamentală pentru evaluarea potențialului intern și a limitelor, oportunităților și amenințărilor posibile din mediul extern.

Această analiză este esențială deoarece aduce o contribuție importantă asupra identificării măsurilor ulterioare în procesul de planificare în vederea atingerii obiectivelor strategiei de dezvoltare locală.

Analiza SWOT grupează informațiile în două categorii principale:

Factori interni – punctele tari și punctele slabe

Factori externi - oportunități și amenințări provenite din mediul extern

Punctele tari și punctele slabe sunt elemente interne asupra cărora există un control direct, în timp ce oportunitățile și amenințările vin din mediul exterior și pot influența pozitiv sau negativ activitatea aparatului administrativ.

Acest instrument reflectă o imagine de ansamblu astfel încât punctele tari și oportunitățile să poată fi valorificate pe de o parte și pe de altă parte punctele slabe și amenințările să poată fi diminuate sau chiar eliminate.

CADRUL NATURAL	
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
• Relief mixt (câmpie și deal) cu întinderi mari de teren, pretabile pentru cultura mare și pomi fructiferi. • Climat temperat • Zonă cu risc seismic moderată—clasa VII • Risc moderat la inundații • Apropierea față de orașul Pitești , fapt ce favorizează dezvoltarea economică • Cadrul natural relativ variat. • Derularea acțiunii de cadastrare sistematică (cadastru general al localității)	• Slaba promovare a resurselor naturale și a avantajelor oferite investitorilor români și străini; • Fenomene meteorologice deosebite, cauzate de modificările climatice; • In localitate nu este identificată nici o arie protejată de tip avifaunistic sau sit comunitar care sa facă parte din Rețeaua Natura 2000. • Lipsa PUG
 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Accesarea de fonduri de investiții numeroase pentru dezvoltarea teritoriului, datorită faptului că zona este cuprinsă în Grupul de Acțiune Locală GAL Ținutul Verde • Posibilitatea accesării fondurilor structurale și de coeziune în perioada 2021-2027 în scopul protejării mediului și al cadrului natural • Existența în interiorul intravilanului a unor terenuri propice pentru mărirea fondului de locuit sau clădiri sociale; • Accesarea fondurilor europene pentru dezvoltarea agriculturii	• Devin mai frecvente și mai intense condițiile meteorologice extreme care conduc la riscuri de genul inundațiilor și a secetei • Degradarea albiilor pâraielor, alunecări de teren; • Despăduriri, utilizarea nejudicioasă a fondului forestier și a pășunilor • Degradarea mediului natural datorită iresponsabilității populației și al gradului redus de colectare / valorificare al deșeurilor

DEMOGRAFIE-RESURSE UMANE**PUNCTE TARI****PUNCTE SLABE**

• Forța de muncă disponibilă • Infracționalitate în scădere • Repartiție echilibrată între sexe • Sold migratoriu pozitiv în ultimii ani, dar în scădere (mai multe persoane care se stabilesc cu domiciliul în teritoriu decât cele care pleacă cu domiciliul din teritoriu)-duce la echilibrarea numărului populației. • Majoritatea populației se ocupă cu agricultura. • Sunt organizate evenimente culturale cu specific local. • Anual se organizează tabără de pictură pe sticlă. • Există echipa de fotbal și se organizează activități sportive anual. • Se organizează târguri / bălciuri cu ocazia diverselor sărbători . • Există bibliotecă în cadrul Școlii cu peste 10.000 volume de cărți . • Gradul de promovabilitate de la școala generală la liceu este relativ mare.	• Migrarea forței de muncă • Scăderea natalității • Fenomen de depopulare accentuat • Îmbătrânirea populației • Spor natural negativ • Reducerea numărului anual de căsătorii • Tinerii nu mai sunt interesați să lucreze în domeniul agriculturii • Foarte mulți tineri migrează în alte țări pentru cautarea unui loc de muncă • Cadre didactice navetiste • Dotare insuficientă a școlilor cu tehnologie de ultimă generație • Lipsa utilitatilor (parțial apă, canal, gaze) • Lipsa cluburilor copiilor cu activități extrascolare • Lipsa centrelor de zi pentru persoane defavorizate. • Venituri scăzute ale populației care duc la abandonul școlii (liceu și facultate) de către copii din astfel de familii cu venituri reduse

 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Creșterea rolului administrațiilor locale în procesul educațional; • Descentralizarea sistemului medical-sistemul coplății; • Dezvoltarea infrastructurii rutiere și a utilităților tehnico-edilitare pentru creșterea calității vieții; • Îmbunătățirea serviciilor publice pentru reducerea disparităților între mediul urban și rural; • Atragerea investitorilor și / sau promovarea antreprenoriatului rural; • Diversificarea activităților economice rurale; • Facilitarea și favorizarea înființării și dezvoltării de societăți comerciale de către tineri; • Existența programelor de finanțare din fonduri structurale privind dezvoltarea capacității umane.	• Reducerea numărului locurilor de muncă și creșterea somajului; • Recesiune economică; • Crize generate de epidemii sau pandemii; • Pierderea tradițiilor și a valorilor culturale; • Abandonul școlar în condițiile înrăutățirii nivelului de trai și a creșterii excluziunii sociale; • Creșterea raportului de dependență a vârstnicilor față de fondurile sociale; • Ponderea populației inactive este în creștere, generalizată la nivel național și regional (pensionări, dificultăți de angajare pentru tineri); • Declinul demografic preconizat pentru Regiunea Sud-Muntenia până în 2050 și eventualele consecințe negative la nivel local.
INFRASTRUCTURĂ	
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
• Rețea de alimentare cu apă parțial în localitate; • Rețea de telefonie fixă și mobilă cu acoperire pe întreg teritoriul comunei; • Conexiune la internet care acoperă aproape tot teritoriul UAT; • Bibliotecă comună ; • Camin cultural in curs de modernizare cu fonduri europene ; • Baza sportivă și teren de sport; • Iluminat public modernizat; • Cadastru general al localitatii în desfășurare; • Proiect privind modernizarea infrastructurii rutiere din comună; • Întocmire documentații tehnice privind înființarea sistemului de canalizare; • Sistem de supraveghere video.	• Lipsa sistemului de canalizare; • Lipsa pistelor de biciclete special amenajate; • Existența drumurilor comunale clasificate si neclasificate si a celor agricole neamenajate total; • Poduri și podețe a căror structură necesită reabilitare; • Lipsa trotuarelor în unele zone; • Infrastructură verde insuficient dezvoltată • Existența unor spații publice degradate și neutilizate; • Lipsa rețelei de gaz; • Lipsa sistemelor alternative de producere a energiei electrice(energie verde); • Lipsa fondurilor pentru impaduriri; • Lipsa unui cabinet veterinar.

 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Accesarea programelor europene pentru asfaltarea drumurilor din comună; • Accesarea programelor europene pentru înființarea si /sau extinderea rețelei de canalizare și apă potabilă - Existența Programului Operațional Regional, prin care se dezvoltă infrastructura, crescând astfel gradul de accesibilizare și atractivitatea teritoriului; • Existența unor programe guvernamentale în vederea dezvoltării infrastructurii; • Existența Master Planului pentru Sectorul Apă și Apă Uzată la nivel de județ; • Existența Asociațiilor de Dezvoltare Intracomunitare; • Posibilitatea realizării de parteneriate public- private în vederea dezvoltării infrastructurii din comună; • Accesarea fondurilor nerambursabile prin Gal Tinutul Verde , localitatea fiind parteneră; • Accesarea fondurilor nationale si sau europene pentru introducerea rețelei de gaz.	• Calamități naturale–pericol de inundații, care pot degrada infrastructura; • Schimbările climatice reprezintă o amenințare pentru cadrul natural: temperaturile cresc,tiparele precipitațiilor se schimbă fapt ce contribuie la distrugerea infrastructurii; • Costul ridicat al documentațiilor preliminare și necesitatea cofinanțării proiectelor poate împiedica accesarea fondurilor europene; • Surse financiare insuficiente pentru susținerea proiectelor de modernizare a infrastructurii; • Instabilitate legislativă și monetară; • Instabilitate politică; • Pandemii; • Criza economică și financiară la nivel național și internațional.

ECONOMIE	
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
• Așezare relativ bună a comunei în cadrul județului și a țării, cu conexiuni rutiere ; • Comerț divers; • Forța de muncă locală; • Piața de desfacere (legume, produse animaliere , cereale și fructe); • Asociații agricole dotate cu utilaje performante care mențin locuri de munca; • Accesul populației la tehnologia informației și serviciile de comunicații care conectează societatea rurală la progresele globale, facilitând o mai bună participare la dezvoltarea economică;	• Abandon școlar ridicat, conduce la efecte negative pe termen lung în economie; • Infrastructură fizică degradată; • Promovare insuficientă a teritoriului local pentru atragerea investitorilor; • Măsuri insuficiente pentru susținerea antreprenoriatului local; • Lipsa promovării conceptului de economie circulară; • Migrarea populației, în special a celor calificați către mediul urban sau chiar în străinătate; • Sector de producție insuficient dezvoltat .
 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Atragerea unor noi investitori în comună; • Existența și posibilitatea accesării programelor de finanțare nerambursabilă din Fonduri Europene pentru dezvoltare a activității sau susținerea antreprenoriatului; • Programe guvernamentale în derulare de susținere a sectorului IMM; • Dezvoltarea lanțurilor de aprovizionare care să conecteze producătorii și consumatorii, inclusiv să asigure o legătură mai bună între mediul rural și urban;	• Politică nefavorabilă dezvoltării afacerilor (taxe și impozite numeroase); • Cadrul legislativ instabil; • Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri în comună, datorită pieței de desfacere limitate; • Lipsa măsurilor de reținere a populației tinere în mediul rural; • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii și economiei locale; • Criza economică; • Migrația forței de muncă specializată și calificată spre mediul urban sau spre alte țări;

• Posibilitatea realizării de parteneriate public-private între agenții economici și Primărie.	• Creșterea ratei inflației și ratei șomajului conduce la scăderea puterii de cumpărare a produselor și serviciilor în rândul populației; • Crize economice
EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT	
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
• Întocmirea documentațiilor tehnico-economice privind reabilitare școli; • Infrastructura educațională racordată la utilități: apă curentă, electricitate; • Există Baza sportivă și teren de sport; • Există Camin cultural modernizat; • Există biblioteca comună . • Gradul de promovabilitate de la școala generală la liceu este relativ mare.	• Interesul pentru educația preșcolară este destul de scăzut; • Abandon școlar ridicat; • Navetismul cadrelor didactice; • Lipsa unei grădinițe cu program prelungit; • Lipsa unei baze materiale moderne și adaptată noilor tendințe educaționale; • Lipsa unor instrumente de schimbare a mentalității părinților și a copiilor legate de noile tehnologii.
 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Accesarea fondurilor europene rambursabile pentru îmbunătățirea infrastructurii și a programelor școlare; • Existența programelor guvernamentale ce sprijină copiii din mediul rural cu rezultate deosebite la învățătură; • Dezvoltarea parteneriatelor public-private în procesul educațional și a formării profesionale; • Posibilitatea preluării și adaptării metodelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la activitățile didactice; • Posibilitatea participării elevilor și / sau a cadrelor didactice în schimburi de experiență internaționale.	• Scăderea populației școlare datorită declinului natalității; • Cadrul legislativ instabil; • Lipsa condițiilor atractive pentru cadrele didactice tinere; • Comasarea claselor școlare datorită scăderii numărului de elevi; • Riscuri generate de epidemii sau pandemii • Creșterea analfabetismului funcțional.

MEDIU	
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
• Calitatea relativ buna a aerului, a apei, cadru natural variat; • Colectarea deseurilor menajere se face „din poarta in poarta,, de catre operatorul regional; • Colectarea selectivă este realizată partial ; • Nu exista poluatori industriali pe teritoriul comunei • Pastrarea integritatii padurii • Interesul crescut al administrației locale de a păstra un mediu curat pentru cetățeni • Creșterea gradului de valorificare al deșeurilor colectate • Campanii de promovare și informare privind colectarea selectivă • Acțiunile „Let`s do it România” și alte concursuri prin care se colectează deșeuri, având ca scop promovarea protejării mediului • Reducerea plății serviciului de salubritate a persoanelor care vor ajunge să colecteze pe toate cele patru fracții și vor composta deșeurile biodegradabile • Spații verzi amenajate (plantarea de arbori și arbuști precum si infiintarea de perdele forestiere) • Implicarea elevilor în acțiunile de colectare selectivă a gunoiului	• Grad redus de reciclare • Ignoranța populației cu privire la colectarea selectivă, a depozitării deșeurilor în locuri special amenajate și în general a protecției mediului • Producția/utilizarea foarte slabă a energiei regenerabile • Numărul ridicat al fermelor de mici dimensiuni care gestionează inadecvat deșeurile rezultate din activitățile agricole • Lipsa unei platforme comunale pentru gunoi de grajd • Utilizarea redusă a sistemelor de avertizare sau protecție împotriva efectelor climatice adverse • Lipsa promovării și cunoașterii conceptului de economie circulară • Suprafața redusă a culturilor ecologice

 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Implementarea legislației privind protecția mediului • Posibilități de amenajarea platformelor de gunoi • Implicarea comunității în acțiunile de colectare selectivă a gunoiului • Intervențiile prevăzute prin Politica Agricolă Comună care pot avea un impact pozitiv asupra atenuării și adaptării schimbărilor climatice (energii durabile, economie circulară) • Accesarea fondurilor europene pentru agricultura ecologică și alte practici prietenoase cu mediul care să conducă la reducerea Gazelor cu efect de seră • Creșterea interesului consumatorilor față de produsele obținute în agricultura ecologică și prin intermediul altor practici agricole prietenoase cu mediul • Existența unor game variate de surse de energie regenerabilă la prețuri acceptabile ce pot fi utilizate • Utilizarea instrumentelor de gestionare a riscurilor	• Din cauza încălzirii globale devin mai frecvente și mai intense condițiile meteorologice extreme care conduc la riscuri de genul inundațiilor și a secetei • Diminuarea surselor de apă potabilă • Scăderea suprafețelor cultivate conform practicilor agricole ecologice și creșterea impactului negativ asupra mediului ca rezultat al intensivizării agriculturii • Creșterea emisiilor de GES, ca urmare a creșterii numărului de animale din gospodăriilor individuale și a numărului redus de facilități și echipamente de gestionare a gunoilor de grajd • Presiuni antropice ridicate asupra resurselor de apă și sol pe suprafețele agricole și forestiere • Abandonul activităților agricole, cu influențe negative în conservarea biodiversității

AGRICULTURĂ	
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
• Comună cu profil agrar • Condiții propice dezvoltării sectoarelor zootehnic și de cultură (agricolă și pomicolă) • Terenurile arabile au o pondere foarte mare • Dezvoltarea fermelor locale prin accesarea fondurilor europene • Existența societăților cu activități productive (panificație)	• Grad redus de asociere a proprietarilor agricoli • Nu există rețele de achiziționare a produselor agricole și animalelor • Slaba utilizare a soiurilor și raselor autohtone, adaptate la condițiile locale • Utilizarea practicilor agricole convenționale • Acces redus la sistemul de creditare pentru sectorul agricol, pentru inițiative de afaceri în mediul rural • Interesul scăzut al tinerilor pentru practicarea agriculturii • Structuri și sisteme slab dezvoltate pentru transferul de cunoștințe, consiliere, consultanță și inovare • Acces redus la terenurile agricole cauzat de prețurile ridicate • Lipsa digitalizării în agricultură • Partneriat-public privat slab dezvoltat • Reticența agricultorilor de a se organiza în structuri asociative cu rol economic • Lipsa pieței de desfacere pentru unele produse precum și prețuri de vânzare scăzute cauzate de lipsa de asociere,

 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Investiții privind dezvoltarea unei piețe agroalimentare locale • Tendință de creștere a sectorului de produse ecologice; • Creșterea interesului consumatorilor pentru alimentele naturale și sănătoase • Înființarea de forme asociative cu rol economic și cooperarea între fermieri • Creșterea valorii nete adăugate la nivelul fermelor • Existența fondurilor europene ce pot fi absorbite în vederea impulsivării afacerilor în agricultură ex. Programul Național de Dezvoltare Rurală / Planul Național Strategic • Adaptarea cerințelor de formare, cercetare /consultanță în raport cu nevoile fermierilor	• Îmbătrânirea forței de muncă în agricultură și de populare • Degradarea solurilor • Cadrul legislativ instabil; • Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene; • Creșterea numărului de fenomene climatice extreme și a intensității acestora • Răspândirea bolilor contagioase severe în rândul animalelor și păsărilor (ex. pesta porcină, gripa aviară etc) • Reticența fermierilor în utilizarea noilor tehnologii • Adâncirea disparităților dintre zonele rurale și urbane din perspectiva calității vieții
SISTEMUL DE SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
• Un cabinet medical de familie funcțional. • Spații aflate în domeniul public al localității care pot fi puse la dispoziție pentru înființarea de servicii medicale și de asistență socială	• Lipsa unor puncte sanitare moderne • Număr redus al personalului medical • Infrastructură socială slab dezvoltată –lipsa centrelor de zi / noapte pentru derularea activităților sociale sau medico-sociale. • Lipsa unor puncte farmaceutice umane și veterinare • Servicii specializate insuficient dezvoltate pentru acoperirea tuturor nevoilor sociale din comună (copii delincvenți, mame minore, gravide aflate în situații de risc, adulții / copii marginalizați social, victime ale violenței în familie,etc.)

• Compartimentul de asistență socială, care are rolul de a informa, îndruma și consilia persoanele în probleme sociale • Reducerea numărului subvențiilor acordate • Elaborarea anuală a Planului de Dezvoltare a Serviciilor Sociale • Rata zero de marginalizare	• Demotivarea resurselor umane din cauza sistemului de salarizare subfinantat • Insuficientă cunoaștere a drepturilor și a serviciilor existente la nivelul comunității;
 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Dezvoltarea antreprenoriatului social în vederea creării mai multor unități protejate în mediul rural pentru scăderea gradului de dependență al persoanelor defavorizate social • Accesul la finanțare nerambursabilă externă prin derularea de proiecte în vederea dezvoltării / diversificării serviciilor sociale • Dezvoltarea de parteneriate care să favorizeze dezvoltarea de servicii de calitate; • Promovarea voluntariatului; • Contractarea / externalizarea de servicii sociale; • Existența de programe de formare a personalului în colaborare cu specialiști din țară și străinătate; • Consultanță din partea unor specialiști /organisme internaționale;	• Slaba receptivitate a pacienților la programele naționale de sănătate • Creșterea numărului bolnavilor cronici • Creșterea numărului de îmbolnăviri datorate factorilor de mediu • Politici neadecvate nevoilor reale; • Creșterea nevoii sociale care poate conduce la supraîncărcarea personalului;

ADMINISTRAȚIE ȘI SERVICII PUBLICE	
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
• Mediu de lucru organizat și disciplinat; • Experiența, disponibilitatea și determinarea personalului pentru modernizarea și eficientizarea administrației publice; • Existența și aplicarea regulamentului de organizare și funcționare; • Adaptabilitatea personalului la legislația în continuă schimbare; • Experiență în gestionarea programelor cu finanțare externă; • Transparența decizională: toate hotărârile Consiliului Local Săpata sunt afisate la sediul institutiei	• Lipsa indicatorilor și criteriilor de evaluare; • Personal insuficient în comparație cu sarcinile atribuite; • Fonduri insuficiente pentru formare profesională; • Concentrarea pe rezolvarea unor activități nerelevante mari consumatoare de timp; • Dezvoltarea redusă a sistemelor informatice, unele depășite moral; • Lipsa unui sistem de management al documentelor capabil să furnizeze informații complexe în timp real; • Utilizarea relativ scăzută a tehnologiilor avansate;
 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
• Parteneriatul între instituțiile publice și societatea civilă pentru dezvoltarea serviciilor publice; • Realizarea de către UAT a unor studii în vederea identificării nevoilor și așteptărilor cetățenilor față de serviciile oferite de acestea; • Exercițarea de către societatea civilă a dreptului de a fi implicată activ în luarea deciziilor de către autoritățile publice locale; • Existența programelor și proiectelor privind reforma administrației; • Existența programelor de finanțare pentru digitalizarea serviciilor publice	• Neimplicarea tuturor actorilor; • Servicii neadaptate la nevoile / așteptările cetățenilor; • Instabilitate legislativă;

CULTURĂ, SPORT ȘI ALTE ACTIVITĂȚI RECREAȚIONALE

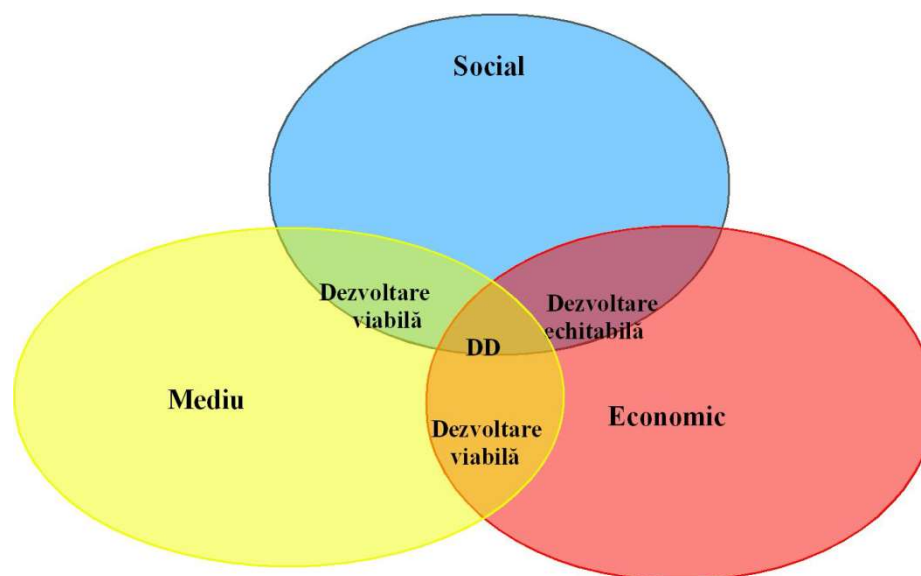
 PUNCTE TARI	 PUNCTE SLABE
- Existenta unui Cămin cultural in localitate modernizat cu fonduri europene nerambursabile - Existenta unei Baze sportive si teren de sport aferent - Existenta unei echipe de fotbal - Existenta unei formatii de dansatori populari - Existenta unei biblioteci comunale - Desfasurarea evenimentului anual „Ziua localității,, - 15 August	- Lipsa dotărilor pentru căminul cultural - Infrastructura sportivă nu oferă diversitate - Populația de vârstă a doua prezintă tot mai puțin interes pentru activitățile sportive și culturale - Număr redus de facilități culturale (cinematograf, muzeu, etc) - Biblioteca tradițională este din ce în ce mai puțin utilizată - Suprafețele de spații verzi insuficiente - Implicare slabă a mediului de afaceri în promovarea culturii - Zone cu potențial de petrecere a timpului liber - Număr redus al manifestărilor cu scop caritabil
 OPORTUNITĂȚI	 AMENINȚĂRI
- Posibilitatea accesarii programelor de finanțare naționale, fonduri europene sau a fondurilor norvegiene care sprijină dezvoltarea activităților culturale și sportive - Informatizarea bibliotecilor și a serviciilor oferite de acestea. - Conștientizarea interesului sectorului privat pentru implicarea în restaurarea și conservarea patrimoniului cultural - Crearea de parteneriate cu instituții de învățământ din Uniunea Europeană în vederea schimbului de experiență; - Accesarea granturilor SEE și Norvegiene pentru dezvoltarea culturală	- Discrepanțe între domeniul cultural și nevoile, respectiv interesele comunității, pierderea relevanței actului cultural pentru comunitate; - Fonduri limitate pentru dezvoltarea infrastructurii culturale și sportive

Capitolul VI

STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE A COMUNEI SĂPATA PENTRU PERIOADA 2021–2027

VI. 1 Metodologie de lucru. Aspecte introductive Dezvoltarea durabilă reprezintă „acea dezvoltare ce răspunde nevoilor prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface nevoile” -Raportul Brundland, 1987, reafirmat în cadrul Summitului Pământului de la Rio, 1992.

Trei dimensiuni(piloni)–socială, economică și de mediu

Conferința Națiunilor Unite privind Mediul și Dezvoltarea, 1992 desfășurată la Rio de Janeiro (Brazilia) în cadrul căreia au fost stabilite principiile Agendei 21. Aceasta se dorește a fi un ghid de aplicare a dezvoltării durabile pentru sec. XXI, o dezvoltare ce se cere aplicată la nivel național, regional și local.

Mult timp mediul a fost tratat ca un sector aparte, izolat, iar sărăcia ca o problemă socială, în loc să fie ambele considerate ca preocupări transversale, interdependente cu celelalte domenii ale dezvoltării.

În cadrul conceptului de dezvoltare durabilă, mediul este abordat din perspectiva a trei aspecte: resursele naturale, poluarea și catastrofele „lente” care par neglijabile pe termen scurt dar care pot fi dramatice pe termen lung.

Dezvoltarea locală = dezvoltarea comunitară + planificarea dezvoltării

Dezvoltarea comunitară= participare activă și integrarea comunității în procesele de dezvoltare locală în vederea atingerii bunăstării pentru toți membrii ei.

VI.1.1 Planificarea dezvoltării= ansamblu de procese ce implică toate persoanele sau grupurile de persoane din interiorul sau exteriorul comunității interesate (stakeholders), prin care se stabilește o strategie de obiective clare de atins într-o anumită perioadă determinată, precum și măsurile ce trebuie întreprinse pentru a le atinge. Planificarea poate fi de tip expert (realizată de un grup de experți în domeniul planificării strategice și dezvoltării, utilizată în general atunci când strategia este cerută din exterior), consultativ (implicând un grup restrâns de stakeholderi) sau participativ (cu participarea tuturor factorilor interesați ai comunității, demers care cere timp dar care este și cel mai recomandat pentru a avea susținerea întregii comunități și pentru o viziunea cât mai realistă a viitorului acceptat de toți).

Plecând de la analiza teritorială privind starea actuală, analiza punctelor tari dar mai ales a punctelor slabe care trebuie îmbunătățite, s-a stabilit **viziunea comunei SĂPATA pentru anul 2027:**

În 2027, **Comuna SĂPATA**, va fi un teritoriu rural atractiv pentru tineri, cu infrastructură modernă, economie diversificată, orientată spre dezvoltare durabilă și adaptată noilor tehnologii. Această viziune asigură menținerea echilibrului între pilonii principali ai dezvoltării durabile locale: dezvoltarea socială, dezvoltarea economică și protejarea mediului înconjurător. **Comuna SĂPATA își propune să asigure comunității locale un nivel de trai ridicat, într-un mediu adecvat formării, muncii și petrecerii timpului liber.**

Așadar, în viziunea reprezentanților autorității publice locale Comuna SĂPATA va deveni o comună prosperă și durabilă până în anul 2027, care:

- va îmbunătăți condițiile de viață ale populației comunei prin asigurarea accesului la utilitățile de bază, dezvoltarea infrastructurii de transport și crearea de noi locuri de muncă,

oferind un **teritoriu rural atractiv pentru tineri**. Se urmărește combaterea fenomenului de depopulare prin atragere tinerilor în mediul rural prin oferirea unor condiții cât mai

adecvate și mai apropiate de mediul urban în ceea ce privește infrastructura de transport, accesul la utilități și telecomunicații, spații verzi și de recreere, servicii publice și dezvoltare economică

- va realiza **creștere economică** prin atragerea de noi investitori în agricultură, industrie, servicii, prin atragerea de noi fonduri nerambursabile, prin creșterea gradului de pregătire a resurselor umane din comună;
- va sprijini dezvoltarea sectorului educațional de la nivel local, prin îmbunătățirea condițiilor de derulare a procesului educațional, prin implementarea unor măsuri concrete privind prevenirea și combaterea abandonului școlar și promovarea conceptului de învățare continuă, astfel încât toate categoriile socio-profesionale și de vârstă să participe și să se identifice cu comunitatea;
- va sprijini și va dezvolta activitățile de cooperare, oferind oportunități pentru intervenția sectorului privat în operațiunile comunei, fie sub forma investițiilor directe, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri precum și prin bune practici și schimburi de experiență relevante ;
- va îmbunătăți accesul la bunăstare al grupurilor dezavantajate, garantând protecția factorilor de mediu și utilizarea eficientă a resurselor naturale locale;
- va sprijini dezvoltarea tehnologică și digitalizarea.

VI.1.2 Metode și caracteristici comune de planificare strategică

Metodele de planificare strategică variază în funcție de condițiile și prioritățile fiecărei zone. Totuși, există o serie de caracteristici comune, egale ca importanță și care nu trebuie prioritizate:

- ✓ demers ce pornește de la nevoile umane, încercând să identifice acele efecte benefice pe termen lung asupra grupurilor dezavantajate și marginalizate;
- ✓ demers pe termen lung cu un calendar precis;
- ✓ adeziunea tuturor părților implicate, angajament politic puternic și voința de a construi;
- ✓ proces global și integrat, ghidat de o analiză completă și fiabilă, participativ, ce conciliază obiective economice, sociale și de mediu;

- ✓ proces însoțit de priorități bugetare precise – fiecare program de acțiune trebuie dotat cu resursele necesare pentru atingerea obiectivelor, iar stabilirea bugetelor trebuie făcută în funcție de prioritățile clar definite;
- ✓ dispozitive de monitorizare, evaluare și valorificare a experienței (returul din experiență).

VI.1.3 Strategii locale de dezvoltare durabilă (SLDD)

SLDD sunt definite ca fiind instrumente participative având drept obiectiv asigurarea progresului economic, echitabil pe plan social, protejând, în același timp, resursele și mediul pentru generațiile viitoare.

Caracteristici:

Reprezintă un ansamblu de procese participative care, prin analiză, dezbateri, consolidarea capacităților, planificare și mobilizarea resurselor, permit comunității să progreseze.

Trebuie să concentreze efortul strategic asupra unui număr restrâns de obiective prioritare:

- clare și realiste;
- economice, sociale și de mediu;
- complementare și interdependente;
- pe care încearcă să le concilieze într-o viziune integrată.

Este un demers pe termen lung, un proiect de viitor. Este viziunea viitorului comunității, viziune împărtășită la nivel local și transpusă în obiective strategice și planuri de acțiune concrete.

- Punerea în practică necesită timp și se realizează – într-o manieră realistă – progresiv.
- Reprezintă un cadru de referință menit să faciliteze luarea deciziilor.
- Nu reprezintă doar un plan de acțiuni, ci integrează sisteme flexibile de ameliorare continuă (ex: evaluările continue și cele de demi-parcurs care permit determinarea piedicilor și a greșelilor, precum și îmbunătățiri sau schimbări de direcție).

- Este necesară o coerență între strategiile diferitelor niveluri (național, regional, local).
- Necesită un angajament politic puternic.

SDD = viziunea devenirii tradusă într-un program de acțiuni + un proces de mobilizare.

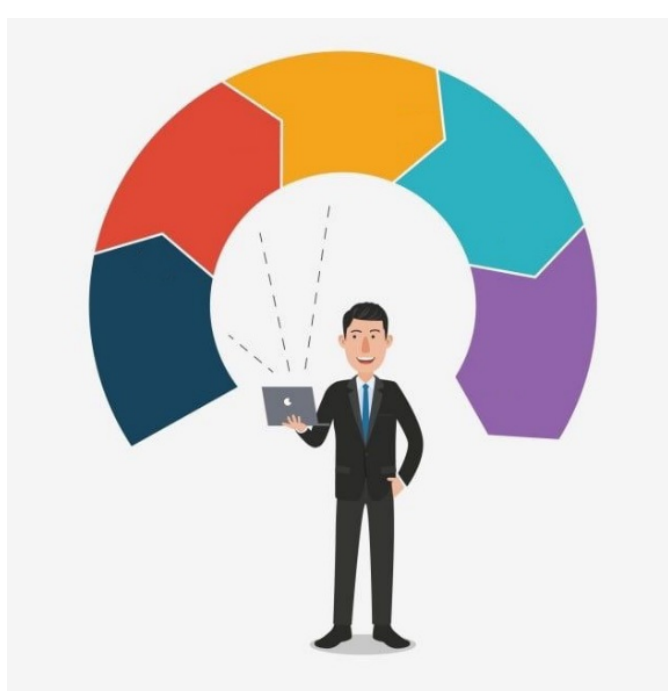
VI.2 Dezvoltarea locală- un demers strategic

- analiza situației actuale
- fixarea obiectivelor
- definirea, procurarea și mobilizarea mijloacelor necesare pentru atingerea acestor obiective

Strategia de dezvoltare trasează calea de la situația actuală la situația dorită, previzionată. Strategia de dezvoltare locală trebuie fundamentată pe o analiză aprofundată a stării existente a comunității realizată printr-un set de indicatori. Această analiză a resurselor (naturale, sociale, umane, financiare, fizice) de care dispune comunitatea la momentul respectiv sau profilul comunitar se realizează prin metode calitative și cantitative de colectare a informațiilor.

Analiza resurselor existente trebuie să fie cât mai realistă, căci ea va arăta punctele forte și dimpotrivă slabe ale comunității. Primele se cer consolidate și valorificate. Cele din urmă vor trebui analizate sub aspectul cauzelor ce le determină, pentru a determina soluțiile și oportunitățile posibile.

Cu alte cuvinte, **planificarea strategică este un proces continuu**, utilizat de comunitățile locale, pentru a avea certitudinea că politicile și programele existente corespund necesităților de

dezvoltare economică a comunității, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile. Ca importanță, planificarea strategică oferă un cadru care unește o serie de proiecte mai mici pentru a realiza scopuri/obiective economice de întindere mai mare. Drept urmare, planificarea strategică ajută comunitățile să direcționeze dezvoltarea economică spre realizarea unor obiective fezabile, pe termen lung. Important este faptul că această abordare se sprijină pe inițiative realizabile pe termen scurt. Se stabilesc scopuri realiste, pe care le poate îndeplini comunitatea.

Una din problemele planificării

strategice des întâlnite este dorința multor comunități locale de a realiza mai mult decât au posibilitatea, în condițiile resurselor disponibile.

Totodată, se includ programe care sunt rupte de scopurile unei dezvoltări economice mai largi sau nu au o valoare directă pentru aceste comunități. Procesul planificării strategice vine în ajutorul comunităților pentru gestionarea mai bună a acestor probleme.

Planificarea strategică este un proces complex ce presupune parcurgerea mai multor etape astfel încât comunitățile locale să își contureze imaginea viitorului pornind de la condițiile prezente de potențial și resurse. Odată conturată această imagine, comunitățile locale vor stabili căile de realizare a aceluși viitor. Etapele necesare a fi parcurse în procesul elaborării unei planificări strategice sunt următoarele:

- Evaluarea mediului economico-social și a potențialelor locale (analiza de potențial)
- Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală
 - formularea scopurilor, obiectivelor și strategiilor realiste
 - identificarea, evaluarea și ordonarea măsurilor și proiectelor după priorități
- Implementarea Strategiei de Dezvoltare
 - dezvoltarea planurilor de acțiune
 - implementarea planurilor
 - monitorizarea și evaluarea rezultatelor

VI.3 Planul de acțiuni

Planul de acțiuni este un plan detaliat, pe termen scurt și mediu, care descrie acțiunile și pașii necesari aplicării strategiei și atingerii obiectivelor. Este necesar ca aceste acțiuni să fie prioritizate, astfel încât realizarea lor și atingerea progresivă a țintelor pe termen mediu și scurt să ducă la îndeplinirea obiectivelor stabilite pe termen lung.

Conține:

- ◆ responsabilitatea asumării sarcinilor,
- ◆ calendarul desfășurării acțiunilor,
- ◆ resursele alocate,
- ◆ metodele de monitorizare și evaluare.

VI.4 Scopul elaborării Strategiei de dezvoltare locală

Ținând cont de prioritățile Uniunii Europene în perioada 2021-2027, Comuna SĂPATA își construiește măsurile și portofoliul de proiecte astfel încât să contribuie la acestea:

– **Obiectivele Politicii Agricole Comune pentru perioada 2021 – 2027:**

1. Reechilibrarea lanțului alimentar
2. Combaterea schimbărilor climatice
3. Managementul durabil al resurselor
4. Conservarea peisajelor și a biodiversității
5. Sprijinirea reînnoirii generaționale
6. Dezvoltarea zonelor rurale
7. Siguranța alimentară și bunăstarea animalelor
8. Venituri echitabile pentru fermieri
9. Creșterea competitivității

– **Obiectivele Politicii de Coeziune pentru perioada 2021 – 2027:**

1. **Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
2. **Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
3. **Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale
4. **Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate
5. **Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Analizând obiectivele specifice ale Politicii de coeziune, observăm interesul crescut asupra digitalizării și economiei circulare.

Transformarea digitală este elementul-cheie care va permite deblocarea potențialului de creștere în Europa. Prin intermediul unor programe specifice și prin acordarea unui sprijin financiar direcționat, viitorul

MIND THE GAP
Politica de Coeziune a UE ajută
la creșterea calității vieții cetățenilor din România

buget pe termen lung al UE va contribui la reducerea decalajului referitor la investițiile UE în sectorul digital, inclusiv în zonele îndepărtate și rurale. Viitorul buget va oferi soluții la provocările digitale care se referă, printre altele, la inteligența artificială, promovarea competențelor digitale, actele medicale personalizate, realizate cu ajutorul unor supercalculatoare, sau la capacitatea de a pregăti UE împotriva atacurilor cibernetice și a criminalității informatice.

În cadrul obiectivului „O Europă mai conectată”, Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune susțin crearea de rețele și de sisteme regionale care să promoveze transportul sustenabil, rețelele energetice inteligente, orașele inteligente și accesul digital de mare viteză.

În ceea ce privește **economia circulară**, acesta începe să capete tot mai multă vizibilitate și atenția cuvenită. Economia circulară este o economie care produce zero deșeuri.

Așadar, prezenta strategie include cele mai bune măsuri pentru dezvoltarea durabilă a comunității, aplicând principiile Politicii Agricole Comune, Politicii de coeziune și ale altor politici europene dar și naționale și contribuind la obiectivele acestora prin măsurile propuse.

În scopul asigurării coerenței și conformității, în identificarea obiectivelor și a proiectelor propuse s-au avut în vedere:

- corespondența cu planurile și strategiile la nivel comunitar și național precum:

- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României

- Strategia de Dezvoltare teritorială a României

- Planul de Amenajare a Teritoriului Național

- Strategia de dezvoltare Regională

- corespondența cu programele și strategiile regionale, județene și locale:

- Strategia de Dezvoltare a Regiunii Sud - Muntenia

- Strategia de dezvoltarea a Județului Argeș

- Strategia de dezvoltare locala a GAL Ținutul Verde

➤ Planul de Dezvoltare a Serviciilor de utilitati a comunei SĂPATA. Plecând de la viziunea comunității locale pentru 2027, s-au conturat următoarele obiective strategice în concordanță cu planurile și strategiile la nivel comunitar și național și asigurând corespondența cu programele și strategiile regionale, județene și locale astfel:

- ❖ Obiectivul strategic nr. 1 Dezvoltarea serviciilor de bază și îmbunătățirea accesibilității concomitent cu creșterea siguranței de deplasare din comuna SĂPATA
- ❖ Obiectivul strategic nr. 2 - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

- ❖ Obiectivul strategic nr. 3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la sistemul educațional și sprijin pentru formare și învățarea pe tot parcursul vieții
- ❖ Obiectivul strategic nr. 4 - Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul
- ❖ Obiectivul strategic nr. 5 - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară
- ❖ Obiectivul strategic nr. 6 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale
- ❖ Obiectivul strategic nr. 7 – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport
- ❖ Obiectivul strategic nr. 8 – Dezvoltare tehnologică și digitalizare
- ❖ Obiectivul strategic nr. 9 – Creșterea capacității instituționale
- ❖ Obiectivul strategic nr. 10 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

CAPITOLUL VII

PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

– Viziune –

– Planul local de acțiune pentru dezvoltare durabilă

cuprinde 10 direcții strategice, fiecare dintre acestea grupând un număr obiective strategice și măsuri specifice

VII.1 Direcții de dezvoltare – obiective strategice:

❖ *DIRECȚIA STRATEGICĂ 1*

- *DEZVOLTARE RURALĂ SPRIJINIREA AGRICULTURII ȘI SILVICULTURII*

Obiectivul Strategic nr. 1 Dezvoltarea serviciilor de bază și îmbunătățirea accesibilității concomitent cu creșterea siguranței de deplasare din comuna SĂPATA

Măsura 1.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații

Măsura 1.2. Modernizarea și extinderea structurii tehnico-edilitare

Măsura 1.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii agricole

❖ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 2**

- DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Obiectivul Strategic nr. 2 - Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

Măsura 2.1. Atragerea de noi investitori

Măsura 2.2. Crearea infrastructurii pentru dezvoltarea afacerilor

Măsura 2.3. Măsuri pentru suținerea și dezvoltarea activităților economice

Măsura 2.4. Creșterea competitivității prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică

Măsura 2.5. Valorificarea durabilă a resurselor naturale ale comunei în vederea creșterii atractivității competitivității sectoarelor economice principale.

și

❖ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 3**

- DEZVOLTARE EDUCAȚIONALĂ

Obiectivul Strategic nr. 3 – Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la sistemul educațional și sprijin pentru formare și învățarea pe tot parcursul vieții

Măsura 3.1. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale și asigurarea unui proces de învățare modern adaptat cerințelor pieței

Măsura 3.2. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și cadrelor didactice pentru fiecare nivel educațional

Măsura 3.3. Creșterea competențelor digitale ale elevilor prin dezvoltarea infrastructurii și dotărilor specifice

Măsura 3.4. Creșterea accesului la serviciile de educație și formare profesională pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile

Măsura 3.5. Creșterea participării și îmbunătățirea ofertei pentru formarea profesională continuă (centre comunitare pentru învățare permanentă)

Măsura 3.6. Modernizarea și îmbunătățirea accesului la infrastructura sportivă educațională.

❖ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 4**

- PROTECȚIA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR, CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE, STIMULAREA UTILIZĂRII SURSELOR ALTERNATIVE DE ENERGIE

Obiectivul Strategic nr. 4 - Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul

Măsura 4.1. Investiții ce promovează infrastructura verde

Măsura 4.2. Investiții în asigurarea/îmbunătățirea unor sisteme de iluminat public performant și eficient energetic

Măsura 4.3. Modernizarea gestionării deșeurilor

Măsura 4.4. Creșterea suprafeței spațiilor verzi

Măsura 4.5. Reducerea emisiilor de carbon prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor

Măsura 4.6. Promovarea utilizării energiei din surse regenerabile

Măsura 4.7. Creșterea eficienței utilizării resurselor materiale și sprijinirea tranziției către economia circulară

Măsura 4.8. Atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor naturale

❖ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 5**

- DEZVOLTAREA SECTORULUI AGRICOL ȘI SPRIJINIREA AGRICULTURII ȘI SILVICULTURII

Obiectivul Strategic nr. 5 - Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

Măsura 5.1. Susținerea modernizării sectorului agricol

Măsura 5.2. Sprijin pentru dezvoltarea formelor asociative cu scop economic

Măsura 5.3. Înființarea/ dezvoltarea/ modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale

Măsura 5.4. Sprijin pentru desfacerea produselor locale

❖ DIRECȚIA STRATEGICĂ 6

- DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE, CREȘTEREA INCLUZIUNII SOCIALE

Obiectivul Strategic nr. 6 - Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

Măsura 6.1. Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate

Măsura 6.2. Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sociale (centre de zi, centre rezidențiale, centre multifuncționale)

Măsura 6.3. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare

Măsura 6.4. Asigurarea condițiilor de locuire temporară pentru persoanele vulnerabile

Măsura 6.5. Susținerea formării profesionale a personalului din domeniul asistenței sociale

Măsura 6.6. Facilitarea integrării socio-economice a persoanelor vulnerabile și a comunităților marginalizate

Măsura 6.7. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate

Măsura 6.8. Creșterea accesului la servicii medicale de bază pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate

Măsura 6.9. Diminuarea efectelor negative ale îmbătrânirii demografice (ex. programe de îngrijire la domiciliu, cabinete medicale mobile).

❖ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 7**

– DEZVOLTARE TURISTICĂ, CULTURALĂ ȘI SPORTIVĂ

Obiectivul Strategic nr. 7 – Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

Măsura 7.1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare

Măsura 7.2. Punerea în valoare a identității culturale locale prin acțiuni specifice de promovare, informare și cooperare

Măsura 7.3. Îmbunătățirea infrastructurii de turism

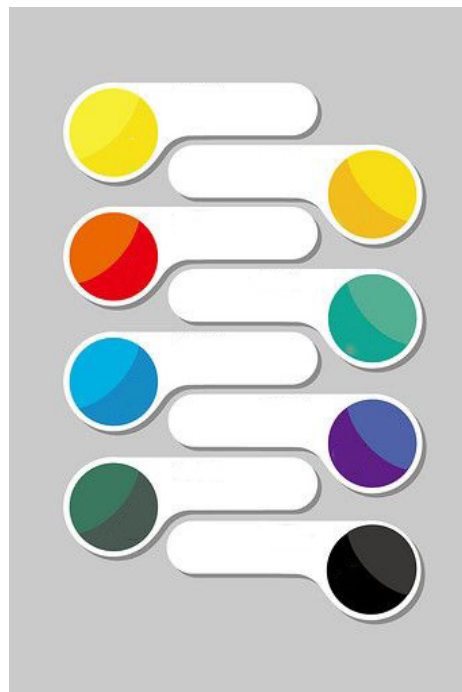
Măsura 7.4. Dezvoltarea de infrastructuri rurale, regenerare spații publice

Măsura 7.5. Dezvoltarea de infrastructurii de agrement

Măsura 7.6. Îmbunătățirea accesibilității zonelor turistice (accesibilitate rutieră, transport public, piste pentru biciclete etc)

Măsura 7.7. Sprijinirea inițiativelor sportive

Măsura 7.8. Promovarea activităților sportive prin dezvoltarea/reabilitarea/dotarea infrastructurilor sportive

❖ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 8**

– ADAPTAREA LA NOILE TEHNOLOGII

Obiectivul Strategic nr. 8 – Dezvoltare tehnologică și digitalizare

Măsura 8.1. Crearea unei strategii Smart Village

Măsura 8.2. Digitalizarea serviciilor publice la nivel local

Măsura 8.3. Creșterea capacității administrației publice locale de management integrat al resurselor culturale și naturale ale comunei, inclusiv prin implementarea de soluții inovative

Măsura 8.4. Conținut electronic relevant pentru dezvoltarea turismului rural

Măsura 8.5. Promovarea competențelor digitale în afara sistemelor de învățământ oficiale, în rândul agricultorilor, al administratorilor silvici și al întreprinderilor rurale

❖ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 9**

– **SERVICII PUBLICE ADAPTATE NEVOILOR CETĂȚENILOR**

Obiectivul Strategic nr. 9 – Creșterea capacității instituționale

Măsura 9.1. Dezvoltarea resurselor umane

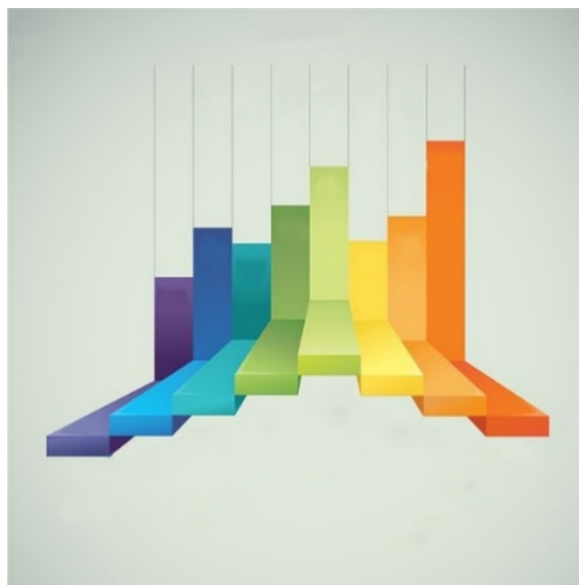
Măsura 9.2. Dezvoltarea serviciilor de e-administrație

Măsura 9.3. Creșterea eficienței activității administrației publice locale

Măsura 9.4. Modernizarea administrației locale în vederea creșterii accesului populației la servicii publice

Măsura 9.5. Promovarea unui mod de lucru transparent, pozitiv și participativ al guvernării locale pentru îndeplinirea obiectivelor din strategia de dezvoltare locală a comunei

Măsura 9.6. Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice pentru cetățeni

❖ **DIRECȚIA STRATEGICĂ 10**

– **COOPERARE**

Obiectivul Strategic nr. 10 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

Măsura 10.1. Încurajarea și promovarea parteneriatului public-privat

Măsura 10.2. Încurajarea schimburilor de experiență și bune practici

VII.2 Surse de finanțare disponibile

Finanțările nerambursabile sunt destinate sprijinirii dezvoltării locale unde nu există resurse financiare suficiente accesibile în mod curent sau din domenii în care există în mod tradițional o nevoie de resurse financiare mai mare decât disponibilitățile (de exemplu, infrastructură activități cu caracter social etc).

Astfel pot fi acordate finanțări pentru infrastructură, educație, cultură, protecția mediului, cercetare, religie, sănătate, servicii sociale, cooperare internațională, drepturi civile și cetățenești,

digitalizare, dezvoltare economică și socială etc.

Pentru finanțarea investițiilor propuse în cadrul acestei strategii, pentru perioada 2021 – 2027, identificăm următoarele tipuri de finanțări:

a) Fonduri Structurale și de Coeziune care contribuie la realizarea celor trei obiective ale Politicii de Coeziune UE;

b) Fondurile bugetelor naționale

c) Alte finanțări nerambursabile

care pot proveni de la o varietate de finanțatori (inclusiv de la Uniunea Europeană):

- Guvernul României
- Guvernele sau ambasadele unor state straine;
- instituții financiare internaționale (de ex.: BERD, Banca Mondială etc.);
- fundații sau alte organizații naționale sau internaționale
- companii
- bănci active în România

POLITICA DE COEZIUNE,

elemente de noutate pentru perioada 2021 – 2027:

Plecând de la propunerea Comisiei din 2 mai 2018 privind următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2021-2027, anexa D a Raportului de țară din 2019 privind România, inclusiv un bilanț aprofundat referitor la prevenirea și corectarea dezechilibrelor economice, prezintă punctele de vedere preliminare ale serviciilor Comisiei cu privire la domeniile de investiții prioritare și la condițiile-cadru pentru aplicarea eficace a politicii de coeziune în perioada 2021- 2027. Aceste domenii de investiții prioritare au fost stabilite în contextul mai amplu al blocajelor în materie de investiții, al nevoilor de investiții și al disparităților regionale analizate în raport. Această anexă constituie baza unui dialog între România și serviciile Comisiei în vederea programării fondurilor politicii de coeziune (Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune și Fondul social european Plus)

Implementarea POR, în viitoarea perioadă de programare, se va face descentralizat, prin 8 programe regionale, gestionate la nivelul agențiilor de dezvoltare regională.

Coordonarea unitară a managementului acestui proces va fi asigurată de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației nu va mai avea autoritatea de management pentru POR, din anul 2021. În schimb, ar urma să fie 8 autorități de management la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare. Practic, actualele Agenții de Dezvoltare Regională (ADR), care în prezent au doar rol de organism intermediar, cu numai câteva atribuții delegate de Ministerul Lucrărilor Publice, ar urma să devină autorități de management ele însele.

Aceste 8 noi autorități de management ale viitoarelor Programe Operaționale Regionale mai mici vor întocmi ghidurile solicitantului pentru diversele linii de finanțare pe care le vor deschide și vor decide prioritățile de investiții care vor fi bugetate.

Bugetul politicii agricole comune:

Pentru exercițiul financiar 2021 – 2027, pentru România este propusă suma de 20,5 miliarde Euro din care 13,3 miliarde este destinată plăților directe, respectiv 65% din buget, 363 mil. Euro alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA) reprezentând 2% din buget, iar **6,7 miliarde de Euro vor fi alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR), adică 33% din bugetul alocat. În cele 33 de procente alocate Fondului European de Dezvoltare Rurală - FEADR sunt cuprinse atât investiții ale mediului privat cât și investițiile Unităților administrativ teritoriale locale, respectiv investiții publice.**

De menționat este și faptul că din bugetul alocat FEADR, minim 5% va fi destinat măsurilor LEADER!

Propunerea financiară a Cadrului Financiar Multianual de alocare pentru România, pentru perioada 2021 - 2027 este de 30,60 miliarde euro, în creștere cu 8% față de perioada 2014 - 2020, conform propunerii Comisiei Europene, distribuită la nivel de fond astfel:

- 57% către Fondul de Dezvoltare Regională (FEDR)
- 27% către Fondul Social European
- 15% către Fondul de Coeziune
- 1% către Cooperarea teritorială europeană (ETC)

În cadrul politicii de coeziune Ministerul Fondurilor Europene propune pentru perioada 2021

– 2027, nouă tipuri de programe, Programul Operațional Regional urmând a fi gestionat descentralizat la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională din fiecare dintre cele 8 regiuni ale țării:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
2. Programul Operațional Transport (POT)
3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)

4. Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)
5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)
6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)
7. Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)
8. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
9. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

În ceea ce privește responsabilitatea gestionării acestor programe, Agențiile pentru Dezvoltare Regională vor fi Autorități de Management pentru cele opt Programe Operaționale Regionale, Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor va fi Autoritate de Management pentru Programul Operațional Transport, iar Ministerul Fondurilor Europene va fi Autoritate de Management pentru celelalte șapte Programe Operaționale menționate mai sus.

Pentru cele 9 programe din cadrul politicii de coeziune, în perioada 2021 – 2027 vor fi finanțate următoarele axe prioritare:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă:

Axa Prioritară 1. Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare

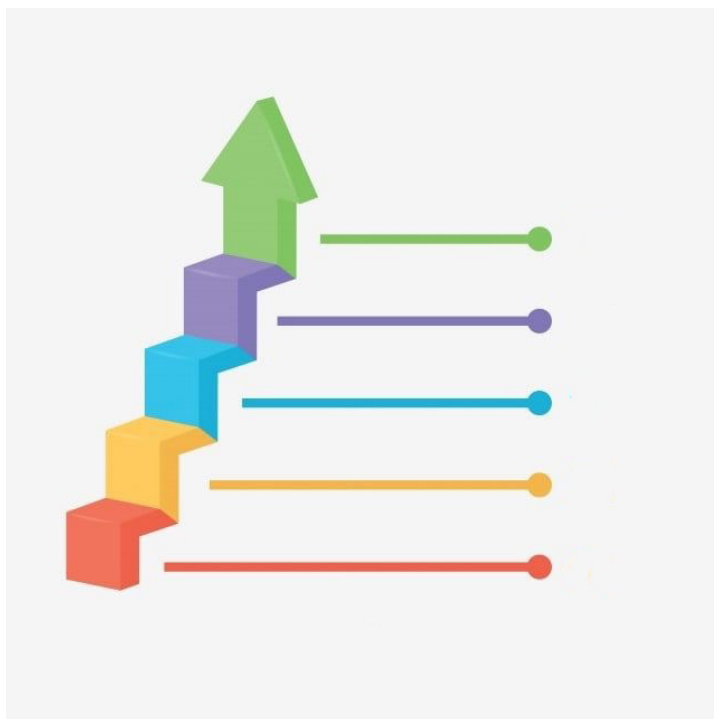
Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate

Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

2. Programul Operațional Transport (POT)

Axa Prioritară 1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

Axa Prioritară 2. îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială

Axa prioritară 3. îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată

Axa prioritară 4. îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Axa prioritară 5. îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov

Axa prioritară 6. îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Axa prioritară 7. dezvoltarea unui sistem de transport multimodal

Axa prioritară 8: creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor

Axa prioritară 9: creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport

Axa prioritară 10: asistență tehnică

3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)

Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

Axa Prioritară 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

Axa prioritară 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare

Axa prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii Broadband

Axa prioritară 5. Instrumente financiare

4. Programul Național de Sănătate (multifond) (PNS)

Continuarea investițiilor în spitale regionale

Axa Prioritară 2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

Axa prioritară 3. Servicii de recuperare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității

Axa prioritară 4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

tratament

A. Investiții prioritare în infrastructură

B. Investiții în structurile relevante în domeniul supravegherii bolilor transmisibile și de gestionare a alertelor naționale și internaționale la nivel central și local din domeniul sănătății publice

C. Modernizarea sistemului național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmelor

Axa prioritară 5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

Axa prioritară 6. Informatizarea sistemului medical

Axa prioritară 7. Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție,

5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

Axa Prioritară 1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

Axa Prioritară 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

Axa prioritară 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Axa prioritară 5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Axa prioritară 6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

Axa prioritară 7. Antreprenoriat și economie socială

Axa prioritară 8. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

Axa prioritară 9. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

Axa Prioritară 1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunitatii (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală) – OP 4

Axa Prioritară 2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității – OP 5

Axa prioritară 3. Comunități marginalizate

Axa prioritară 4. Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii

Axa prioritară 5. Servicii pentru persoane vârstnice

Axa prioritară 6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

Axa prioritară 7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

Axa prioritară 8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

7. Programul Operațional de Dezvoltare Teritorială Integrată (multifond) (PODTI)

8. Programele Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)

Axa Prioritară 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

Axa Prioritară 2. O regiune cu orașe Smart

Axa prioritară 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Axa prioritară 4. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate

Axa prioritară 5. O regiune accesibilă

Axa prioritară 6. O regiune educată

Axa prioritară 7. O regiune atractivă

Axa prioritară 8. Asistență tehnică

9. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)

2. Surse de finanțare din bugetele naționale

PROGRAMELE FINANȚATE PRIN COMPANIA NAȚIONALĂ DE INVESTIȚII S.A.

Compania Nationala de Investitii S.A. functioneaza in baza Ordonantei nr 25/2001 privind infiintarea Companiei Nationale de Investitii CNI S.A cu modificarile și completările ulterioare.

Finantator: Guvernul României

Program de finantare : Programul național de construcții de interes public sau social

Obiectivul programului: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar

Solicitanți eligibili: Autoritățile administrației publice centrale, autoritățile administrației publice locale, alte instituții publice și instituții de interes public și persoane juridice recunoscute ca fiind de utilitate publică în condițiile legii, alte entități ce funcționează în baza unor legi speciale, inclusiv persoane fizice și juridice în cazul Subprogramului "Lucrări în primă urgență".

Activități eligibile: Construirea, reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea unui obiectiv, finalizarea unui obiectiv demarat anterior de beneficiar:

1. Subprogramul "Săli de sport"
2. Subprogramul "Bazine de înot"
3. Subprogramul "Complexuri sportive"
4. Subprogramul "Așezăminte culturale"
5. Subprogramul "Unități și instituții de învățământ de stat"
6. Subprogramul "Patinoare artificiale"
7. Subprogramul "Unități sanitare"
8. Subprogramul "Săli de cinema"
9. Subprogramul "Lucrări în primă urgență"
10. Subprogramul "Reabilitare blocuri de locuințe situate în localități din zone defavorizate"
11. Subprogramul "Drumuri de interes local și drumuri de interes județean"
12. Subprogramul "Fose septice, microstații de epurare și sisteme de alimentare cu apă"
13. Subprogramul "Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor"

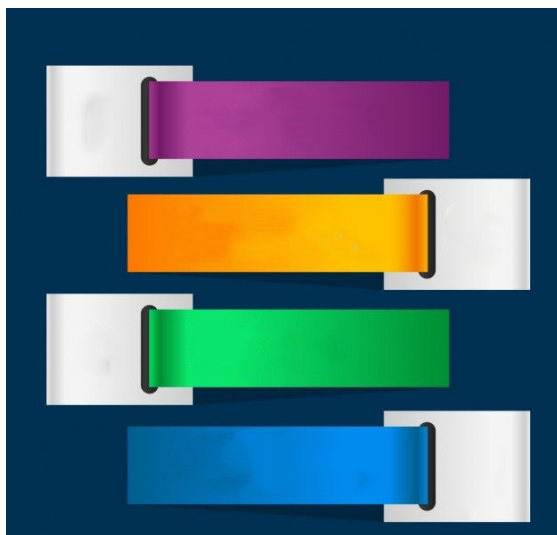
PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE LOCALĂ - PNDL

Reprezintă sursa principală de finanțare pentru infrastructura locală și are la bază principiul conform căruia în fiecare localitate din țară trebuie să fie asigurat un set minim de servicii publice. Programul Național de Dezvoltare Locală, coordonat de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării

și Administrației, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Finanțator: Guvernul României

- Programul privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local, alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate la sate, precum și în unitățile administrativ-teritoriale cu resurse turistice - Hotărârea Guvernului nr. 577/1997;
- Programul de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural - Ordonanța Guvernului nr. 7/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2007, cu modificările ulterioare;
- Programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor - Ordonanța Guvernului nr. 40/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 61/2007, cu modificările ulterioare pentru programul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. c);
- Programul Reabilitare și Modernizare - 10.000 km drumuri de interes județean și drumuri de interes local - Hotărârea Guvernului nr. 530/2010.

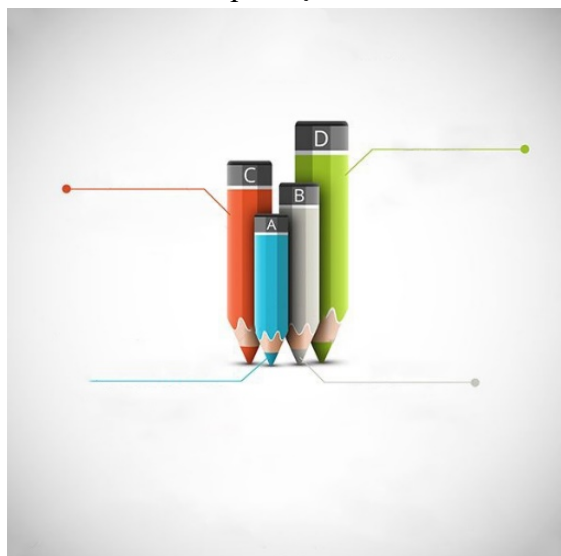

Obiectivul programului: obiectivul prioritar ale PNDL este finalizarea tuturor obiectivelor finanțate prin alte programe închise în prezent precum și sprijinirea autorităților publice locale în prioritizarea finanțărilor astfel încât România, în integralitatea ei, să devină un spațiu construit eficient, în care toți locuitorii să aibe acces egal la resurse, să beneficieze de creșterea calității vieții și să se faciliteze dezvoltarea comunităților funcție de potențialul acestora și de strategiile de dezvoltare durabilă, pe principii de competitivitate și coeziune teritorială. Programul este dedicat realizării unor obiective de investiții de infrastructură de dimensiuni reduse ca volum care nu îndeplinesc criterii de eligibilitate pe programe cu

finanțare europeană sau la care este imperios necesară finalizarea acestora pentru respectarea unor angajamente asumate de România în cadrul Uniunii Europene.

Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de realizare / extindere / reabilitare / modernizare, respectiv dotare, pentru unul dintre următoarele domenii specifice:

- ✓ sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- ✓ sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- ✓ unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale, unități de învățământ special de stat;
- ✓ unități sanitare;
- ✓ drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- ✓ poduri, podețe sau punți pietonale;
- ✓ obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- ✓ platforme de gunoi;
- ✓ piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- ✓ modernizarea bazelor sportive;
- ✓ sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;
- ✓ infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

Finanțare

Programul se finanțează din transferuri de la bugetul de stat, în limita fondurilor aprobate anual în bugetul MLPDA, din fonduri aprobate anual cu această destinație în bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale beneficiare și din alte surse legal constituite.

În limita fondurilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în baza analizei interne de

specialitate a propunerilor de finanțare ale autorităților locale, MLPDA întocmește și aprobă prin ordin al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice, lista finală cu obiectivele de investiții care se finanțează, listă care se publică pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

Pentru transferul sumelor de la bugetul de stat, prin bugetul MLPDA, cu destinația finanțării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanțare:

Unitățile administrativ-teritoriale pot solicita lunar, în scris Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, în funcție de necesități, transferul sumelor alocate cu destinația finanțării cheltuielilor eligibile prevăzute în contractele anuale de finanțare, în termen de 30 de zile de la efectuarea transferurilor de sume.

MLPDA virează sumele alocate și aprobate prin ordin de plată direct în conturile beneficiarilor.

PROGRAMELE DERULATE DE ADMINISTRAȚIA FONDULUI DE MEDIU

Administrația Fondului pentru Mediu este principala instituție care asigură suportul financiar pentru realizarea proiectelor și programelor pentru protecția mediului, constituită conform principiilor europene „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”.

Administrația Fondului pentru Mediu funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Mediului.

Programul privind sprijinirea eficienței energetice și a gestionării inteligente a energiei în infrastructura de iluminat public

Obiectivul programului: Creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public

Beneficiari eligibili: Unitățile administrativ teritoriale, organizate la nivel de comună, oraș sau municipiu.

Activități finanțate: modernizarea sistemelor de iluminat public prin înlocuirea corpurilor de iluminat având un consum ridicat de energie electrică cu corpuri de iluminat LED, precum și achiziționarea și instalarea sistemelor de dimare/telegestiune care permit reglarea fluxului

Alternative de finanțare, altele decât fondurile structurale și de coeziune, în care autoritățile publice locale pot fi solicitanți eligibili sau parteneri:

Sursele de finanțare nerambursabilă pentru Autoritățile publice Locale nu se limitează doar la cele finanțate de Politica Agricolă Comună și de Politica de Coeziune, existând și alte surse de finanțare precum:

GRANTURILE SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN (SEE) ȘI NORVEGIENE

Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene reprezintă contribuția Islandei, Principatului Liechtenstein și Regatului Norvegiei la reducerea disparităților economice și sociale în Spațiul Economic European și la consolidarea relațiilor bilaterale cu cele 15 state beneficiare din Estul și Sudul Europei și statele baltice.

Beneficiari eligibili: Organizațiile/entitățile din România sau din Statele Donatoare

Fin anț at or: Mecanismul Financiar SEE 2014-2021 Domenii finanțate:

- dezvoltare locală, reducerea sărăciei, incluziunea romilor, copii și tineri în situații de risc, drepturile omului
- energie regenerabilă, eficiență energetică, securitate energetică
- dezvoltarea afacerilor, inovare și IMM
- sănătate publică
- cercetare
- patrimoniu cultural, antreprenoriat cultural și cooperare culturală
- justiție, servicii corecționale, combaterea violenței domestice și de gen
- afaceri interne, cooperare polițienească și combaterea criminalității
- educație, burse, ucenicie și antreprenoriat pentru tineri
- dialog social și muncă decentă
- cetățenie activă – societate civilă
- mediu și schimbări climatice

EUROPA CREATIVĂ - Subprogramul Cultură

Programul-cadru al Comisiei Europene pentru sprijinirea sectoarelor culturii și audiovizualului.

Beneficiari eligibili: toți operatorii din sectoarele culturale și creative, însemnând organizații neguvernamentale, instituții publice și companii private cu activitate în domeniu.

Fin anț at or: programul Europa Creativă este gestionat de Comisia Europeană și de Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din Bruxelles, unde se trimit și se evaluează toate proiectele. La nivel național, Biroul Europa Creativă România oferă informații și asistență tehnică gratuite pentru operatorii care doresc să acceseze această finanțare.

PROGRAMUL LIFE - instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru mediul înconjurător și acțiuni în domeniul climei

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România
Finanțator: Ministerul Mediului

Obiectivul programului:
Obiectivul general al programului LIFE propus pentru perioada 2021-2027 este de a contribui la tranziția către o

economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid carbon și rezilientă la schimbările climatice – inclusiv prin tranziția către o energie curată –, de a proteja mediul și de a mări nivelul de calitate al acestuia și de a opri și a inversa declinul biodiversității. Prin programul LIFE au fost cofinanțate, până în prezent, peste 4500 de proiecte.

PROGRAMUL ROSENC de Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI)

ROSENC
Romanian Sustainable Energy Cluster

Beneficiari eligibili: Autorități publice locale din România
Finanțator: Clusterul de Energii Sustainabile din România - ROSENC
Obiective: reducerea consumului de

energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal.

Obiectivul programului: Obiectivul general al programului este reducerea consumului de energie electrică și a costurilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat.

Scopul final al acestui program este reducerea cheltuielilor anuale cu iluminatul public stradal, cu 50-70%.

ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL

Este o instituție publică autonomă, aflată în subordinea Ministerului Culturii, care operează la nivel

național de peste 10 ani. Înființată în 2005 AFCN este principalul finanțator public al ofertei culturale din România care aplică un proces transparent de evaluare și selecție.

Beneficiari eligibili: asociațiile, fundațiile, instituțiile publice de cultura, persoanele fizice autorizate, societățile comerciale care derulează activități culturale.

Finantator: Ministerul Culturii

Obiectivul programului: administrația are ca obiective generale, stabilite prin lege, gestionarea Fondului Cultural Național, finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară și/sau în străinătate, precum și susținerea relațiilor culturale internaționale ale României.

VII.3 Fise de proiect propuse:

Nr. crt	Obiectiv strategic Denumire investiție	Obiective și activități propuse	Potențiale surse de finanțare	Stadiu	Termen estimativ de implementare
OBIECTIVUL STRATEGIC NR.1 -DEZVOLTAREA SERVICIILOR DE BAZĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESIBILITĂȚII CONCOMITENT CU CREȘTEREA SIGURANȚEI DE DEPLASARE DIN COMUNA SĂPATA					
1.	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere în Comuna SĂPATA	Obiective: • creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor pe drumurile locale • îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; • dezvoltarea economico-socială a comunei. • Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • reabilitare și asfaltare; • amenajarea trotuarelor aferente drumului reabilitat; • amenajarea șanțurilor și podețelor; • montare parapeti de siguranță; • montare indicatoare rutiere; • alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții	2021 -2027

2.	Reabilitare și construire poduri, podețe și punți pietonale în comuna SĂPATA	Obiective: • creșterea siguranței de deplasare a locuitorilor; • îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate; • dezvoltarea economico-socială a comunei. Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • reabilitare și asfaltare; • amenajarea trotuarelor; • amenajarea șanțurilor și podețelor; • montare parapeti de siguranță; • montare indicatoare rutiere; • alte lucrări necesare conform expertizei tehnice.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
3.	Modernizarea și reabilitarea drumurilor agricole din comuna SĂPATA	Obiective: • îmbunătățirea gradului de acces la terenurile agricole; • dezvoltarea agriculturii locale. Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • reabilitare și pietruire/asfaltare drumuri agricole; • amenajare șanțuri pe lungimea drumurilor; • semnalizare corespunzătoare cu indicatoare; • amenajare drumuri pentru exploatații agricole ;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

4.	Refacerea șanțurilor de scurgere și a trotuarelor de-alungul drumurilor aferente comunei SĂPATA	Obiective: • îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice • decolmatarea șanțurilor • execuții de șanțuri noi .	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
5.	Moderniza rea / Extinderea / Realizarea sistemului de alimentare cu apă în toate satele	Obiective: • îmbunătățirea calității apei distribuite cât și a rețelei de alimentare existente; • îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală; • facilitarea accesului tuturor locuitorilor din comuna SĂPATA la utilități;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
6.	Realizarea sistemului de canalizare si epurare a apelor uzate menajere în toate satele	Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • asigurarea condițiilor tehnice pentru posibilitatea racordării populației la rețeaua de canalizare; • realizarea sistemului de alimentare cu apă potabilă pe domeniul public;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

		Obiective: • îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală • facilitarea accesului tuturor locuitorilor din comuna SĂPATA la utilități; Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice • asigurarea condițiilor tehnice pentru posibilitatea racordării populației la rețeaua de canalizare;			
7.	Realizare Parc în Comuna Săpata și spații de joacă pentru copii	Obiective: • îmbunătățirea condițiilor de trai pentru populația rurală, • crearea condițiilor ambientale pentru locuitori Activități: • Dotare	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
8.	Înființare sistem distribuție gaze natural în comuna Săpata	Obiective: • Reducerea consumului de masă lemnoasă utilizat pentru încălzire, • Îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate la servicii publice de calitate • Dezvoltarea economic-socială a comunei • Diminuarea poluării mediului înconjurător Activități: • Realizarea documentațiilor tehnico-economice, • Asigurarea condițiilor tehnice pentru posibilitatea racordării populației la sistemul de distribuție gaze natural • Realizarea sistemului inteligent de distribuție gaze naturale	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

9.	Regularizare cursurilor de apă din comuna SĂPATA	Obiective: • combaterea inundațiilor în comuna SĂPATA Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice • realizarea lucrărilor necesare pentru regularizare/decolmatare și /sau îndiguri ale cursurilor de apă ce tranzitează comuna	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 2 - DEZVOLTAREA ECHILIBRATĂ A ECONOMIEI LOCALE					
10.	Promovarea comunei în mediul de afaceri pentru atragerea investitorilor	Obiective: • îmbunătățirea nivelului de trai din comuna SĂPATA Activități: • facilitarea accesului la utilități pentru operatorii economici • campanii de promovare • acodarea de facilități	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
11.	Promovarea programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor	Obiective: • Dezvoltarea economiei locale Activități: • campanii de informare și promovare a programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

12.	Susținerea culturii antreprenoriale în rândul populației	Obiective: • Diversificarea activităților economice în comuna SĂPATA • Promovarea antreprenoriatului prin înființare, dezvoltare și operaționalizare incubatoare și acceleratoare de afaceri;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
13.	Competitivitate prin inovare, digitalizare și dezvoltare economică	Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • înființare, dezvoltare și operaționalizare incubatoare și acceleratoare de afaceri; Obiective: • Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, și al companiilor; Activități: • campanii de informare și promovare a programelor guvernamentale și/sau europene pentru stimularea înființării sau modernizării întreprinderilor;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

OBIECTIVUL STRATEGIC NR.3
- REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR,
ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA SISTEMUL
EDUCAȚIONAL ȘI SPRIJIN PENTRU FORMARE ȘI
ÎNVĂȚAREA PE TOT PARCURSUL VIEȚII

14.	Realizare grădiniță cu program prelungit în comuna SĂPATA	Obiective: • îmbunătățirea accesului la infrastructura educațională • asigurarea unui sistem educațional calitativ pentru reducerea discrepanțelor între mediul rural și mediul urban; Activități • realizarea documentațiilor tehnico-economice • realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări • construirea noii infrastructuri • achiziționarea și punerea în funcțiune a dotărilor specifice;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2023
15.	Modernizarea, reabilitarea și dotarea școlilor din Comuna Săpata (Școala Dumitru Udrescu și Școala Alexandru Guță)	Obiective: • reducerea abandonului școlar; • îmbunătățirea procesului educațional prin reabilitarea și modernizarea infrastructurii din localitatea SĂPATA; • îmbunătățirea accesului la infrastructura educațională • asigurarea unui sistem educațional calitativ pentru reducerea discrepanțelor între mediul rural și mediul urban;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021-2027

		Activități • realizarea documentațiilor tehnico-economice • realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări • lucrări de modernizare și reabilitare conform expertizei tehnice și a proiectului tehnic • dotarea noii infrastructuri;			
16.	Realizare teren de sport multifuncțional	Obiective: • promovarea sportului în rândul tinerilor; Activități: • identificarea terenului • realizarea documentațiilor tehnico-economice • realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări • construire teren de sport • dotarea noii infrastructuri;	Bugetul local /Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Studiu de fezabilitate	2021 -2027
17.	Construire și dotare sală sport școlară	Obiective: • promovarea sportului în rândul tinerilor; Activități: • identificarea terenului • realizarea documentațiilor tehnico-economice • realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări • construire sală de sport • dotarea noii infrastructuri;	Bugetul local /Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Studiu de fezabilitate	2021 -2027

18.	Înființarea/ dezvoltarea infrastructurii pentru educația non-formală	Obiective: • realizarea unui process educational optim dezvoltării armonioase a personalității copiilor; Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice • achiziționarea de dotări specifice pentru educația non-formală • susținerea programelor de învățare prin acțiune, învățarea de la egali și activități de voluntariat;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
19.	Transport specializat pentru școlari și preșcolari	Obiective: • îmbunătățirea accesului la infrastructura școlară și preșcolară și reducerea abandonului școlar Activități: • achiziție mijloc de transport specializat pentru transportul școlarilor și preșcolarilor din satele aparținătoare comunei;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
20.	Înființarea unui centru comunitar pentru învățare permanentă	Obiective: • îmbunătățirea accesului la educație pentru adulții dezavantajați Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • achiziționarea de dotări specifice; • realizarea achizițiilor specifice: servicii, lucrări - susținerea programelor de învățare pentru învățare permanentă;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

**OBIECTIVUL STRATEGIC NR.4
- DEZVOLTAREA UNEI COMUNITĂȚI
PRIETENOASE CU MEDIUL**

21.	Dezvoltarea transportului nemotorizat, prin crearea de piste de biciclete	Obiective: • creșterea atractabilității zonei prin promovarea cicloturismului; • promovarea transportului nemotorizat Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice • amenajare piste de biciclete • semnalizare corespunzătoare cu indicatoare • acțiuni de informare și promovare;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
22.	Intervenții asupra spațiilor degradate , inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și terenurilor neutilizate	Obiectiv: • revitalizarea mediului rural; • reducerea gradului de poluare; • regenerarea terenurilor dezafectate; Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • identificarea terenurilor dezafectate; • identificarea celor mai bune măsuri privind regenerarea terenurilor dezafectate; • implementarea măsurilor privind regenerarea terenurilor dezafectate.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

23.	Infrastructură de alimentare verde	Obiective: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic; Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • achiziționare și montare stații de reîncărcare pentru vehicule electrice;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
24.	Creșterea eficienței energetice în clădirile publice, inclusive sediul Primăriei Comunei Săpata	Obiective: • Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale, clădirile publice și sistemele de iluminat public, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari. Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a acestora; • înlocuirea corpurilor de iluminat; • implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice; • Alte măsuri conform expertizei.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

253	Modernizarea sistemului public de iluminat și extinderea acestuia unde este cazul	Obiective: • Reducerea consumului de energie și a cheltuielilor anuale de întreținere cu iluminatul public stradal ale autorităților publice locale prin modernizarea și eficientizarea sistemelor de iluminat public stradal. Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • montare corpuri noi de iluminat; • înlocuirea sistemelor de iluminat public cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător, inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele; • extinderea sistemului public de iluminat.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
26.	Îmbunătățirea sistemului de colectare al deșeurilor	Obiective: • reducerea poluării; • creșterea calității vieții. Activități: • montarea de coșuri de gunoi stradale; • campanii de informare și promovare privind colectarea selectivă a deșeurilor. 	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

27.	Promovarea și dezvoltarea economiei circulare	Obiective: • promovarea unui model de producție și consum care implică partajarea, reutilizarea, repararea, renovarea și reciclarea materialelor și produselor existente cât mai mult posibil; • extinderea ciclului de viață al produselor. Activități: • promovarea conceptului de economie circulară; • adaptarea modelului de economie circulară în ceea ce privește serviciile publice.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
28.	Măsurile de adaptare la schimbările climatice	Obiective: • reducerea pe termen lung a efectelor provocate de schimbările climatice Activități: • măsuri specifice pentru adaptare la schimbările climatice	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
29.	Realizare platformă comunală de depozitare și gospodărire a gunoierului de grajd și achiziție echipamente specifice	Obiective: • reducerea poluării produse sau induse de nitrati din surse agricole, • prevenirea poluării apelor cu nitrati, • îmbunătățirea stării de sănătate a populației, • refacerea peisajului natural din afara satelor dar și din gospodării și realizarea conformării cu condiționalitățile de agromediu. Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

		Activități: • realizarea platformei, • dotarea cu echipamente specifice			
30.	Realizare sistem de panouri fotovoltaice pentru asigurarea consumului propriu al UAT	Obiective: • Reducerea consumului de energie clasică prin introducerea de surse alternative prietenoase cu mediul, • Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat Reducerea cheltuielilor Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice, • realizarea sistemului, de panouri fotovoltaice	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR.5 PROMOVAREA UNUI SECTOR AGRICOLINTELIGENT,REZILIENT					
31.	Înființarea/ dezvoltarea/ modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale / Construirea unei piețe agroalimentare / Înființare târg săptămânal	Obiective: • creșterea gradului de consum al produselor locale; • creșterea pieței de desfacere prin • stimularea economiei locale. Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice, • execuția de lucrări și dotări, • măsuri pentru înființarea/ dezvoltarea/ modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

32.	Încurajarea înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători și a altor forme asociative cu scop economic	Obiective: • adaptarea producției și a produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri la cerințele pieței; • introducerea în comun a produselor pe piață; • stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității; • realizarea unor activități care pot fi desfășurate de către grupurile de producători și a altor forme asociative cu scop economic. Activități: • campanii de informare privind importanța înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători; • alte măsuri specifice pentru susținerea asocierii și funcționării grupurilor de producători.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
OBIECTIVUL STRATEGIC nr.6 DEZVOLTAREA SERVICIILOR SANITARE ȘI SOCIALE					
33.	Construire capelă mortuară în comuna SĂPATA	Obiective: • respectarea de către locuitorii comunei a normelor europene ce interzic păstrarea decedatului în locuință pe perioada celor trei zile de la deces la înmormântare;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

		Obiective: •respectarea normelor de igienă, ecologice și de sănătate publică; •îmbunătățirea relației dintre biserică și comunitate. Activități: •realizarea documentațiilor tehnico –economice; •execuția lucrării (construcție de capelă mortuară în satul SĂPATA) •racordarea capelelor mortuare la utilitățile de bază; •dotarea corespunzătoare a capelelor mortuare.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
34.	Renovare, modernizare și dotare unități de cult	Obiective: •îmbunătățirea relației dintre biserică și comunitate, •punerea în valoare a celor două biserici – monumente istorice categoria B Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice, • execuția lucrării, • racordarea unităților de cult la utilitățile de bază, • dotarea corespunzătoare a unităților de cult.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
35.	Construire și dotare dispensar medical uman în comuna SĂPATA	Obiective: • creșterea gradului de acces la servicii medicale moderne și performante Activități: •realizarea documentațiilor tehnico-economice; •lucrări de modernizare și reparații conform expertizei tehnice	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

		Activități: • dotarea dispensarului cu echipamente specifice.			
36.	Înființare centru medical de permanență	Obiective • creșterea accesului la infrastructura socială; • îmbunătățirea serviciilor medico-sociale. Activități • identificarea grupului țintă • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • lucrări specifice pentru înființare centru medical de permanență.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
37.	Înființare / modernizare dispensar sanitar veterinar	Obiective • creșterea gradului de acces la servicii sanitar veterinare moderne și performante Activități: • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • lucrări de modernizare și reparații conform expertizei tehnice dotarea dispensarului cu echipamente specifice.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
38.	Înființarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora	Obiective • creșterea accesului la infrastructura socială; • îmbunătățirea serviciilor sociale. Activități • identificarea grupului țintă; • realizarea documentațiilor tehnico-economice;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

		Activități • lucrări specifice pentru înființarea serviciilor de suport existente destinate persoanelor din grupuri vulnerabile bazate pe nevoile specifice ale acestora.			
39.	Sprijinirea și dezvoltarea întreprinderilor sociale	Obiective: • îmbunătățirea serviciilor sociale. Activități: • Implementarea unor măsuri de sprijin în conformitate cu prevederile Codului administrativ, precum: • atribuirea unor spații și/sau terenuri aflate în domeniul public al unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, în scopul desfășurării activităților pentru care le-a fost acordată marca socială; • sprijin, în promovarea produselor realizate și/sau furnizate, serviciilor prestate ori lucrărilor executate în comunitate, precum și în identificarea unor piețe de desfacere a acestora; • sprijin în promovarea turismului și activităților conexe acestuia, prin valorificarea patrimoniului istoric și cultural local; • scutiri de taxe acordate în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare etc.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

40.	Înființarea și dotarea infrastructurii sociale destinate serviciilor sociale de tip nerezidențial (centre de zi).	Obiective • creșterea accesului la infrastructura socială; • îmbunătățirea serviciilor sociale. Activități • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • lucrări specifice pentru înființarea și dotarea unui centru de zi în comuna SĂPATA.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
41.	Înființare și dotare centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu.	Obiective • creșterea accesului la infrastructura socială; • îmbunătățirea serviciilor sociale. Activități • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • lucrări specifice pentru înființarea/construirea/modernizare a și/sau dotare a centrelor și/sau unități de îngrijire la domiciliu.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
42.	Înființarea / construirea și dotarea unui centru multifunctional	Obiective • creșterea accesului la infrastructura socială; • îmbunătățirea serviciilor sociale. Activități • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • lucrări specifice pentru înființarea / construirea / modernizarea și / sau dotarea centrului multifunctional.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

43.	Înființare centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	Obiective • creșterea accesului la infrastructura socială; • îmbunătățirea serviciilor sociale. Activități • realizarea documentațiilor tehnico-economice; • lucrări specifice pentru înființare /modernizare centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie în Comuna SĂPATA.	Bugetul local /Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
44.	Modernizarea și extinderea sistemului de siguranță și supraveghere video	Obiective: • creșterea nivelului de siguranță al populației Activități: • modernizarea și extinderea sistemului de siguranță și supraveghere video în scopul asigurării ordinii și liniștii publice și a prevenirii și sancționării furturilor și a altor ilegalități; • campanii de promovare privind măsurile de siguranță ale cetățenilor.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR.7 TERITORIUL LOCAL ATRACTIV PENTRU CULTURĂ ȘI SPORT					
45.	Amenajare piste pentru practicarea cicloturismului	Obiective: • Punerea în valoare a obiectivelor turistice din comuna SĂPATA și a patrimoniului natural – Castrul roman și cele două biserici monumente istorice categoria B și pentru agroturism.	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

		Activități: • Realizarea documentațiilor tehnico-economice; • Amenajarea traseelor de biciclete.			
46.	Dotare baza sportivă din Comuna Săpata	Obiective: • Îmbunătățirea infrastructurii recreative; • Diversificarea activităților sportive din comună; • Crearea unui punct de atracție modern pentru locuitorii comunei. Activități: • Realizarea documentațiilor tehnico-economice; • Realizarea procedurilor de achiziții	Bugetul local /Bugetul deStat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
47.	Amenajarea centrului comunal	Obiective: • Crearea unui centru local mai atractiv pentru cetățeni și pentru cei care tranzitează localitatea • Reducerea discrepanțelor între mediul rural și cel urban, • Creșterea calității vieții • Îmbunătățirea aspectului zonei rurale din centrul localității Activități: • Realizarea documentațiilor tehnico-economice • Realizarea procedurilor de achiziții pentru servicii și lucrări • Amenajare zonă de promenadă și amenajare spații verzi	Bugetul local /Bugetul deStat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

48.	Promovarea valorilor etno - folclorice în comunitatea locală prin achiziționarea de dotări specifice	Obiective • Creșterea calității vieții; • Conservarea tradițiilor locale; • Promovarea tradițiilor locale. Activități • Realizarea documentațiilor tehnico-economice; • Înființarea de organizații locale pentru dezvoltarea infrastructurii culturale; • Achiziționarea de dotări specifice pentru organizațiile locale care au ca scop principal păstrarea valorilor strămoșești; • Promovarea valorilor etno-folclorice. 	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
49.	Dezvoltarea activităților culturale și artistice din comuna SĂPATA	Obiective • Îmbunătățirea serviciilor culturale • Diversificarea activităților recreative și culturale pentru populația rurală • Reducerea discrepanțelor rural-urban Activități • Realizarea de parteneriate APL-ONG	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

		Activități • Sprjin pentru organizare a evenimentelor / activităților culturale • Identificarea unor surse de finanțare			
50.	Dezvoltarea infrastructurii de recreere și agrement	Obiective: • Îmbunătățire a gradului de atracție a teritoriului rural; • Oferirea unor servicii de calitate cetățenilor; • Reducerea discrepanțelor între mediul rural și cel urban. Activități: • Realizarea documentațiilor tehnico-economice; • Realizarea procedurilor de achiziție pentru servicii și lucrări; • Amenajare parcuri; • Dotarea cu mobilier stradal: bănci, coșuri de gunoieră ș.a. • Plantarea de pomi la aliniamentele stradale etc	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
51.	Punerea în valoare a patrimoniului cultural imaterial local	Obiective: • Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural; • Punerea în valoare a identității culturale locale. Activități: • Elaborarea de studii și cercetări despre patrimoniul imaterial local;	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

		Activități: • Reconstituirea unor tradiții și obiceiurilor locale, • Realizarea monografiei Comunei Săpata			
	• OBIECTIVUL STRATEGIC NR.8 DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI DIGITALIZARE				
52.	Creearea unei strategii Smart Village	Obiective: • Dezvoltarea potențialului local, uman, de mediu și economic • Revitalizarea și îmbunătățirea serviciilor publice de bază • Îmbunătățirea condițiilor de viață • Dezvoltarea competențelor digitale și sprijinirea educației la distanță Activități: • Realizarea strategiei Smart Village	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
53.	Dezvoltarea serviciilor de e-administrație	Obiective: • Suținerea digitalizării în beneficiul cetățenilor. Activități: • Dezvoltarea sistemului on-line implementat prin digitalizarea unor noi servicii.	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

54.	Acces gratuit la WI-FI în spațiile publice din comuna SĂPATA	Obiective: • Promovarea accesului gratuit la Wi-Fi în spații publice precum parcurile, piețele și clădirile publice. Activități: • Realizarea documentației tehnico-economice; • Achiziționarea echipamentelor; • Montajul și punerea în funcțiune a sistemului WI-FI.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
55.	Digitalizare locală	Obiective: • Creșterea gradului de utilizare al tehnologiei informațiilor și comunicațiilor; • Susținerea conectivității. Activități: • Implementarea de măsuri pentru stimularea dezvoltării tehnologiei informațiilor și comunicațiilor.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
OBIECTIVUL STRATEGIC NR.9 CREȘTEREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE					

56.	Dezvoltarea resurselor umane din cadrul aparatului de specialitate al Unității Administrative Teritoriale (UAT)	Obiective: • Creșterea performanței la locul de muncă; • Creșterea gradului de mulțumire al cetățenilor privind interacțiunea cu funcționarii publici. Activități: • Participarea personalului la cursuri de formare și perfecționare a resurselor umane din administrația publică; • Încurajarea schimburilor de experiență; • Încurajarea utilizării bunelor practici din domeniu; • Alte măsuri specifice care să conducă la îndeplinirea obiectivelor.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
57.	Construire sediu administrativ Primăria SĂPATA	Obiective: • Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală Activități • Realizarea documentațiilor tehnico-economice; • Realizarea procedurilor de achiziție pentru servicii și lucrări; • Lucrări de construire sediu administrativ Primăria SĂPATA;	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021

58.	Dezvoltarea, modernizarea și diversificarea serviciilor publice	Obiective: • Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală. Activități: • Cursuri pentru angajații compartimentelor de specialitate pentru îmbunătățirea activității; • Participarea la conferințe și seminarii; • Schimburi de experiență etc.	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
59.	Achiziționarea de utilaje, echipamente pentru serviciile publice locale	Obiective: • Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală, respectiv achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciul public de administrare a domeniului public. Activități: • Achiziționarea de echipamente specializate pentru activitățile de întreținere a domeniului public • Achiziționarea de echipamente și utilaje pentru SVSU • Achiziționarea de echipamente și utilaje pentru dotarea Serviciului de Gospodărie Comunală • Achiziție autoturism pentru dotarea Primăriei Comunei Săpata	Bugetul local /Bugetul de Stat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

60.	Construirea și sau modernizarea remiză / spațiu garare utilaje / Modernizare stații călători	Obiective: • Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală Activități: • realizarea documentațiilor tehnico economice, • - realizarea investiției propriu - zise	Bugetul local /Bugetul deStat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 - 2027
61.	Lucrări de cadastru și Carte funciară și realizare / actualizare PUG în comuna SĂPATA	Obiective: • Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea Funciară • Realizare / actualizare PUG Activități: • Înregistrări gratuite a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară; • Eliberarea certificatelor pentru înscrierea în cartea funciară a posesorilor ca proprietate și, după caz, a dezbaterilor succesoriale. • Realizare / actualizare PUG	Bugetul local /Bugetul deStat/Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 - 2027

OBIECTIVUL STRATEGIC NR.10 DEZVOLTAREA COOPERĂRII ȘI ASOCIERII					
62.	Inițierea de parteneriate între ONG-uri și Autoritatea Publică Locală pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale	Obiective: • Creșterea gradului de cooperare; • Consolidarea relațiilor public-private prin parteneriate și susținerea activității ONG-urilor. Activități: • Inițierea de parteneriate între ONG-uri și Autoritatea Publică Locală pentru rezolvarea problemelor sanitare și sociale.	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
63.	Schimburi culturale și acțiuni de colaborare cu alte localități	Obiective: • Creșterea gradului de cooperare; • Îmbunătățirea procesului administrativ local. Activități: • Inițierea demersurilor de înfrățire cu localități; • Schimburi de experiență pe diverse teme cu localități din alte state.	Bugetul local / Bugetul de Stat / Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027

64.	Centru comunitar / de resurse / multifuncțional	Obiective: • Susținerea cooperării și asocierea; • Consolidarea relațiilor public-private prin parteneriate și susținerea activității ONG-urilor. Activități: • Construire/reabilitare/amenajare/dotare clădire – centru comunitar sau de resurse pentru servicii medicale /incubator de afaceri/ONG-uri, în funcție de necesitățile locale care vor fi identificate	Bugetul local /Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
65.	Inițierea de parteneriate cu alte UAT-uri pentru realizarea de obiective publice comune	Obiective: • Susținerea cooperării și asocierea; Activități: • Inițierea de parteneriate cu alte UAT-uri	Bugetul local /Bugetul de Stat/ Fonduri Europene	Idee de proiect	2021 -2027
					»»»»»...

CAPITOLUL VIII

Prevederi finale

- Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare locală

VIII.1. Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală

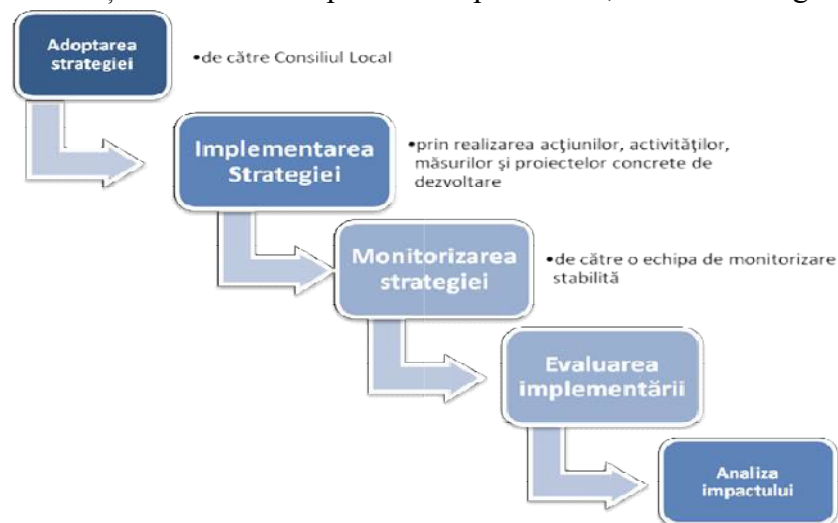
Identificarea, selectarea și dezvoltarea proiectelor strategice de la nivelul comunei (întocmirea fișelor de proiecte identificate, analiza și corelarea proiectelor identificate în raport cu obiectivele sectoriale și strategice, precum și cu dezvoltarea teritorială, impactul estimat al proiectelor) s-a realizat în vederea identificării celor mai bune soluții pentru atingerea obiectivelor și priorităților locale propuse.

Strategia de Dezvoltare Locală reprezintă un document cu caracter normativ și prospectiv care cuprinde o analiză reală a comunei atât din punct de vedere al situației existente cât și din punct de vedere al oportunităților de dezvoltare.

Identificarea oportunităților de dezvoltare pentru comună trebuie urmată de acțiuni concrete pentru implementarea acțiunilor, dar și de monitorizarea implementării.

Implementarea efectivă a strategiei de dezvoltare depinde în mod fundamental de capacitatea administrației locale, de a atrage fondurile necesare pentru a finanța acțiunile selectate și de a gestiona fondurile de la bugetul local.

Absorbția fondurilor disponibile depinde însă, alături de eligibilitatea acțiunilor, de capacitatea

instituțională de a iniția proiecte și de a lucra în parteneriat pentru atingerea scopurilor strategice.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală este un proces complex, care necesită un management și control adecvat, realizat de o structură organizatorică, un proces unitar de implementare și evaluare a rezultatelor obținute.

Figura 1. Implementarea strategiei de dezvoltare locală

În vedere implementării Strategiei de Dezvoltare Locală se vor parcurge următorii pași:

VIII.2. Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Monitorizarea evoluției implementării strategiei este în principiu o practică formală puțin cunoscută și asumată în mediul instituțional public.

Monitorizarea strategiei va furniza informația necesară evaluării iar pentru a putea monitoriza implementarea strategiei și pentru a aprecia performanțele ei în raport cu obiectivele stabilite, este necesară stabilirea unui set de indicatori.

Strategia va fi monitorizată prin intermediul unor rapoarte anuale întocmite de către comisia de monitorizare, care va evalua:

- ✓ stadiul în care se află diversele acțiuni programate în cadrul strategiei;
- ✓ revizuirea acțiunilor, acolo unde este cazul
- ✓ timpul estimat până la îndeplinirea acțiunilor;
- ✓ alte aspecte.

Se vor monitoriza activitățile, rezultatele și resursele strategiei astfel:

1. Monitorizare activitati

- Se verifică realizarea calendarului de activități (durata previzionată și durata realizării)
- Se verifică atingerea rezultatelor intermediare pe diferite intervale de timp

2. Monitorizare rezultate

- Se verifică progresul în atingerea indicatorilor prevăzuți

3. Monitorizare resurse

- Se vor monitoriza sursele de finanțare disponibile și se vor identifica noi surse de finanțare
- Se vor monitoriza cheltuielile realizate și încadrarea, măsura în care acestea respectă procesul de planificare
- Se va monitoriza disponibilitatea resurselor umane pentru realizarea Strategiei

Consiliul Local va trebui să aibă în vedere Strategia Integrată de Dezvoltare Locală atunci când se aprobă diferite documentații de urbanism sau alte documente strategice, astfel încât să se asigure o corelare între acestea.

VIII.3. Evaluarea strategiei și analiza impactului

Evaluarea este aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării Strategiei, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării.

Evaluarea face o analiză a modului de implementare a Strategiei și eficienței acesteia.

Evaluarea va fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizarea Strategiei. Activitatea de evaluare se concretizează într-un raport de evaluare care va conține situația indicatorilor de evaluare. În urma monitorizării și evaluării Strategiei se poate recomanda revizuirea acesteia conform noilor priorități identificate.

Evaluarea va fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizarea Strategiei. Activitatea de evaluare se concretizează într-un raport de evaluare care va conține situația indicatorilor de evaluare. În urma monitorizării și evaluării Strategiei se poate recomanda revizuirea acesteia conform noilor priorități.

Procesul de evaluare va fi realizat în baza următoarelor criterii:

Efectivitatea

- În ce măsură s-au atins indicatorii preconizați la momentul elaborării?

Cauzalitatea

- Care au fost factorii care au contribuit sau au afectat implementarea proiectului?
- În ce măsură ipotezele formulate s-au verificat?
- Ce alți factori de risc nu au fost luați în considerare?

Eficiența

- Raportarea rezultatelor obținute la resurse- productivitatea?

Sustenabilitatea

- Vor continua rezultatele obținute să se mențină și să-și manifeste efectele pozitive și după încheierea perioadei de implementare?

Relevanța

- Se verifică relevanța măsurătorilor din documentul de politică pentru un proces viitor, ținând cont de modificările apărute în perioada de implementare?

Rezultate secundare

- Care sunt consecințele neprevăzute (pozitive și negative) apărute pe perioada implementării?
- Cum pot fi valorificate sau eliminate acestea?

O evaluare a impactului strategiei se va face la sfârșitul perioadei de programare, respectiv în anul 2027, când se vor putea compara rezultatele înregistrate la sfârșitul perioadei față de perioada de bază, anul 2020. Evaluarea va aprecia, în egală măsură performanța – realizarea obiectivelor propuse și procesul – modul în care au fost atinse obiectivele strategice.

Abaterile constatate vor impune luarea unor măsuri de corecție agreeate de comun acord prin contractele de finanțare semnate între părți.

VIII.4. Indicatori ai implementării strategiei

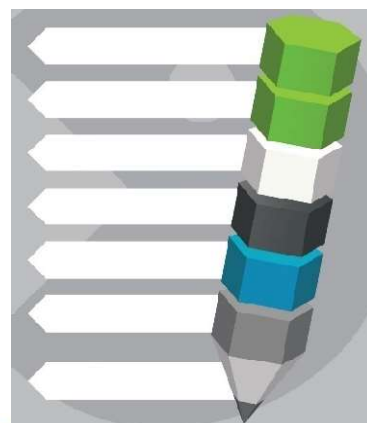
Colectarea și prelucrarea informațiilor de încredere, cuantificate și actualizate regulat, agregate la nivelul indicatorilor de dezvoltare durabilă, va permite măsurarea performanțelor în atingerea obiectivelor stabilite prin prezenta strategie și raportarea corectă asupra rezultatelor.

Pentru realizarea evaluării corespunzătoare privind implementarea strategiei, se vor lua în considerare următorii indicatori de evaluare:

Obiectivul strategic nr. 1

Dezvoltarea serviciilor de bază și îmbunătățirea accesibilității concomitent cu creșterea siguranței de deplasare din comuna SĂPATA

- Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de apă potabilă;
- Numărul gospodăriilor racordate la rețeaua de canalizare menajeră;
- Asigurarea încălzirii locuinței în perioadele reci;
- Gradul de mulțumire al populației privind starea utilităților;
- Gradul de mulțumire al populației privind investițiile în infrastructura rutieră;
- Gradul de acces al populației la serviciile de cablu tv;
- Gradul de acces al populației la serviciile de internet;

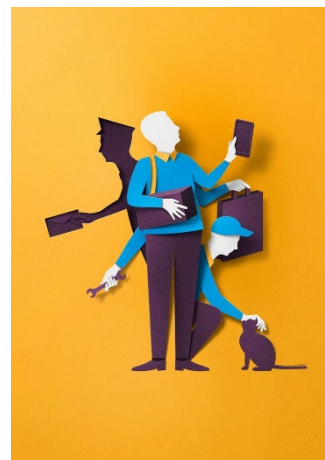

- Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii silvice

Obiectivul strategic nr. 2

Dezvoltarea echilibrată a economiei locale

- Evoluția numărului agenților economici din comună;
- Domeniile de activitate ale agenților economici;
- Gradul de diversificare al domeniilor de activitate ale operatorilor economici
- Numărul unităților economice înmatriculate, lichidate/ dizolvate și radiate;
- Numărul de angajați ai agenților economici;
- Intenția agenților economici de a angaja personal;
- Intenția agenților economici de a concedia personal;
- Gradul de mulțumire al agenților economici cu privire la implicarea Primăriei în dezvoltarea mediului de afaceri;
- Proiecte propuse de agenții economici pentru dezvoltarea mediului de afaceri;
- Sprijinul oferit din partea angajaților Primăriei în rezolvarea problemelor zilnice a agenților economici;
- Numărul parteneriatelor public-privat între agenții economici și Primărie;

Obiectivul strategic nr. 3

Reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea accesului la sistemul educațional și sprijin pentru formare și învățarea pe tot parcursul vieții

- Evoluția populației școlare;
- Gradul de promovabilitate;
- Rata abandonului școlar;
- Numărul persoanelor analfabete;
- Numărul unităților școlare reabilitate/modernizate

- Numărul laboratoarelor școlare, raportate la numărul de elevi
- Săli de gimnastică și terenuri de sport
- Evoluția personalului didactic pe niveluri de educație;
- Gradul de mulțumire al populației privind învățământul și educația;
- Opinia populației asupra comunei ca loc de creștere și educare a copiilor.

Obiectivul strategic nr. 4

Dezvoltarea unei comunități locale prietenoase cu mediul

- Calitatea apei potabile din comună;
- Gradul de mulțumire al populației privind poluarea;
- Gradul de mulțumire al populației privind modul de colectare al deșeurilor;
- Gradul de colectare selectivă a deșeurilor;
- Evoluția surselor de poluare la nivelul comunei;
- Investițiile în energia verde/regenerabilă;
- Reducerea gradului de poluare
- Eficiența energetică
- Numărul/suprafața spațiilor degradate /terenuri neutilizate
- Investițiile realizate asupra spațiilor degradate, inclusiv reintroducerea în circuitul rural al construcțiilor și terenurilor neutilizate

Obiectivul strategic nr. 5

Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

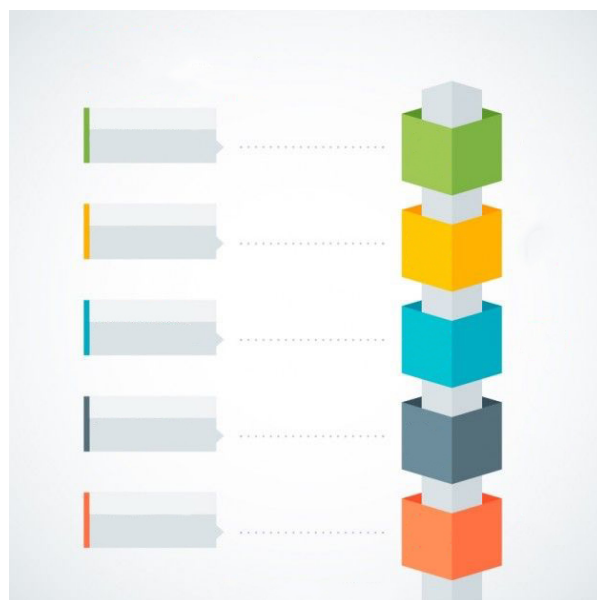
- Suprafața de teren agricol deținută de populația comunei;

- Suprafața de teren agricol cultivată de populația comunei;
- Principalele culturi agricole;
- Asociații Agricole pe raza comunei;
- Apartenența locuitorilor la una dintre Asociațiile Agricole de pe teritoriul comunei;
- Numărul agenților economici care activează în sectorul agricol
- Numărul fermelor de semi-subsistență
- Gradul de asociere

Obiectivul strategic nr. 6

Dezvoltarea serviciilor sanitare și sociale

- Investiții realizate pentru modernizarea infrastructurii sanitare
- Numărul medicilor de familie;
- Personal sanitar mediu;
- Persoane înregistrate în cadrul cabinetului medical individual;
- Persoane bolnave înregistrate în cadrul cabinetului medical individual;
- Copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate;
- Persoane cu dizabilități;
- Număr copii asistați social;
- Număr adulți asistați social;
- Număr vârstnici asistați social;
- Persoane cu handicap;
- Număr copii cu handicap;
- Număr adulți cu handicap;
- Copii aflați în plasament familial;
- Familii cu risc social;
- Familii fără venit;
- Persoane cărora li se acordă venitul minim garantat;
- Ajutor pentru încălzirea locuinței cu lemne
- Familii beneficiare de alocația de susținere a familiei;
- Gradul de mulțumire al populației privind sectorul medical;

- Sprijinul acordat de Primărie și Autoritățile Publice Locale grupurilor defavorizate din comună;
- Infrastructură socială nou creată sau modernizată.

Obiectivul strategic nr. 7

Teritoriu local atractiv pentru turism, cultură și sport

- Patrimoniul cultural;
- Numărul evenimentelor culturale organizate în comună și numărul participanților;
- Infrastructura culturală;
- Gradul de mulțumire al populației privind cultura și divertismentul;
- Gradul de acces al populației la manifestări culturale;
- Gradul de mulțumire al populației privind modalitățile de petrecere a timpului liber;
- Gradul de mulțumire al populației privind activitățile sportive și de recreere;
- Gradul de mulțumire al populației privind siguranța publică;
- Gradul de mulțumire al populației privind siguranța copiilor și tinerilor în spațiile publice;

Obiectivul strategic nr. 8 – Dezvoltare tehnologică și digitalizare

- Tipul de servicii publice digitalizate
- Numărul cetățenilor care utilizează soluțiile digitale
- Gradul de mulțumire al cetățenilor cu privire la serviciile electronice

Obiectivul strategic nr. 9 – Creșterea capacității instituționale

- Investiții realizate pentru dezvoltarea capacităților administrative și a serviciilor publice

Obiectivul strategic nr. 10 - Dezvoltarea cooperării și asocierii

➤ Numărul parteneriatelor public-private

Se estimează ca programele de finanțare în cadrul perioadei de programare 2021-2027 vor fi publicate la finalul anului 2021 și începutul anului 2022, astfel ca se recomandă o primă revizuire a Strategiei ulterior publicării acestora. Aceasta revizuire nu va fi însă una majoră care să aducă modificări majore de conținut (viziune, obiective strategice, obiective specifice) și va consta în modificarea/completarea Planului de măsuri și acțiuni pentru a identifica exact programele de finanțare care pot susține fiecare proiect din cadrul Strategiei precum și completarea fișelor de proiecte.

Pentru asigurarea impactului durabil al Strategiei, se va asigura consultarea și implicarea continuă a comunității locale în planurile și prioritățile de dezvoltare viitoare.

**SONDAJ DE OPINIE
CU PRIVIRE LA DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI SĂPATA**

G1. Vă rugăm să specificați care considerați că sunt principalele trei probleme ale comunei SĂPATA

1	
2	
3	

G2. Pentru fiecare dintre problemele majore identificate, vă rugăm să propuneți modalitățile/acțiunile majore de rezolvare/diminuare a acestora.

1	
2	
3	

G3. Presupunând că ați avea pârghiile necesare, care ar fi principalele proiecte/acțiuni pe care le-ați întreprinde în sensul îmbunătățirii contextului socio-economic al comunei SĂPATA?

G4. Care considerați că sunt principalele elemente reprezentative pentru comuna SĂPATA?

G5. Care considerați că sunt **principalele resurse existente pe care se poate baza dezvoltarea socio-economică a comunei SĂPATA?**

G6. Vă rugăm să ordonați următoarele domenii majore în funcție de **prioritatea pentru dezvoltarea comunității.**

Vă rugăm să atribuiți fiecărei domenii de mai jos o valoare de la 1 la 10, în funcție de prioritatea sa. (1-prioritate minimă; 10 – prioritate maximă).

Infrastructura și echiparea edilitară
Infrastructura și serviciile de sănătate
Învățământul și cultura
Asistența socială
Dezvoltare economică
Mediul natural
Dezvoltarea capacității administrative
Servicii publice (transport, iluminat, salubritate, siguranță și ordine publică, utilități)
Dezvoltare economică și mediu (spații verzi și parcuri, piețe, zone de agrement etc.)

S1. Vă rugăm să apreciați următoarele aspecte referitoare la **infrastructura și echiparea edilitară a comunei SĂPATA.**

Vă rugăm să bifați/încercuiți varianta corespunzătoare aprecierii dvs.

	<i>situație negativă</i>			<i>situație pozitivă</i>			NȘ/ NR
Starea drumurilor	-3	-2	-1	1	2	3	
Gradul de acoperire cu rețeaua de apă	-3	-2	-1	1	2	3	
Starea tehnică a rețelei de apă	-3	-2	-1	1	2	3	
Gradul de acoperire cu rețeaua de	-3	-2	-1	1	2	3	

Starea tehnică a rețelei de canalizare	-3	-2	-1	1	2	3	
Gradul de acoperire cu rețeaua de gaz	-3	-2	-1	1	2	3	
Starea tehnică a rețelei de gaz	-3	-2	-1	1	2	3	
Gradul de acoperire cu rețeaua de	-3	-2	-1	1	2	3	
Starea tehnică a rețelei de termoficare	-3	-2	-1	1	2	3	

S2. Care considerați că sunt **principalele probleme cu care se confruntă mediul de afaceri local?**

S3. Care considerați că sunt **principalele direcții de dezvoltare economică a comunei SĂPATA?**

S4. Vă rugăm să apreciați următoarele activități economice din prisma **potențialului de dezvoltare, la nivelul comunei SĂPATA.**

Vă rugăm să bifați/încercuiți varianta corespunzătoare aprecierii dvs.

	potențial foarte scăzut				potențial foarte ridicat			NȘ/ NR
Construcțiile	-3	-2	-1	1	2	3		
Turismul	-3	-2	-1	1	2	3		
Cultura	-3	-2	-1	1	2	3		
Agricultur - procesarea produselor agricole și	-3	-2	-1	1	2	3		

a	- mașini - unelte;	-3	-2	-1	1	2	3	
	- confecții și pielărie;	-3	-2	-1	1	2	3	
Comertul		-3	-2	-1	1	2	3	
Serviciile	- prestate întreprinderilor	-3	-2	-1	1	2	3	
	- prestate populației	-3	-2	-1	1	2	3	
Vă rugăm să enumerați în caseta alăturată alte activități relevante:								

S5. Vă rugăm să apreciați **necesitatea îmbunătățirii situației din comuna SĂPATA** prin prisma dezvoltării următoarelor aspecte:

Vă rugăm să bifați/încercuiți varianta corespunzătoare aprecierii dvs.

	necesitate minimă					necesitate maximă	NȘ/ NR
Locuri de muncă	-3	-2	-1	1	2	3	
Infrastructura de învățământ și dotarea	-3	-2	-1	1	2	3	
Calitatea actului de învățământ	-3	-2	-1	1	2	3	
Infrastructura și activitățile culturale (case de cultură, biblioteci, muzee, săli de spectacole)	-3	-2	-1	1	2	3	
Infrastructura și serviciilor medico-sanitare	-3	-2	-1	1	2	3	
Calitatea actului medical	-3	-2	-1	1	2	3	
Echipare edilitară (disponibilitatea rețelelor de	-3	-2	-1	1	2	3	
Drumuri, alei, trotuare	-3	-2	-1	1	2	3	
Spații de joacă pentru copii	-3	-2	-1	1	2	3	
Piețe agroalimentare	-3	-2	-1	1	2	3	
Zonare funcțională (delimitarea unor zone cu o anumită destinație funcțională; ex: zone	-3	-2	-1	1	2	3	
Arhitectura locală	-3	-2	-1	1	2	3	
Managementul traficului și semnalizare	-3	-2	-1	1	2	3	
Sistemul de indicare și orientare (indicatoare	-3	-2	-1	1	2	3	
Transport public local	-3	-2	-1	1	2	3	
Servicii de salubritate	-3	-2	-1	1	2	3	
Managementul deșeurilor	-3	-2	-1	1	2	3	
Reducerea poluării	-3	-2	-1	1	2	3	
Spații verzi, parcuri și grădini	-3	-2	-1	1	2	3	

S6. Care considerați că sunt cele mai importante fenomene sociale negative comunei SĂPATA?

S7. Care considerați că sunt cele mai importante acțiuni pe care le pot întreprinde instituțiile publice/administrația locală pentru stimularea dezvoltării mediului socio-economic?

DATE PRIVIND RESPONDENTUL

Instituția / organizația /			
Numele respondentului		Ocupația	

[illegible]

This image shows a full page of a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

This image shows a full page of a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

[illegible]

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features multiple sets of horizontal lines spaced evenly down the page. Each set typically consists of three lines: a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, providing a guide for letter height and placement. The paper is otherwise completely blank, with no text or other markings.